

Strategie rozvoje mikroregionu Dobrovolného svazku obcí České Švýcarsko na období od 2020 do 2030

Arnoltice

Bynovec

Janov

Kámen

Labská Stráň

Ludvíkovice

Růžová

ANALYTICKÁ ČÁST

Měsíc a rok zpracování: květen - srpen 2020

Strategie rozvoje mikroregionu Dobrovolného svazku obcí České Švýcarsko na období od 2020 do 2030 byla zpracována v rámci projektu: Strategické řízení v obcích DSO České Švýcarsko, reg. č. projektu: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009976.

Finální verze dokumentu byla schválena jednotlivými členskými obcemi v rámci veřejného jednání zastupitelstva obce a to následovně:

Obec Janov schváleno dne 8. 3. 2021 – Usnesení č. 167/01/2021

Obec Kámen schváleno dne 16. 3. 2021 – Usnesení č. 12/5

Obec Růžová schváleno dne 17. 3. 2021 – Usnesení č. 5/21

Obec Arnoltice schváleno dne 30. 3. 2021 – Usnesení č. 186/2021

Obec Bynovec schváleno dne 12. 4. 2021 – Usnesení č. 9/4/2021

Obec Ludvíkovice schváleno dne 19. 4. 2021 – Usnesení č. ZO 2021-04-19/0116

Obec Labská Stráň schváleno dne 19. 4. 2021 – Usnesení č. 2

Úvod	4
A. ANALYTICKÁ ČÁST	5
A.1 Charakteristika mikroregionu	5
1. Území	5
1.1 základní charakteristika a Správní začlenění	5
1.2 geografická poloha území	7
1.3 Přírodní poměry	11
1.4 Historické souvislosti	13
2. Obyvatelstvo	15
2.1 Sídlní struktura	15
2.2 Demografická situace	16
2.1.1. Počet obyvatel, vývoj	16
2.1.2. Přirozený přírůstek/úbytek, migrační přírůstek/saldo	18
2.1.3. Věkové složení obyvatel (podíl seniorů, dětí), průměrný věk	23
2.1.4. Vzdělanostní struktura	24
2.3 Sociální situace	26
2.2.1. Výskyt sociálně slabých obyvatel/skupin a Sociálně vyloučené lokality	26
3. Hospodářství	30
3.1 Ekonomická situace	30
3.1.1. Charakter ekonomických aktivit	30
3.1.2. Odvětvová a velikostní struktura podniků	30
3.1.3. Charakteristika klíčových podnikatelských subjektů	33
3.1.4. Plochy pro podnikání, brownfields	34
3.1.5. Charakter zemědělské výroby ve městě	35
3.1.6. Komerční služby	35
3.1.7. Příjmy a výdaje obcí mikroregionu	35
3.2 Cestovní ruch	37
3.1.8. Atraktivita cestovního ruchu (přírodní, kulturní), turistické cíle	39
3.1.9. Turistická infrastruktura (ubytování, stravování, služby)	45
3.1 Trh práce	48
3.2.1. Obyvatelé v aktivním věku a struktura ekonomicky aktivních obyvatel (zaměstnanci, OSVČ, vývoj)	48
3.2.2. Míra nezaměstnanosti, počet nezaměstnaných, vývoj	48
3.2.3. Dojíždka a vyjíždka za prací	50
4. Infrastruktura	53
4.1 Technická infrastruktura	53
4.1.1. Zásobování pitnou vodou, vodovod, technický stav, kapacita, kvalita vody	53
4.1.2. Čistění odpadních vod, kanalizační síť, ČOV, technický stav	55
4.1.3. Plynofikace, míra napojení, poptávka po plynofikaci	56
4.1.4. Stav a kapacity ostatní technické infrastruktury (elektrická síť, sítě pro internet)	57
4.1.5. Nakládání s odpady (třídění, sběr a likvidace, sběrný dvůr, kompostárna, skládka)	59
4.2 Dopravní infrastruktura	60
4.2.1. Čísla a kategorie komunikací procházejících mikroregionem	60
4.2.2. Železniční doprava, charakter trati, zastávka (nejbližší zastávka)	61
4.2.3. Dopravní zátěž (počet průjezdů vozidel, zatížení hlukem), zimní a letní údržba	61
4.2.4. Cyklostezky a cyklotrasy	63
4.2.5. identifikované problémy v dopravní infrastruktuře	63
4.3 Dopravní obslužnost	64

4.3.1.	Zapojení obce do integrovaného systému dopravy.....	64
5.	Vybavenost	66
5.1	Strategické dokumenty obcí a územně plánovací dokumentace (ÚPD)	66
5.2	Bydlení.....	67
5.1.1.	Domy a byty v mikroregionu.....	67
5.1.2.	Podíl domů využívaných pro rekreaci	69
5.1.3.	Sociální bydlení	69
5.3	Školství a vzdělávání	70
5.2.1.	Mateřské a základní školy.....	70
5.4	Zdravotnictví	71
5.5	Sociální péče.....	72
5.6	Kultura a společenský život	72
5.7	Sport a tělovýchova	74
6.	Životní prostředí	76
6.1	Stav životního prostředí.....	76
6.1.1.	Půdní fond.....	76
6.1.2.	Pozemkové úpravy v obcích mikroregionu	77
6.1.3.	lesní pozemky	78
6.1.4.	Kvalita ovzduší	79
6.1.5.	vodní režim, Kvalita vody v tocích a vodních plochách.....	80
6.1.6.	Míra ohrožení hlukem, protihluková opatření	81
6.1.7.	Významné zdroje znečištění	82
6.1.8.	Brownfieldy, lokality s ekologickými zátěžemi	82
6.2	Ochrana životního prostředí.....	82
6.2.1.	Chráněná území na území mikroregionu, jejich charakter, rozloha	82
6.2.2.	Střety rozvojových záměrů s ochranou přírody (potenciální).....	88
6.2.3.	Problémy ochrany přírody v obcích mikroregionu	89

ÚVOD

Tento dokument je zpracován v rámci projektu Strategické řízení v obcích DSO České Švýcarsko, Registrační číslo projektu: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009976. Tento projekt je financován z ESF prostřednictvím OPZ (Operační program Zaměstnanost).

Cílem projektu je v 7 obcích DSO České Švýcarsko posílit a zkvalitnit strategické řízení, posílit schopnost využívat kvalitně zpracované strategie a využít vhodným způsobem rozvojové dokumenty pro kvalitní spolupráci obcí v regionu Českého Švýcarska.

Předkládaná Strategie rozvoje mikroregionu Dobrovolného svazku obcí (DSO) České Švýcarsko navazuje na předchozí Strategii rozvoje mikroregionu České Švýcarsko z r. 2005 a na Integrovaný plán mikroregionu České Švýcarsko – projektová, organizační a finanční připravenost mikroregionu na využití strukturálních fondů v období 2007 – 2013, zpracovaná v r. 2007.

Předkládaná Strategie vznikala v období květen až srpen 2020.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU

1. ÚZEMÍ

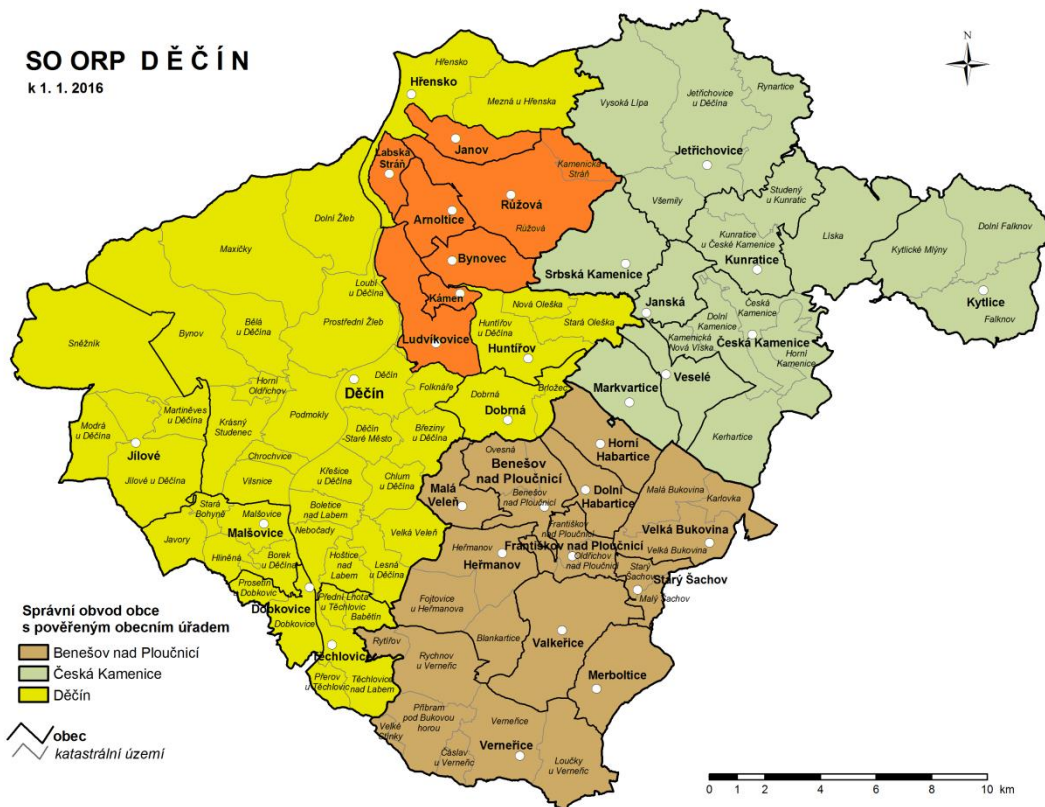
1.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A SPRÁVNÍ ZAČLENĚNÍ

Základní údaje Dobrovolného svazku obcí České Švýcarsko (DSO ČŠ)

Název právnické osoby:	Svazek obcí Českého Švýcarska
IČ:	72744901
Sídlo:	Růžová 60, 405 02, okres Děčín
Web:	http://www.ceskosvycarsko.cz/
datum vzniku:	24.9.2002
název území:	Mikroregion České Švýcarsko

Mikroregion České Švýcarsko má rozlohu 4 857,3 ha a řadí se mezi malé mikroregiony. V obcích mikroregionu žilo k 31. 12. 2019 celkem 3 073 obyvatel. Sledované území vykazovalo nízkou hustotu zalidnění, která je dána především jeho fyzicko-geografickými podmínkami a polohou v českém pohraničí, jehož populační vývoj byl ovlivněn odsunem německého obyvatelstva po 2. světové válce.

Členy Dobrovolného svazku obcí (DSO) České Švýcarsko jsou **obce Arnoltice, Bynovec, Janov, Kámen, Labská Stráň, Ludvíkovice a Růžová**. Území těchto sedmi obcí tvoří Mikroregion České Švýcarsko, který je správně začleněn do Ústeckého kraje, okresu Děčín, ORP Děčín a do POÚ Děčín. Rozkládá se na území Euroregionu Labe a na území MAS Český sever.

Obr. 1.1. Obce mikroregionu České Švýcarsko, upraveno, zdroj: https://www.czso.cz/csu/xu/orp_decin

Poválečný administrativně správní vývoj dotčeného území je charakterizován řadou změn. Po r. 1945 do r. 1980 měly samostatnost pouze obce Arnoltice, Růžová, a Ludvíkovice. Bynovec, Janov a Labská Stráň byly přiřčeny pod Arnoltice, Kámen pak pod město Děčín. V mezidobí 1980 – 1991(92) byly na dotčeném území samostatné pouze Arnoltice, nově pod sebou měli Růžovou. Ludvíkovice pak v tomto mezidobí spadaly pod město Děčín.

Po revoluční uvolnění poměrů na začátku 90. let 20. století přineslo samostatnost všech zmíněných obcí.

Tab. 1.1 Přehled katastrálních území a částí obcí za r. 2019

název obce	název katastrálního území	rozloha v ha	počet částí obce	samostatnost
Arnoltice	Arnoltice	553,5	1	-
Bynovec	Bynovec	637,0	1	1991 (od Arnoltic)
Janov	Janov u Hřenska	465,1	1	1991 (od Arnoltic)
Kámen	Kámen	178,4	1	1992 (od Děčina)
Labská Stráň	Labská Stráň	288,5	1	1991 (od Arnoltic)
Ludvíkovice	Ludvíkovice	947,9	1	1992 (od Děčina)
Růžová	Růžová	1528,8	-	1991 (od Arnoltic)
	Kamenická Stráň*	258,2	-	
Růžová celkem	-	1787,0	2	
celkem	-	4857,3	-	-

zdroj: ČSÚ

* připojena k Růžové v r. 1953

Z hlediska veřejné správy jsou jednotlivé obce mikroregionu České Švýcarsko **územními samosprávnými jednotkami** v souladu s § 1 a § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění. Zároveň dohromady tvoří podle § 49 a § 50 zákona č. 128/2000 Sb. Dobrovolný svazek obcí České Švýcarsko (DSO ČŠ).

Z hlediska **přenesené působnosti státní správy** mají všechny obce mikroregionu první **základní rozsah kompetencí**. Vydávají nařízení obce; rozhodují o místních a účelových komunikacích; projednávají přestupky; jsou vodoprávním úřadem a spravují drobné toky; jsou povodňovým orgánem; jsou orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší atd.

Přenesenou působnost státní správy obce s pověřeným obecním úřadem (POV) a obce s rozšířenou působností (ORP) vykonává pro obce mikroregionu České Švýcarsko město **Děčín**.

Jednotky sboru dobrovolných hasičů (JSDH)

Na území mikroregionu České Švýcarsko působí dvě registrované jednotky sboru dobrovolných hasičů, a to v obci Bynovec a Labská Stráň.

Tab. 1.2 Registrované jednotky SDH na území mikroregionu České Švýcarsko k 31.12.2020

Evidenční číslo		Kategorie JPO	Dislokace JPO	Zřizovatel
Okres	Jednotka			obec/město
421	107	III/1	Labská Stráň	OÚ Labská Stráň
421	108	V	Bynovec	OÚ Bynovec

Zdroj: <https://www.hzscr.cz/clanek/plosne-pokryti.aspx>

JPO III - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace. S územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele.

V - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně. S místní působností zasahující na území svého zřizovatele - po dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod.

Obec Ludvíkovice ve svém strategickém dokumentu odkazuje na jednotku SDH, která však zřejmě nemá dostatečný počet dobrovolníků. Pokud budou splněny všechny potřebné podmínky, bude sbor obnoven a bude mu vytvořeno potřebné zázemí. S tím souvisí i pořízení odpovídajícího vybavení. Ostatní obce mikroregionu, kde JSDH nejsou zřízeny, mají uzavřeny veřejnoprávní smlouvy s obcemi, které disponují JSDH.

Území mikroregionu České Švýcarsko spadá pod **profesionální hasičský záchranný sbor v Děčíně**.

Policie

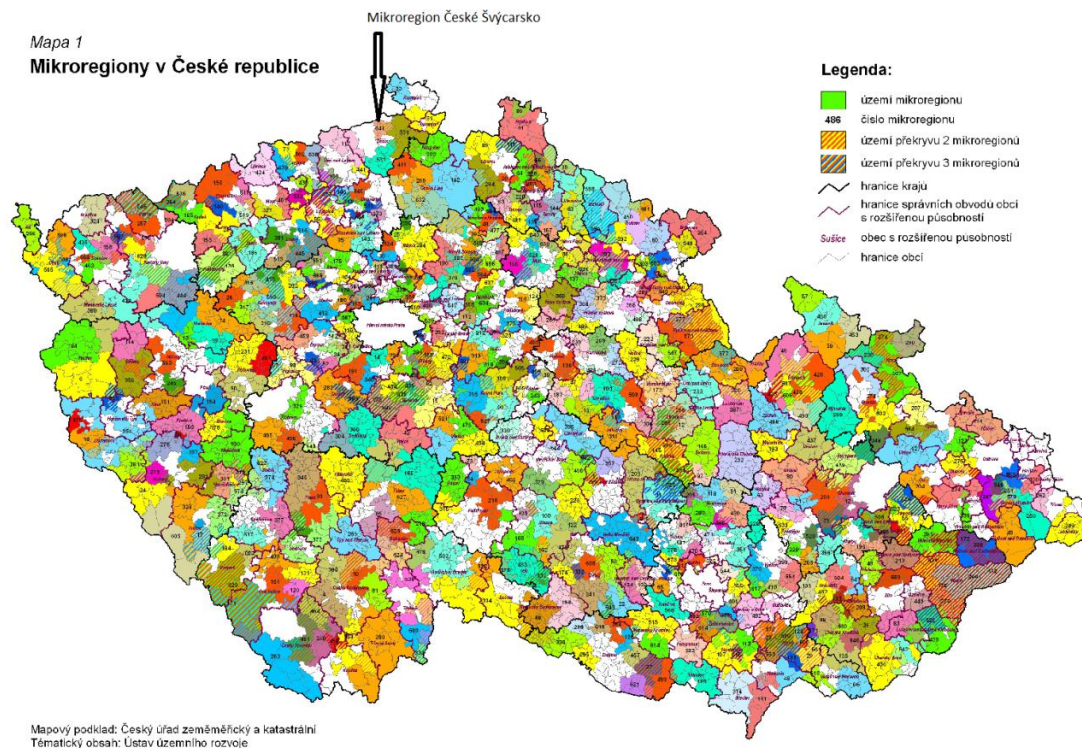
Žádná z obcí mikroregionu České Švýcarsko nezřizuje podle zákona č. 553/1991 Sb. obecní policii.

Území mikroregionu České Švýcarsko spadá pod Obvodní oddělení Děčín-město. Podle serveru <https://www.mapakriminality.cz/> bylo evidováno za období leden až prosinec 2019 686 trestných činů, **index kriminality byl poměrně vysoký 246,1**, a objasněnost byla 62 %. Ústecký kraj měl za stejné období index kriminality 217,5, a ČR 203,2.

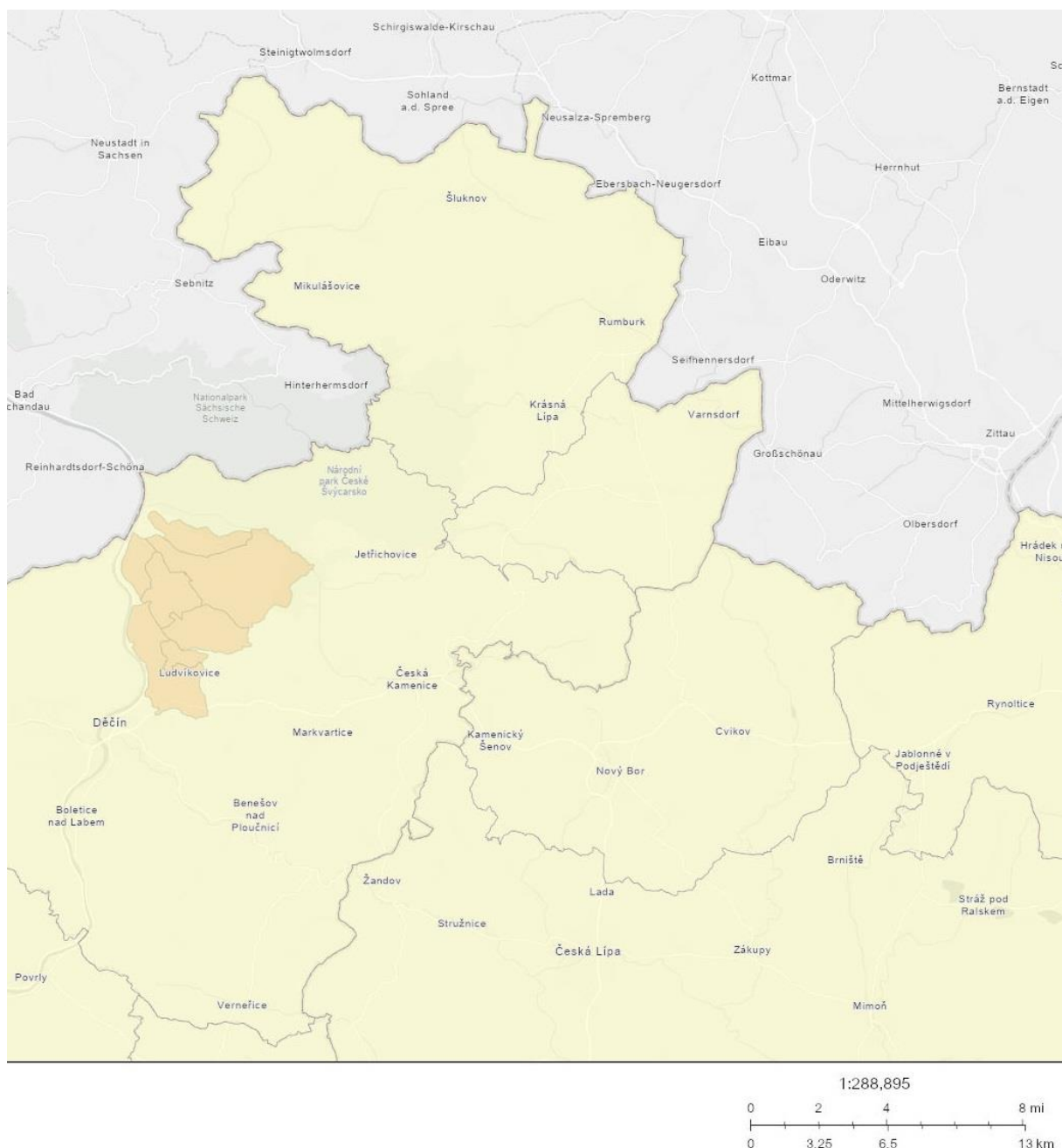
Zdroj: <https://www.mapakriminality.cz/>

index kriminality - dříve též označován jako koeficient kriminality bývá užíván pro kvantitativní vyjádření intenzity kriminality - zamoření určitého území kriminalitou a představuje počet evidovaných trestných činů na 10 000 obyvatel trvale žijících na hodnoceném území.

1.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA ÚZEMÍ

Obr. 1.2 Umístění Mikroregionu České Švýcarsko (pořadové číslo 641) v rámci České republiky, zdroj: Ústav územního rozvoje, <http://www.uur.cz/default.asp?!D=5036>

Obr. 1.3 Území mikroregionu České Švýcarsko v mapě obcí s rozšířenou působností (ORP) v severní části České republiky, zdroj: vlastní

V rámci České republiky leží Mikroregion České Švýcarsko při severním okraji státu na hranici se Spolkovou republikou Německo, resp. Svobodným státem Sasko.

V rámci krajského uspořádání je regionu součástí Ústeckého kraje, v němž se nachází na severovýchodním okraji. Tuto polohu zaujímá jak v rámci územního celku kategorie NUTS II Severozápad, tak v rámci okresu Děčín. Vzhledem ke své poloze v blízkosti státní hranice je region také součástí Euroregionu Labe, v jehož české části leží při západním okraji.

Území mikroregionu zasahuje do Národního parku České Švýcarsko a Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce.

Z geografického hlediska zasahuje region do horopisného celku Děčínské vrchoviny a bezprostředně sousedí s Jetřichovickými stěnami.

Regionem prochází evropské rozvodí oddělující povodí řek odtékajících do Severního a Baltského moře.

Polohu území je možné hodnotit na několika řádovostních úrovních. Na makroregionální úrovni jde o polohu v rámci střední Evropy, popř. Evropy, tedy o polohu území vzhledem k hlavním koncentracím obyvatelstva a dopravním tahům nadstátního (mezinárodního) významu. Na mezoregionální úrovni jde pak o polohu vůči aglomeracím a komunikacím státního, popř. krajského významu. Na těchto dvou úrovních je tedy hodnocena poloha celého území mikroregionu. Mikropolohou je pak chápána poloha jednotlivých sídel či lokalit vůči městům a komunikacím v regionu a jeho okolí, na této úrovni tedy jde již i o vyjádření vnitřní diference území.

Na makroregionální úrovni lze polohu mikroregionu České Švýcarsko hodnotit jako nadprůměrnou až velmi výhodnou. Je to dáno především jeho polohou v rámci prvořadě evropské urbanizované a komunikační osy, spojující severní Evropu přes Berlín, střední Čechy, Vídeňskou pánev a Panonskou pánev s jihovýchodní Evropou (Balkán), popř. Malou Asií. Někteří autoři¹ považují tuto hlavní středoevropskou urbanizovanou osu, resp. její úsek Kodaň (Hamburk) - Berlín - Praha - Vídeň (Bratislava) - Budapešť, za druhou nejvýznamnější urbanizovanou zónu v Evropě po hlavní západoevropské ose (střední Anglie - Londýn - Benelux - Porúří - jižní Německo - Lombardie). Hlavními dopravními komunikacemi, sledujícími tuto osu v úseku Drážďany - Praha, je labská vodní cesta, železnice Praha - Děčín - Drážďany a silnice I/9 v úseku Česká Lípa - Jiříkov. Pro hodnotu polohy Českého Švýcarska má dále význam také blízkost urbanizované zóny západovýchodního směru, která spojuje obě uvedené osy s východní Evropou (Porúří - Kassel - Erfurt - Drážďany - Wroclav - Krakov - Lvov - Kijev, resp. Frankfurt am Main - Zwickau - Drážďany - Wroclav - Varšava).

Mezopolohu Českého Švýcarska je možné považovat za průměrnou nebo jen mírně nadprůměrnou. Na jedné straně je její hodnota zvyšována blízkostí významných koncentrací obyvatelstva a výroby: přímá vzdušná vzdálenost z centra mikroregionu do Prahy je 80 km, do Drážďan 54 km, do Ústí nad Labem 31 km, do Liberce 44 km, do Bautzenu (Budyšina) 38 km, do Děčína 13 km. Na druhé straně se však hlavní dopravní komunikace mezinárodního významu (ve směru hlavní urbanizované osy) mikroregionu České Švýcarsko vyhýbají, a tak i když je území jejich prostřednictvím dobře dopravně dostupné, netěží z polohy přímo na těchto komunikacích. Hlavní dopravní komunikací mikroregionu je tak silnice I/13 v úseku Děčín - Liberec, která je součástí evropské mezinárodní silniční sítě, která však sleduje směr kolmý na uvedenou urbanizovanou osu.

Určitým handicapem, snižujícím hodnotu polohy mikroregionu, zůstává i nadále pohraniční poloha, po vstupu do EU již není státní hranice vnější hranicí EU). Přestože její průchodnost je v současnosti uspokojivá a např. počet hraničních přechodů je v okrese Děčín vyšší než v kterémkoliv jiném okrese ČR, zůstává i nadále citelnou bariérou. V posledních letech docházelo v souvislosti s uvolňováním bariér uvnitř EU k nárůstu negativního hraničního efektu na česko-německé hranici (ochrana trhu práce v EU, ochrana před ilegální imigrací, pašováním aj.), který byl však současně kompenzován nárůstem přeshraniční spolupráce sponzorované programy Evropské unie (v současné době programem Přeshraniční spolupráce Svobodný stat Sasko - Česká republika) i otvíráním nových hraničních přechodů. Po vstupu ČR do EU došlo k významnému snížení efektu pohraniční polohy,

¹ Viz např. Zpráva o lidském rozvoji - Česká republika 1996 (Přírodovědecká fakulta UK Praha pro United Nations Development Program), nebo Dostál, P., Hampl, M. (1992) Urbanization, administration and economies: future geopolitical and geo-economic changes. In: Dostál, P., Illner, M., Kára, J., Barlow, M. (eds.) Changing Territorial Organization in Czechoslovakia. International Viewpoints. University of Amsterdam, Amsterdam, str. 191 - 203.

především v oblasti komerční sféry a postupně i v sociální oblasti a dalších sférách s významnou rolí státu, efekt pohraniční polohy však v omezené míře zůstane zachován dlouhodobě, mimo jiné i proto, že státní hranice je současně i jazykovým rozhraním.

Na mikroregionální úrovni je exponovanost polohy uvnitř regionu diferencována. Hlavními zdroji exponovanosti na této úrovni jsou města Děčín a Česká Kamenice, a silnice I/13. Mikroregionem neprochází žádná železniční trať. Se vzdáleností od těchto "bodů" a "linií" hodnota polohy klesá. Je tedy možné hovořit o periferní a hůře dopravně dostupné poloze mikroregionu. **Nízký stupeň exponovanosti území, podmíněný i značnou členitostí terénu, je současně zdrojem atraktivity tohoto území pro návštěvníky – turisty.**

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu České Švýcarsko (2005), Hana Pateliotisová

1.3 PŘÍRODNÍ POMĚRY

Z geomorfologického hlediska náleží zájmové území Mikroregionu České Švýcarsko do provincie Česká vysočina, subprovincie III Krušnohorská a IV Krkonoško-jesenická soustava. Území se nachází na horopisném celku **Děčínská vrchovina** (podcelek Děčínské stěny - Růžovská vrchovina).

Děčínská vrchovina, resp. Růžovská vrchovina se nachází většinou v povodí řeky Kamenice. Je budována převážně pískovci středního turonu, méně již obnažen turon spodní. Na povrchu jsou relativně početné proniky neovulkanických hornin a tufů, které tvoří většinu elevací včetně těch nejvyšších. Pro Růžovskou vrchovinu je charakteristický silně rozčleněný erozně denudační povrch vytvářející stupňovinu, podmíněnou jak litologicky, tak i tektonicky. Jižní okraje jsou rozlámány na jednotlivé kry, které, ukloněny k jihu, vytvářejí cesty s čely obrácenými na sever. Jsou zde však i rozsáhlé strukturně erozivně podmíněné plošiny pokryté návěsemi spraší. Jejich okraje vymezují menší kaňony či soutěsky, kde jsou opět vyvinuta charakteristická skalní města a sruby i izolované věže, vázané svým vznikem na kvádrou odlučnost pískovců.

Území mikroregionu České Švýcarsko se rozprostírá na náhorní skalní plošině ve výšce 260 – 440 m nad mořem. Nejvyšším bodem je vrchol Růžovského vrchu (619 m n. m.) na území obce Růžová. Nejnižšími místy je údolí Suché Kamnice a kaňon Labe (125 m n.m.), na jehož západní hraně leží obce Ludvíkovice a Labská Stráň.

Podnebí mikroregionu je různorodé s ohledem na nadmořskou výšku a expozici ke světovým stranám konkrétního místa. Prostor Děčínské vrchoviny je klimaticky mnohem složitější. Obnažené skalní masivy bez většího vegetačního krytu a při expozici východním, jižním a západním směrem vytvářejí při insolaci lokální mikroklimatické anomálie (teplotní inverze). Obdobně se mohou projevit i hluboko zaříznuté soutěsky, zvláště pokud mají průběh ve směru V – Z. Generelně ovšem platí i zde závislost teplot na nadmořské výšce a lze předpokládat, že průměrné teploty se budou pohybovat v rozmezí okolo 6,0 – 7,0 °C.

Srážkově je území průměrné. Roční průměrný úhrn srážek se pohybuje mezi 600 - 700 mm/rok (průměr za období 1981-2010), přičemž zhruba 2/3 připadá na vegetační období od dubna do září, a 1/3 připadá na mimovegetační období od října do března.

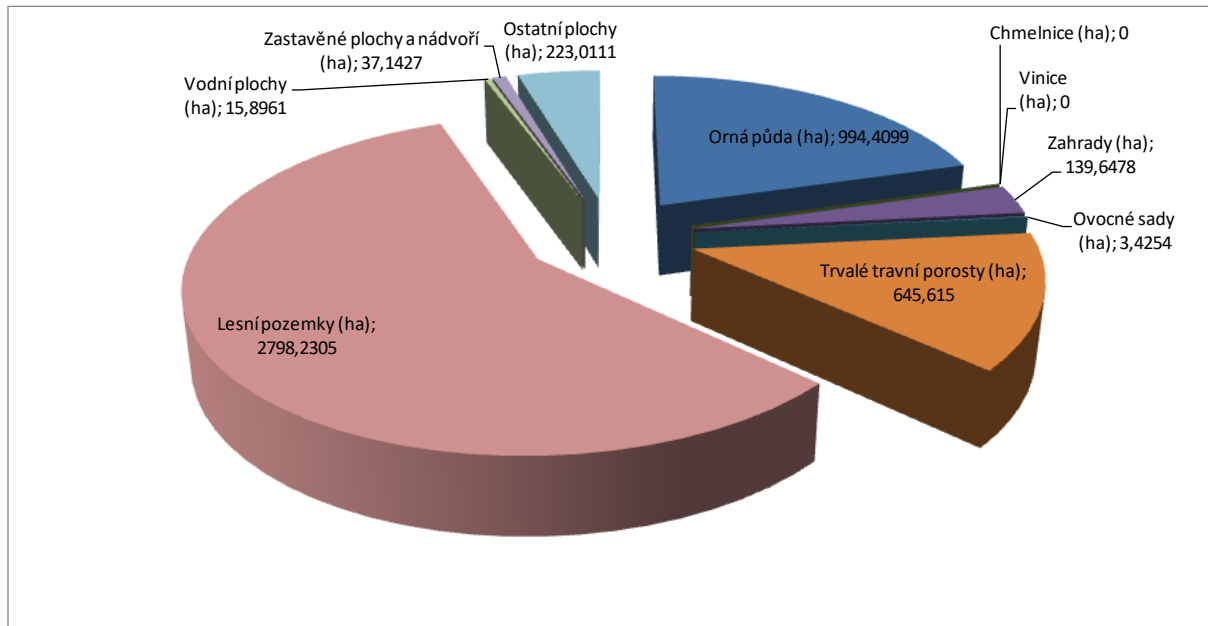
Hydrologicky leží území v povodí řeky Kamenice a drobných přítoků Labe, které se vlévají do Labe náležejícího do úmoří Severního moře. Řeka **Kamenice** (někdy též Srbská Kamenice) pramení v Lužických horách, severně od železniční stanice Nová Huť. Za pramen je považován vývěr v nadmořské výšce 595 m nad mořem, nacházející se na jižním svahu morfologicky výrazného hřbetu směru V – Z, s

vrcholy Jelení skála (676 m n. m.) a Stožec (665 m n. m.). Na své cestě přijímá řadu přítoků, ze zájmového území je to z levé strany Bynovecký potok (Bynovec, Kámen).

Drobné pravostranné přítoky Labe odvodňují území v okolí Arnoltic (**Suchá Kamenice**), Janova a Růžové (**Janovský potok**), Ludvíkovic (**Loubský, Ludvíkovický a Kumpoltický potok**).

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nachází poměrně málo rybníků, což je dáno geologickou stavbou celého povodí. Jsou to malé rybníky např. Janovský rybník, Močál, Hráz a další.

Krajina mikroregionu je převážně zalesněna, zemědělsky je nejvíce využívána jako orná půda a pak jako louky a pastviny.

Obr. 1.4 Funkční využití ploch mikroregionu České Švýcarsko

Tab. 1.3 Funkční využití ploch mikroregionu České Švýcarsko

název obce	Celková výměra (ha)	Orná půda (ha)	Chmelnice (ha)	Vinice (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Zemědělská půda (ha)	Lesní pozemky (ha)	Vodní plochy (ha)	Zastavěné plochy a nádvoří (ha)	Ostatní plochy (ha)	Nezemědel ská půda (ha)
Arnoltice	553,5	144,1	-	-	13,6	-	58,9	216,6	299,3	2,6	4,7	30,3	337,0
Bynovec	637,0	147,9	-	-	17,0	0,6	45,6	211,1	398,0	1,8	3,7	22,5	425,9
Janov	465,1	113,6	-	-	19,2	-	58,6	191,4	239,8	0,3	6,1	27,5	273,6
Kámen	178,4	45,7	-	-	13,2	-	13,8	72,7	97,7	-	2,2	5,8	105,7
Labská Stráž	288,5	57,1	-	-	12,6	0,4	77,6	147,7	123,1	0,7	2,9	14,1	140,8
Ludvíkovice	947,9	127,2	-	-	30,7	-	116,8	274,8	617,3	2,9	8,4	44,4	673,1
Růžová	1787,1	358,7	-	-	33,5	2,4	274,2	668,8	1023,0	7,5	9,2	78,6	1118,3
celkem	4857,4	994,4	0,0	0,0	139,6	3,4	645,6	1783,1	2798,2	15,9	37,1	223,0	3074,3
celkem v %	100,0	20,5	0,0	0,0	2,9	0,1	13,3	36,7	57,6	0,3	0,8	4,6	63,3

Zdroj: ČSÚ

1.4 HISTORICKÉ SOUVISLOSTI

Arnoltice (německy *Arnsdorf*)

První zmínky o Arnolticích pochází ze 14. století, a to ze zpráv týkajících se odvodů církevních dávek. Prameny, které se o Arnolticích zmiňují více, nacházíme ale až ve století šestnáctém. R. 1515 se obec Arnoltice (Arnsdorf) objevuje v kupní smlouvě mezi Mikulášem Trčkou z Lípy (prodejce) a Janem ze Salhausenu (kupec), a to jako součást panství příslušejícího k hradu Ostrému. Na počátku 17. století bylo Bynovecké panství spolu s Arnolticemi krátce v držení Wartenberků, poté prodáno Radislavu ze Vchynic, z něhož r. 1619 dědičně připadlo Vilému Kinskému. R. 1635 získává držbu plní maršál Kinského Jan Aldringen, sňatkem pak zčásti přechází na rod Clary à až do roku 1945 je tedy držitelem rod Clary-Aldringenů.

Zdroj: <http://www.ouarnoltice.cz/z-historie-obce/d-3497/p1=213>

Bynovec (německy *Binsdorf*)

Bynovec je původně německá osada "Rodungssiedlung", jejíž založení by mělo připadat na období 13. století. Přibližně jako vznik ostatních vsí na vrchovině. Svědčí o tom jednak výhodná poloha obce na staré "české silnici", vedoucí z Děčína do Bautzenu, dále blízkost farní obce Arnoltice a rozloha (původně 12 statků) a již relativně rané pojmenování obce (v roce 1385).

Bynovec spolu se zbytkem obcí vrchoviny patřil staršímu panstvu Schafersteinů. Při dělení statků, roku 1562, došlo k rozdělení, z něhož později vzešlo panství Bynovec a v té podobě roku 1612 bylo připojeno k panství Kamenice (Kamnitz), pozdějšímu vlastnictví rodu Kinských.

Zdroj: <https://www.bynovec.cz/informace-o-obci/historie/>

Janov (německy *Jonsdorf*)

Období založení obce sahá do poloviny 14. století. Na počátku 15. století byla obec majetkem rodové linie Berků z Dubé, kteří byli nuceni majetek zastavit a ten připadl pánům z Vartenberka. V letech 1450–1511 spadalo toto území do správního celku Děčína. Mezi lety 1511–1515 se nakrátko stal majitelem Mikuláš Trčka z Lípy, který ho prodal rodu ze Salhausenu. Ti významně přispěli k pozvednutí hospodářství v kraji.

Od roku 1612 se majitelé Janova a přilehlých obcí často měnili. Po roce 1623 byl Janov přiřazen k českokamenickému panství. Byl využíván pro pobyt plavců a vorařů, kteří byli potřební k plavení dříví na Kamenici. Vlastníkem českokamenického panství se stal Jan Oktavián hrabě Kinský. Rod Kinských si udržel majetek až do roku 1945. Po druhé světové válce v obci došlo k vyhnání původních starousedlíků německé národnosti a ke kompletní výměně obyvatel.

Zdroj: <http://www.janovuhrenska.cz/z-historie-nasi-obce/d-1002/p1=1018>

Kámen (německy *Heidenstein*)

Vznik Kámena se připomíná od roku 1720, kdy majiteli - pány Děčínska byli plných 300 let Thunové. Ti založili v roce 1720 u vrchu Heinhüblu osadu Heidenstein, česky Kámen. Název osady vznikl podle "polohy" a překládá se jenom druhá polovina složeného slova.

V roce 1890 bylo v Heidensteinu 66 domů s 359 obyvateli. Ves farně příslušela do Arnoltic. Obyvatelstvo se živilo především výrobou tzv. stávkového zboží na domácích stavech. K výrobkům patřily stuhy, tkalouny, punčochy, šály apod.

Zdroj: <http://www.obeckamen.unas.cz/historie-obce.html>

Labská Stráň (německy *Elbleiten*)

Hinteres Neudorf“ – tak se jmenovala Labská Stráň od roku 1467 po tři století. V 18. století poprvé písemná forma Elbeleuten (lidé na Labi), později pak Elb – leiten.

Labská Stráň patří k nemladším vesnicím, která byla založena na vykácené louce až kolem roku 1400. To potvrzuje, že ještě v 17. a 18. století nesla příjmení „Neudorf“. Labská Stráň patřila původně k panství Scharfenstein. Při dělení majetku Salhausových přešla na panství Binsdorf a s tímto, roku 1612, na panství Kaunitz a od roku 1614 na Kinských. Poté, co byl majetek zkonfiskován, byl v roce 1653

přířčen polnímu maršálovi hraběti Johanovi von Aldringen. V majetku rodiny Clary – Aldringen zůstala Labská Stráň až do zrušení panství. Po roce 1850 přešla pod správu Tetschen. V roce 1720 je jméno obce ještě psáno Elbleiten, v roce 1781/82 je již psáno Elbleuten. Toho času měla Labská Stráň 39 domovních čísel, byla obklopena lesem, tam se těžila smůla z urostlých stromů. V roce 1833 měla obec už 59 domů se 435 obyvateli. Byl zde také vybudován hostinec. Od 16. století zde byla fara, která byla celých sto let evangelická. Matrika a kostel byly v nedalekých Arnolticích. Do založení hřbitova v Labské Stráni byly pohřby v Arnolticích.

Zdroj: <http://www.labskastran.cz/historie-obce/>

Ludvíkovice (německy *Loosdorf*)

První zmínka o vsi Ludvíkovice v písemných historických pramenech je z roku 1425. 11. listopadu 1425 vydala Markéta z Kekeřic (Kökeritz), manželka Zikmunda Děčínského z Vartenberka, listinu, kterou zřizuje v kostele sv. Václava v Děčíně kapli Panny Marie a k ní daruje celkem tři platy – dva ze vsí Folknáře Malé a Folknáře Velké a jeden ze vsí Ludvíkovice. Ves je zcela určitě starší. Založení vsi je nepochybně výsledkem tzv. německé kolonizace z konce 13. a začátku 14. století. Iničiátory kolonizace byli páni z Michalovic.

Od roku 1981 do roku 1992 byla obec součástí města Děčín, poté se opět osamostatnila. Součástí obce byla dříve osada Kámen (která je nyní samostatnou obcí) a osada Folknáře (nyní část Děčína).

Zdroj: <http://www.ou-ludvikovice.cz/o-obci/historie/>

Růžová (německy *Rosendorf*)

První písemná zmínka o obci pocházejí z roku 1352. Do konce druhé světové války patřila Růžová mezi největší a nejbohatší obce Děčínska, a to hlavně zásluhou zemědělství a turistického ruchu. Nachází se zde kostel sv. Petra a Pavla z roku 1711, který byl po rozsáhlém požáru v roce 1988 opraven a roku 2000 znovu vysvěcen. Od druhé poloviny 19. století fungovala v obci i evangelická farnost s kostelem a školou.

Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/R%C5%AF%C5%BEov%C3%A1_\(okres_D%C4%9B%C4%8D%C3%ADn\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/R%C5%AF%C5%BEov%C3%A1_(okres_D%C4%9B%C4%8D%C3%ADn))
<https://www.obec-ruzova.cz/historie-obce.html>

Tab. 1.4 SWOT analýza za kapitolu Území

Silné stránky	Slabé stránky
blízkost Národního parku České Švýcarsko pro rozvoj cestovního ruchu	perifernost území v rámci ČR
Hezká, minimálně narušená krajina	
blízkost Děčína	
Příležitosti	Hrozby
lepší napojení na okolní infrastrukturu	
rozvoj cestovního ruchu (hezké okolí, blízkost Německa)	

2. OBYVATELSTVO

2.1 SÍDELNÍ STRUKTURA

Členy Dobrovolného svazku obcí České Švýcarsko je 7 obcí, které se vnitřně dělí na celkem 8 místních částí zasahujících do 8 katastrálních území. Jejich seznam je uveden v Tabulce 2.1. Sídlní struktura řešeného území prošla za posledních 70 let výraznou transformací především v důsledku odsunu německého obyvatelstva po druhé světové válce. Pro transformaci bylo příznačné snížení počtu administrativně samostatných obcí a pokles obytné funkce sídel ve prospěch funkce rekreační. Jedním ze základních znaků mikroregionu České Švýcarsko je nadprůměrné zastoupení malých obcí (200 – 499 obyvatel) oproti předválečnému stavu z roku 1930, kdy v sídelní struktuře mikroregionu převažovaly velké venkovské oblasti (1 000 – 1 999 obyvatel). Výsledkem poválečného odsunu původního německého obyvatelstva a nízkou mírou následného dosídlení docházelo u řady obcí ke ztrátě administrativní samostatnosti a následně přiřazení do větších jednotek.

Tab. 2.1 Přehled obcí Českého Švýcarska, jejich rozlohy a počtu obyvatel

název obce	název katastrálního území, resp. místní části	rozloha v km ²	počet obyvatel k 31.12.2019	hustota zalidnění obyvj./km ²	samostatnost
Arnoltice	Arnoltice	5,54	407	73,53	-
Bynovec	Bynovec	6,37	337	52,90	1991 (od Arnoltic)
Janov	Janov u Hřenska (Janov)	4,65	357	76,76	1991 (od Arnoltic)
Kámen	Kámen	1,78	252	141,29	1992 (od Děčína)
Labská Stráň	Labská Stráň	2,88	220	76,26	1991 (od Arnoltic)
Ludvíkovice	Ludvíkovice	9,48	942	99,38	1992 (od Děčína)
Růžová	Růžová	15,29	-	-	1991 (od Arnoltic)
	Kamenická Stráň*	2,58	-	-	
Růžová celkem	-	17,87	558	31,23	
celkem	-	48,57	3 073	63,27	-

Zdroj: ČSÚ

* připojena v r. 1953

K 31.12.2019 žilo na území mikroregionu o rozloze 48,57 km² celkem 3 073 obyvatel. Hustota zalidnění (63,27 na km²) je tedy výrazně podprůměrná, dosahuje méně než poloviny hodnoty pro ČR (135,60 obyvj./ km²) a jen cca 41 % hodnoty Ústeckého kraje (153,88 obyvj./ km²) nebo okresu Děčín (142,51 obyvj./ km²). Tento stav je ovšem podmíněn jednak velkou členitostí krajiny, jednak absencí velkých regionálních středisek, nebo alespoň jednoho. V mikroregionu není žádné sídlo se statutem města.

Významnou roli z pohledu rozvoje mikroregionu mají regionální vazby. Neopomenutelné jsou především vazby na město Děčín, kde sídlí instituce s vazbami na mikroregion. Toto sídlo je také významné také z pohledu dojíždkového centra do zaměstnání a za účelem podnikání.

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu České Švýcarsko (2005), Hana Pateliotisová; upraveno, aktualizováno.

2.2 DEMOGRAFICKÁ SITUACE

2.1.1. POČET OBYVATEL, VÝVOJ

Území mikroregionu České Švýcarsko bylo v minulosti zalidněno značně více než dnes. Populační vývoj v mikroregionu byl v období 1945 -1991 nepřiznivý. Těto skutečnosti nejvíce napomohl odsun německého obyvatelstva po druhé světové válce, kdy všechny obce mikroregionu ztratily více než cca 50% obyvatel.

Vývoj počtu obyvatelstva v období 1961 – 1991 byl pro všechny obce mikroregionu nepřiznivý, všechny obce mikroregionu zaznamenaly populační úbytky.

Po roce 1991 se situace v populačním vývoji stabilizovala a všechny obce mikroregionu zaznamenala populační přírůstky. Tento vývoj byl z velké části výsledkem změny v migračních trendech, ke kterým došlo po sametové revoluci v r. 1989.

Tab. 2.2 Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích mikroregionu České Švýcarsko

název obce	počet obyvatel k 31.12.														
	1850	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Arnoltice	720	835	867	822	779	762	686	716	308	340	307	259	261	285	371
Bynovec	626	613	620	625	608	610	523	529	302	286	275	216	215	223	287
Janov	1136	1124	1205	1177	1147	1213	998	962	361	295	242	163	116	185	289
Kámen	-	354	373	359	333	336	355	359	216	251	213	188	145	154	191
Labská Stráň	578	572	573	592	573	563	484	459	257	272	252	195	158	191	203
Ludvíkovice	-	602	628	748	847	1000	1025	1044	724	794	754	702	650	714	881
Růžová	1936	1889	1940	1874	1874	1766	1429	1487	457	383	291	254	201	340	395
celkem	4996	5989	6206	6197	6161	6250	5500	5556	2625	2621	2334	1977	1746	2092	2617

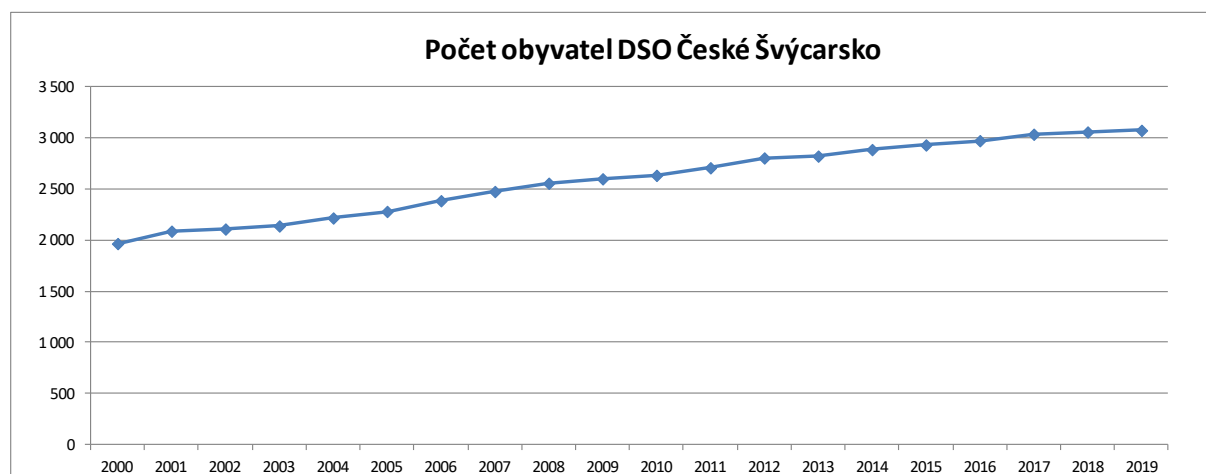
Zdroj: ČSÚ, SLDB

Tab. 2.3 Počet obyvatel ve srovnání s jinými regiony

název obce	počet obyvatel k 31.12.											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Arnoltice	252	284	293	302	306	304	314	308	317	328	353	372
Bynovec	220	226	221	220	227	234	263	274	285	282	283	296
Janov	169	185	199	205	248	260	295	306	315	311	310	313
Kámen	128	147	149	148	147	160	169	186	192	197	198	208
Labská Stráň	209	190	189	189	190	197	202	201	199	203	205	209
Ludvíkovice	690	716	714	725	739	751	772	816	850	869	873	876
Růžová	298	339	343	349	359	374	370	384	398	409	411	433
celkem	1 966	2 087	2 108	2 138	2 216	2 280	2 385	2 475	2 556	2 599	2 633	2 707
DSO ČŠ	100,00	106,15	107,22	108,75	112,72	115,97	121,31	125,89	130,01	132,20	133,93	137,69
okres Děčín	133 943	133 703	133 631	133 734	133 778	134 090	134 576	135 441	135 710	135 740	135 238	132 718
okres Děčín	100,00	99,82	99,77	99,84	99,88	100,11	100,47	101,12	101,32	101,34	100,97	99,09
Ústecký kraj	827 013	819 450	819 712	820 868	822 133	823 173	823 265	831 180	835 891	836 198	836 045	828 026
Ústecký kraj	100,00	99,09	99,12	99,26	99,41	99,54	99,55	100,50	101,07	101,11	101,09	100,12
Česká republika	10 266 546	10 206 436	10 203 269	10 211 455	10 220 577	10 251 079	10 287 189	10 378 700	10 465 142	10 502 471	10 528 398	10 499 541
Česká republika	100,00	99,41	99,38	99,46	99,55	99,85	100,20	101,09	101,93	102,30	102,55	102,27

Tab. 2.3 – pokračování: Počet obyvatel ve srovnání s jinými regiony

název obce	počet obyvatel k 31.12.								saldo 2000- 2019
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Arnoltice	384	393	398	402	396	410	415	407	155
Bynovec	297	290	303	307	312	333	339	337	117
Janov	321	337	339	345	345	368	360	357	188
Kámen	218	218	232	224	236	239	242	252	124
Labská Stráň	213	220	226	225	232	224	219	220	11
Ludvíkovice	910	898	907	940	941	931	933	942	252
Růžová	460	465	480	487	510	530	549	558	260
celkem	2 803	2 821	2 885	2 930	2 972	3 035	3 057	3 073	1 107
DSO ČŠ	142,57	143,49	146,74	149,03	151,17	154,37	155,49	156,31	-
okres Děčín	132 540	131 975	131 699	131 313	130 787	130 329	129 831	129 542	-4401
okres Děčín	98,95	98,53	98,32	98,04	97,64	97,30	96,93	96,71	-
Ústecký kraj	826 764	825 120	823 972	822 826	821 377	821 080	820 789	820 965	-6048
Ústecký kraj	99,97	99,77	99,63	99,49	99,32	99,28	99,25	99,27	-
Česká republika	10 510 204	10 512 419	10 538 275	10 553 843	1 057 882	10 610 055	10 649 800	10 693 939	427 393
Česká republika	102,37	102,39	102,65	102,80	10,30	103,35	103,73	104,16	-

Obr. 2.1 Vývoj počtu obyvatel obcí mikroregionu České Švýcarsko

Druhá světová válka a období krátce před ní a po ní představují nejdramatičtější období v historii populačního vývoje regionu. Přestože ztráty způsobené emigrací Čechů po okupaci pohraničí a ztráty způsobené válkou nelze pominout, byly kvantitativně nesrovnatelné s důsledky odsunu v letech 1945 a 1946. V období 1930 až 1950 tak nejen že celkový počet obyvatel regionu poklesl na polovinu, ale došlo k faktické výměně naprosté většiny obyvatelstva, neboť lidé, kteří se v roce 1930 přihlásili k německé národnosti, tvořili více než 90 % obyvatel regionu a ti byli až na výjimky odsunuti. K největšímu propadu počtu obyvatel došlo v Růžové, kde počet obyvatel v roce 1950 nedosáhl ani třetiny stavu z roku 1930. Podobně jako na jiných místech pohraničí byla relativně více dosídlena města, což vedlo ke zvýšení stupně urbanizace (ten se zvýšil ze 48,4 % v roce 1930 na 57,8 % v roce 1950).

Dominantní tendencí populačního vývoje v poválečném období byla emigrace z venkovských obcí, především do středně velkých měst, zvláště do měst okresních, do kterých byla koncentrována podstatná část státem plánované bytové výstavby. V období 1950 až 1991 došlo k poklesu obyvatel

mikroregionu. Pokles počtu obyvatel byl nižší v obcích, které si uchovaly svoji administrativní samostatnost než v sídlech sloučených s jinou obcí. V druhé polovině devadesátých let se projevuje "obrácení" populačního vývoje a po desetiletích dochází k mírnému nárůstu počtu obyvatel.

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu České Švýcarsko (2005), Hana Pateliotisová; upraveno, aktualizováno.

2.1.2. PŘIROZENÝ PŘÍRŮSTEK/ÚBYTEK, MIGRAČNÍ PŘÍRŮSTEK/SALDO

Přirozený přírůstek byl ve většině letech uvedeného období (2007 – 2019) pro DSO České Švýcarsko kladný. Pouze v pěti letech 2007, 2009, 2013, 2015 a 2018 byl mírně záporný, viz obr. 2.2. Celková bilance přirozeného přírůstku za uvedené období byla kladná, a to 1,37 ‰, což je oproti celorepublikovému průměru více než 3x více. Celkové údaje za okres Děčín a Ústecký kraj jsou v záporných hodnotách, viz obr. 2.4.

Tab. 2.4 Přirozený přírůstek (narození - zemřelí)

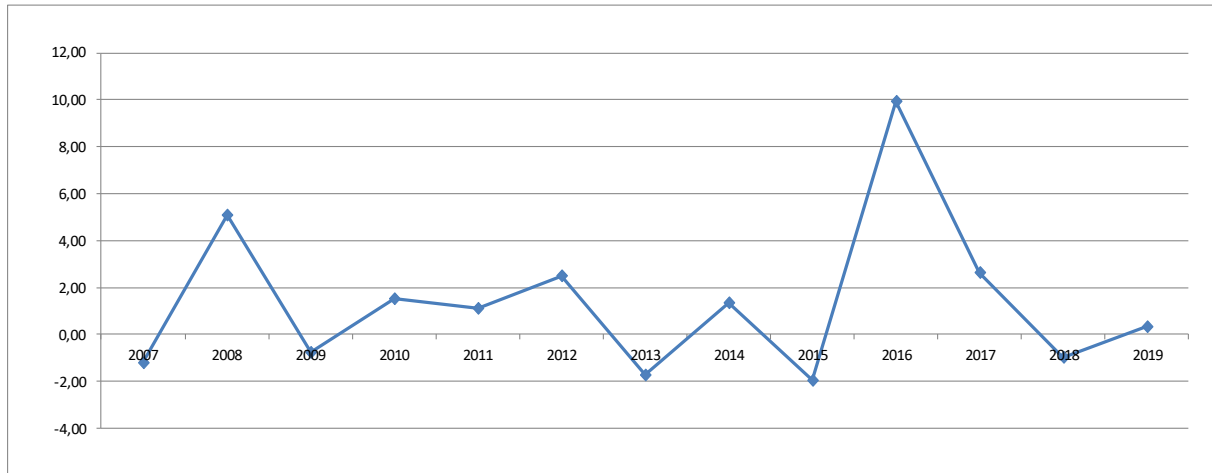
název obce	Přirozený přírůstek													
	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰
Arnoltice	-2	-6,49	1	3,15	0	0,00	-2	-5,67	5	13,44	0	0,00	2	5,09
Bynovec	5	18,25	3	10,53	2	7,09	1	3,53	-2	-6,76	4	13,47	-3	-10,34
Janov	-4	-13,07	1	3,17	-5	-16,08	2	6,45	-1	-3,19	-2	-6,23	-3	-8,90
Kámen	-2	-10,75	2	10,42	-1	-5,08	0	0,00	-2	-9,62	0	0,00	-2	-9,17
Labská Stráň	-3	-14,93	1	5,03	-2	-9,85	-2	-9,76	1	4,78	-2	-9,39	4	18,18
Ludvíkovice	3	3,68	3	3,53	9	10,36	3	3,44	5	5,71	5	5,49	-5	-5,57
Růžová	0	0,00	2	5,03	-5	-12,22	2	4,87	-3	-6,93	2	4,35	2	4,30
celkem DSO ČŠ	-3	-1,21	13	5,09	-2	-0,77	4	1,52	3	1,11	7	2,50	-5	-1,73
okres Děčín	-	1,25	-	1,41	-	0,85	-	0,41	-	0,44	-	-0,61	-	-1,15
Ústecký kraj	-	1,18	-	1,46	-	0,87	-	0,43	-	-0,24	-	-0,90	-	-1,47
Česká republika	-	0,96	-	1,40	-	1,04	-	0,98	-	0,18	-	0,04	-	-0,23

pokračování

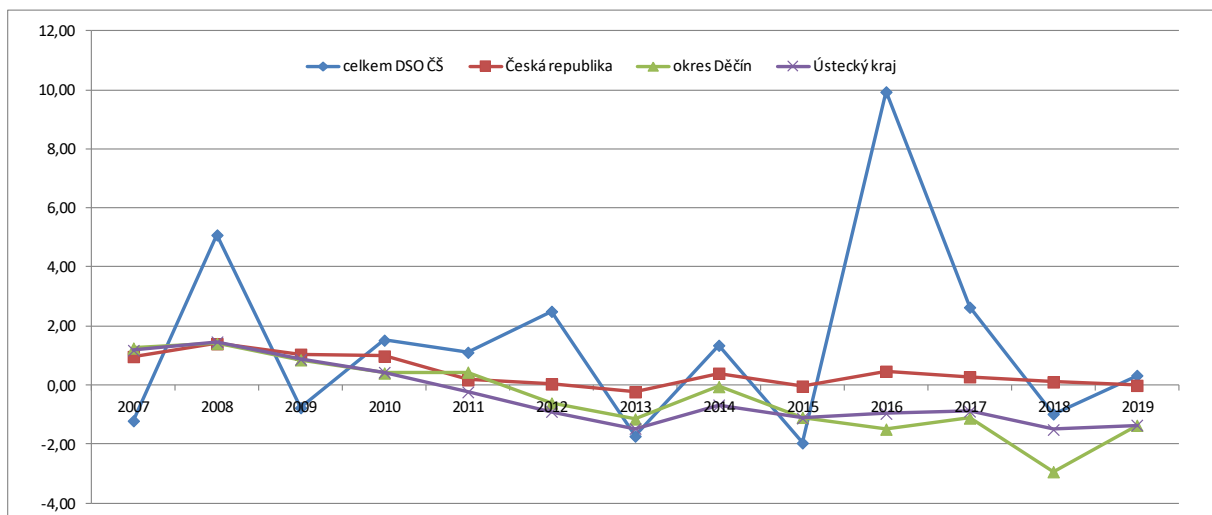
název obce	Přirozený přírůstek													
	2014		2015		2016		2017		2018		2019		celkem	
	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰
Arnoltice	3	7,54	0	0,00	2	5,05	-2	-4,88	-1	-2,41	-2	-4,91	4	0,76
Bynovec	1	3,30	1	3,26	4	12,82	2	6,01	6	17,70	1	2,97	25	6,29
Janov	-4	-11,80	0	0,00	-5	-14,49	2	5,43	-5	-13,89	-2	-5,60	-26	-6,02
Kámen	-2	-8,62	-3	-13,39	2	8,47	1	4,18	-1	-4,13	1	3,97	-7	-2,59
Labská Stráň	-1	-4,42	-2	-8,89	3	12,93	-3	-13,39	0	0,00	-4	-18,18	-10	-3,68
Ludvíkovice	3	3,31	7	7,45	2	2,13	2	2,15	-2	-2,14	3	3,18	38	3,28
Růžová	4	8,33	-9	-18,48	3	5,88	6	11,32	0	0,00	4	7,17	8	1,05
celkem DSO ČŠ	4	1,35	-6	-1,96	11	9,94	8	2,64	-3	-0,98	1	0,33	32	1,37
okres Děčín	-	-0,05	-	-1,10	-	-1,50	-	-1,12	-	-2,94	-	-1,36	-	-0,42
Ústecký kraj	-	-0,67	-	-1,12	-	-0,97	-	-0,89	-	-1,51	-	-1,36	-	-0,40
Česká republika	-	0,40	-	-0,04	-	0,47	-	0,28	-	0,11	-	-0,01	-	0,43

Zdroj: ČSÚ

Z jednotlivých obcí jsou 3 obce (Janov, Kámen, Labská Stráň) ve sledovaném období 2007-2019 v záporných hodnotách, tedy více obyvatel zemřelo než se narodilo. Zbylé obce vykazují kladný přirozený přírůstek, nejvíce pak Bynovec (6,29 ‰) a Ludvíkovice (3,28 ‰).

Obr. 2.2 Přirozený přírůstek obyvatelstva obcí mikroregionu České Švýcarsko 2007 - 2019

Obr. 2.3 Srovnání přirozeného přírůstku jednotlivých regionů mezi 2007 - 2019

Migrační přírůstek (přistěhovalí – vystěhovalí) za uvedené období 2007-2019 byl pro DSO České Švýcarsko celkově (19,27 %) i za jednotlivé obce kladný, viz obr. 2.4. V porovnání s ČR, kde byl v uvedeném období migrační přírůstek mírně kladný, byl migrační přírůstek obyvatel DSO České Švýcarsko v průměru desetinásobně vyšší. Celkové údaje za Ústecký kraj jsou mírně nad nulou, za okres Děčín dokonce v záporných hodnotách, viz obr. 2.5.

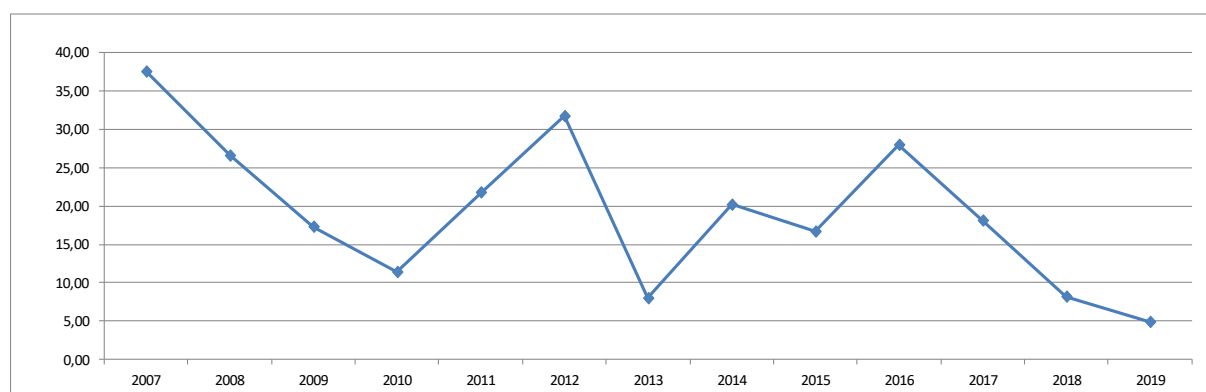
Tab. 2.5 Migrační přírůstek (přistěhovalí - vystěhovalí)

název obce	Migrační přírůstek													
	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o
Arnoltice	-4	-12,99	8	25,24	11	33,54	27	76,49	10	26,88	12	31,25	7	17,81
Bynovec	6	21,90	8	28,07	-5	-17,73	0	0,00	5	16,89	-3	-10,10	-4	-13,79
Janov	15	49,02	8	25,40	1	3,22	-3	-9,68	9	28,75	10	31,15	19	56,38
Kámen	19	102,15	4	20,83	6	30,46	1	5,05	11	52,88	10	45,87	2	9,17
Labská Stráň	2	9,95	-3	-15,08	6	29,56	4	19,51	0	0,00	6	28,17	3	13,64
Ludvíkovice	41	50,25	31	36,47	10	11,51	1	1,15	-6	-6,85	29	31,87	-7	-7,80
Růžová	14	36,46	12	30,15	16	39,12	0	0,00	30	69,28	25	54,35	3	6,45
celkem DSO ČŠ	93	37,58	68	26,60	45	17,31	30	11,39	59	21,80	89	31,75	23	7,97
okres Děčín	-	5,16	-	0,57	-	-0,63	-	-4,12	-	-2,12	-	-0,73	-	-3,12
Ústecký kraj	-	8,41	-	4,18	-	-0,50	-	-0,62	-	-0,27	-	-0,63	-	-0,52
Česká republika	-	8,13	-	6,88	-	2,70	-	1,49	-	1,61	-	0,98	-	-0,12

pokračování

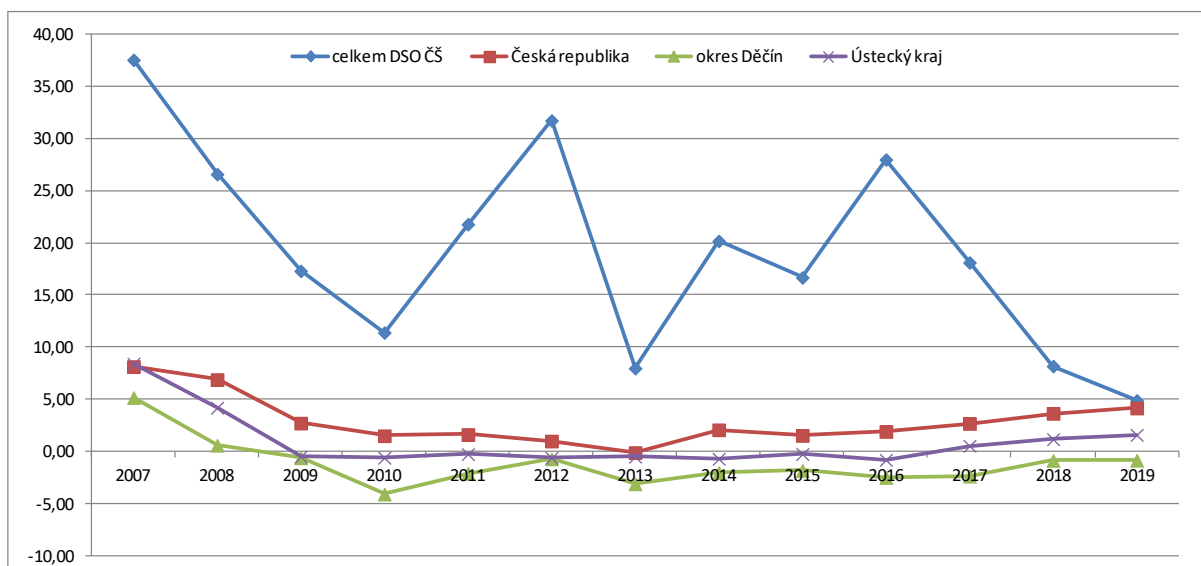
název obce	Migrační přírůstek													
	2014		2015		2016		2017		2018		2019		celkem	
	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o
Arnoltice	2	5,03	4	9,95	-8	-20,20	16	39,02	6	14,46	-6	-14,74	85	17,83
Bynovec	12	39,60	3	9,77	1	3,21	19	57,06	0	0,00	-3	-8,90	39	9,69
Janov	6	17,70	6	17,39	5	14,49	21	57,07	-3	-8,33	-1	-2,80	93	21,52
Kámen	16	68,97	-5	-22,32	10	42,37	2	8,37	4	16,53	9	35,71	89	32,00
Labská Stráň	7	30,97	1	4,44	4	17,24	-5	-22,32	-5	-22,83	5	22,73	25	8,92
Ludvíkovice	6	6,62	26	27,66	-1	-1,06	-12	-12,89	4	4,29	6	6,37	128	11,35
Růžová	11	22,92	16	32,85	20	39,22	14	26,42	19	34,61	5	8,96	185	30,83
celkem DSO ČŠ	60	20,19	51	16,68	31	28,00	55	18,12	25	8,18	15	4,88	644	19,27
okres Děčín	-	-2,04	-	-1,84	-	-2,52	-	-2,39	-	-0,88	-	-0,86	-	-1,19
Ústecký kraj	-	-0,72	-	-0,27	-	-0,82	-	0,53	-	1,16	-	1,57	-	0,88
Česká republika	-	2,06	-	1,52	-	1,90	-	2,67	-	3,64	-	4,15	-	2,89

Zdroj: ČSÚ

Obr. 2.4 Migrační přírůstek obyvatelstva obcí mikroregionu České Švýcarsko 2007 – 2019

Všechny obce DSO České Švýcarsko jsou v migračním přírůstku za období 2007-2019 v kladných hodnotách. Nejvyšší přírůstky mají obce Kámen (32,00 %), Růžová (30,83 %) a Janov (21,52 %).

Obr. 2.5 Srovnání migračního přírůstku jednotlivých regionů mezi 2007 - 2019

Celkový přírůstek je součtem přirozeného a migračního přírůstku a v případě DSO České Švýcarsko je ve všech případech kladný, což je dáno vysokými migračními přírůstky. To má za následek postupné zvyšování počtu obyvatel obcí DSO České Švýcarsko. Za uvedené období 2007-2019 to bylo 676 obyvatel.

V porovnání s ČR je celkový přírůstek obyvatelstva více než 6x vyšší, v porovnání s Ústeckým krajem je více než 42x vyšší. Za okres Děčín za uvedené období 2007-2019 zaznamenáváme celkový úbytek obyvatelstva -1,62 ‰.

Tab. 2.6 Celkový přírůstek (přirozený + migrační přírůstek)

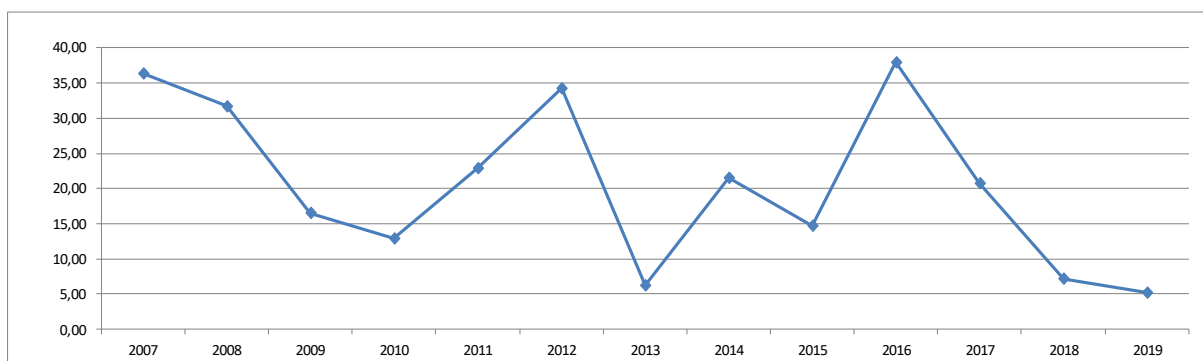
název obce	Celkový přírůstek													
	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰
Arnoltice	-6	-19,48	9	28,39	11	33,54	25	70,82	15	40,32	12	31,25	9	22,90
Bynovec	11	40,15	11	38,60	-3	-10,64	1	3,53	3	10,14	1	3,37	-7	-24,14
Janov	11	35,95	9	28,57	-4	-12,86	-1	-3,23	8	25,56	8	24,92	16	47,48
Kámen	17	91,40	6	31,25	5	25,38	1	5,05	9	43,27	10	45,87	0	0,00
Labská Stráň	-1	-4,98	-2	-10,05	4	19,70	2	9,76	1	4,78	4	18,78	7	31,82
Ludvíkovice	44	53,92	34	40,00	19	21,86	4	4,58	-1	-1,14	34	37,36	-12	-13,36
Růžová	14	36,46	14	35,18	11	26,89	2	4,87	27	62,36	27	58,70	5	10,75
celkem DSO ČŠ	90	36,36	81	31,69	43	16,54	34	12,91	62	22,90	96	34,25	18	6,24
okres Děčín	-	6,41	-	1,98	-	0,22	-	-3,71	-	-1,69	-	-1,34	-	-4,27
Ústecký kraj	-	9,59	-	5,65	-	0,37	-	-0,18	-	-0,51	-	-1,53	-	-1,99
Česká republika	-	9,10	-	8,28	-	3,74	-	2,47	-	1,78	-	1,02	-	-0,35

Pokračování

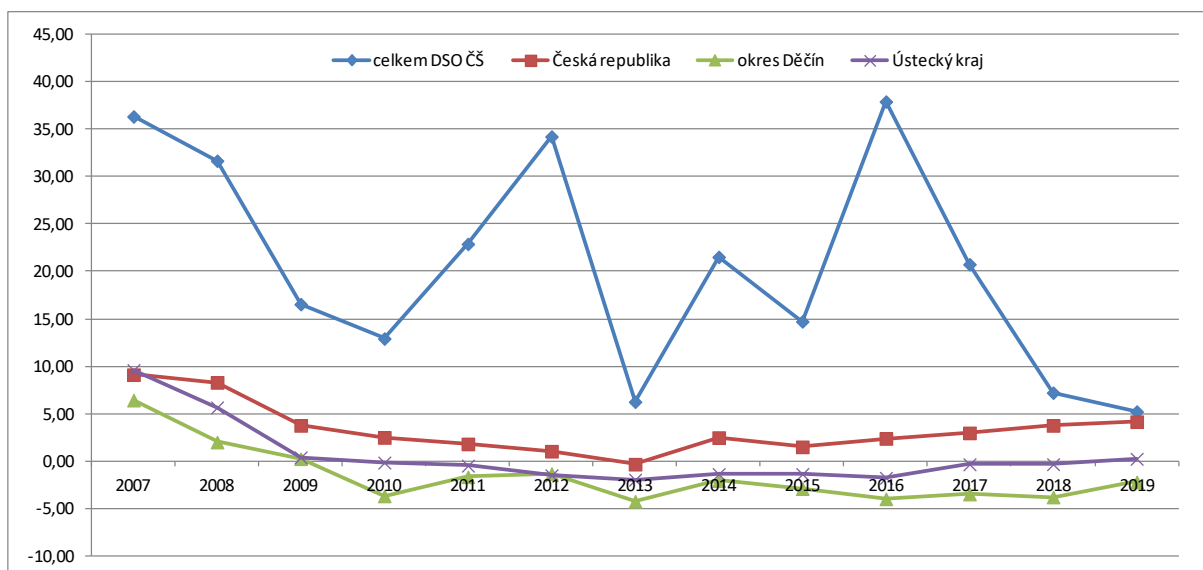
název obce	Celkový přírůstek													
	2014		2015		2016		2017		2018		2019		celkem	
	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o	abs.	%o
Arnoltice	5	12,56	4	9,95	-6	-15,15	14	34,15	5	12,05	-8	-19,66	89	18,59
Bynovec	13	42,90	4	13,03	5	16,03	21	63,06	6	17,70	-2	-5,93	64	15,98
Janov	2	5,90	6	17,39	0	0,00	23	62,50	-8	-22,22	-3	-8,40	67	15,50
Kámen	14	60,34	-8	-35,71	12	50,85	3	12,55	3	12,40	10	39,68	82	29,41
Labská Stráň	6	26,55	-1	-4,44	7	30,17	-8	-35,71	-5	-22,83	1	4,55	15	5,24
Ludvíkovice	9	9,92	33	35,11	1	1,06	-10	-10,74	2	2,14	9	9,55	166	14,64
Růžová	15	31,25	7	14,37	23	45,10	20	37,74	19	34,61	9	16,13	193	31,88
celkem DSO ČŠ	64	21,53	45	14,72	42	37,94	63	20,76	22	7,20	16	5,21	676	20,64
okres Děčín	-	-2,09	-	-2,94	-	-4,01	-	-3,51	-	-3,82	-	-2,23	-	-1,62
Ústecký kraj	-	-1,39	-	-1,39	-	-1,79	-	-0,36	-	-0,35	-	0,21	-	0,49
Česká republika	-	2,46	-	1,48	-	2,36	-	2,95	-	3,74	-	4,14	-	3,32

Zdroj: ČSÚ

Všechny obce DSO České Švýcarsko jsou díky migračnímu přírůstku za období 2007-2019 v kladných hodnotách i v celkovém přírůstku počtu obyvatel. Nejvyšší celkové přírůstky mají obce Růžová (31,88 %) a Kámen (29,41 %).

Obr. 2.6 Celkový přírůstek obyvatelstva obcí mikroregionu České Švýcarsko 2007 – 2019

Obr. 2.7 Srovnání celkového přírůstku jednotlivých regionů mezi 2007 - 2019

2.1.3. VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATEL (PODÍL SENIORŮ, DĚTÍ), PRŮMĚRNÝ VĚK

Věkové složení obyvatel je zachyceno v tab. 2.7. Z tabulky je jasně patrný postupný mírný růst podílu dětí 0-14 let v obcích DSO České Švýcarsko z hodnot 13,7% (2007) až na 17,7% (2017), pak následoval mírný pokles až na 16,9 % (2019).

Podíl seniorů na druhé straně neustále roste, z 11,5 % (2007) až na 20,7% (2019). V r. 2015 přesáhl podíl seniorů podíl dětí. Ve srovnání s hodnotami České republiky (ČR), Ústeckého kraje a okresu Děčín jsou celkově podíly dětí pro DSO České Švýcarsko zhruba srovnatelné. Podíly seniorů byly v porovnání s průměrem ČR, Ústeckým krajem a okresem Děčín zhruba stejné (v minulosti byly nižší, a postupně dorovnávaly). Celkový trend je obdobný jako pro celou Českou republiku - stárnutí obyvatelstva.

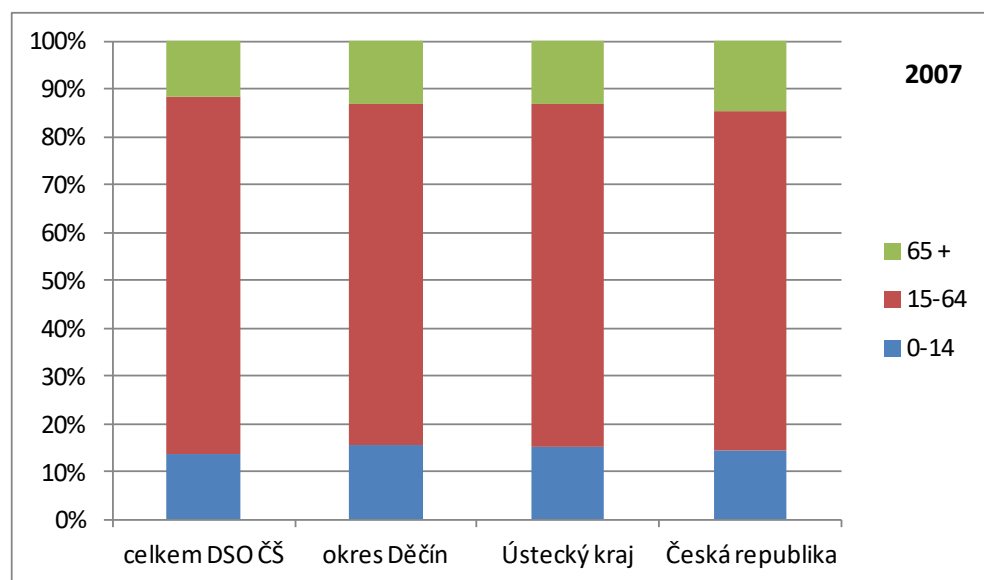
Tab. 2.7 Věkové složení obyvatel DSO České Švýcarsko

název obce	Věková struktura obyvatelstva (%)																				
	2007			2008			2009			2010			2011			2012			2013		
	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +
Arnoltice	16,6	75,6	7,8	17,0	75,4	7,6	16,5	76,2	7,3	17,3	74,2	8,5	16,9	73,4	9,7	17,7	71,4	10,9	18,1	69,7	12,2
Bynovec	20,4	71,2	8,4	18,6	71,2	10,2	19,1	70,9	9,9	19,8	67,8	12,4	20,6	66,9	12,5	21,2	66,0	12,8	19,3	67,6	13,1
Janov	11,1	69,6	19,3	11,4	68,3	20,3	10,3	68,2	21,5	11,0	65,5	23,5	12,1	62,9	24,9	12,1	62,0	25,9	12,8	59,6	27,6
Kámen	10,2	76,9	12,9	11,5	75,0	13,5	12,7	74,6	12,7	11,6	72,7	15,7	18,8	66,3	14,9	19,3	66,5	14,2	18,8	66,5	14,7
Labská Stráň	11,4	77,6	10,9	10,6	76,4	13,1	9,4	77,8	12,8	10,7	77,6	11,7	12,9	75,1	12,0	12,7	74,2	13,1	13,2	72,7	14,1
Ludvíkovice	15,0	76,3	8,7	15,8	74,5	9,8	16,7	73,2	10,1	16,6	71,9	11,5	17,6	69,4	13,0	18,2	68,7	13,1	17,5	67,8	14,7
Růžová	10,9	76,6	12,5	12,3	75,6	12,1	12,0	75,3	12,7	11,4	75,9	12,7	13,9	74,1	12,0	13,9	72,4	13,7	14,4	70,5	15,1
celkem DSO ČŠ	13,7	74,8	11,5	13,9	73,8	12,4	13,8	73,8	12,4	14,1	72,2	13,7	16,1	69,7	14,1	16,5	68,7	14,8	16,3	67,8	15,9
okres Děčín	15,5	71,6	12,9	15,4	71,3	13,3	15,4	70,9	13,7	15,5	70,4	14,1	15,8	69,1	15,1	15,9	68,0	16,1	15,9	67,1	17,0
Ústecký kraj	15,3	71,7	13,0	15,2	71,5	13,3	15,2	71,1	13,7	15,3	70,7	14,0	15,5	69,7	14,8	15,5	68,8	15,7	15,6	68,0	16,4
Česká republika	14,2	71,2	14,6	14,1	71,0	14,9	14,2	70,6	15,2	14,4	70,1	15,5	14,7	69,1	16,2	14,8	68,4	16,8	15,0	67,6	17,4

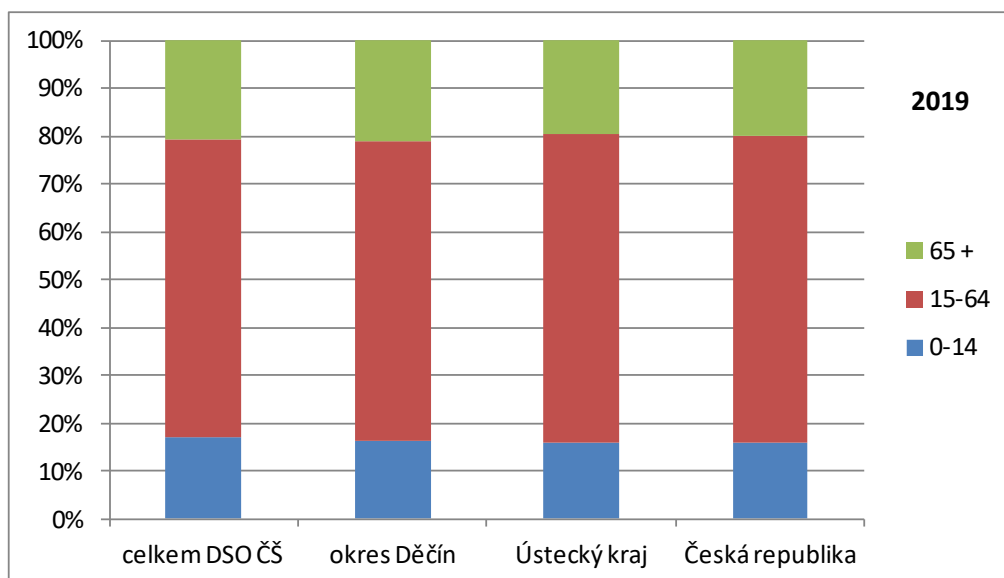
Pokračování

název obce	Věková struktura obyvatelstva (%)																	
	2014			2015			2016			2017			2018			2019		
	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +	0-14	15-64	65 +
Arnoltice	18,3	69,1	12,6	18,2	68,9	12,9	18,2	66,7	15,2	18,5	65,9	15,6	16,1	67,5	16,4	14,7	67,8	17,4
Bynovec	19,5	66,7	13,9	19,9	64,5	15,6	20,5	64,1	15,4	21,9	63,4	14,7	21,8	61,7	16,5	23,1	61,1	15,7
Janov	11,8	60,8	27,4	11,9	60,0	28,1	11,3	58,0	30,7	12,5	57,3	30,2	11,9	56,7	31,4	11,8	54,9	33,3
Kámen	20,3	66,8	12,9	20,1	67,4	12,5	20,8	64,8	14,4	20,1	64,0	15,9	19,0	64,5	16,5	19,4	63,1	17,5
Labská Stráň	13,3	70,4	16,4	11,6	69,8	18,7	13,8	66,8	19,4	14,7	63,8	21,4	14,2	63,0	22,8	14,5	62,3	23,2
Ludvíkovice	17,5	67,0	15,4	18,4	65,4	16,2	18,3	64,7	17,0	18,4	63,7	17,9	17,0	64,0	19,0	17,5	62,2	20,3
Růžová	16,0	67,3	16,7	15,0	68,4	16,6	15,7	68,0	16,3	17,5	66,8	15,7	16,9	66,5	16,6	17,4	65,1	17,6
celkem DSO ČŠ	16,7	66,9	16,5	16,4	66,3	17,2	16,9	64,7	18,3	17,7	63,6	18,8	16,7	63,4	19,9	16,9	62,4	20,7
okres Děčín	16,0	66,2	17,8	16,1	65,3	18,6	16,1	64,5	19,3	16,2	63,8	20,0	16,1	63,3	20,5	16,2	62,8	21,0
Ústecký kraj	15,7	67,2	17,1	15,8	66,5	17,7	15,9	65,8	18,3	16,0	65,2	18,8	16,0	64,7	19,3	16,0	64,3	19,7
Česká republika	15,2	67,0	17,8	15,4	66,3	18,3	15,6	65,6	18,8	15,7	65,0	19,2	15,9	64,5	19,6	16,0	64,1	19,9

Zdroj: ČSÚ

Obr. 2.8 Porovnání věkové struktury obyvatelstva v r. 2007

Obr. 2.9 Porovnání věkové struktury obyvatelstva v r. 2019

Obdobně jako pro věkovou strukturu obyvatelstva lze sledovat časový vývoj průměrného věku obyvatelstva DSO České Švýcarsko, které zhruba kopíruje vývoj za ČR. V okrese Děčín a v Ústeckém kraji rostl průměrný věk za uvedené období rychleji.

Za jednotlivé obce DSO České Švýcarsko v r. 2019 je nejnižší průměrný věk obyvatel Bynovce (37,8 let) a Kamene (38,9 let). Naopak nejvyšší průměrný věk má Janov (49,0 let).

Tab. 2.8 Porovnání průměrného věku obyvatel DSO České Švýcarsko

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arnoltice	38,3	38,2	38,8	38,3	38,6	38,7	39,0	39,4	40,2	40,9	40,8	41,6	42,6
Bynovec	37,5	37,8	37,4	37,6	37,6	37,4	38,1	37,8	38,1	38,2	38,0	38,3	37,8
Janov	45,8	46,1	46,6	46,7	46,3	46,4	46,9	47,4	48,0	48,3	47,7	47,9	49,0
Kámen	42,5	41,7	41,1	42,3	39,7	39,5	39,9	38,9	38,7	38,6	38,8	38,8	38,9
Labská Stráň	41,0	42,0	42,2	41,1	40,9	41,2	41,7	41,7	42,8	42,3	42,9	43,6	43,5
Ludvíkovice	38,8	38,3	38,2	38,7	39,0	38,9	39,4	39,7	39,7	40,1	40,7	41,3	41,5
Růžová	40,7	40,4	40,9	41,9	40,7	41,0	41,5	41,4	41,7	41,3	40,8	41,4	41,8
celkem DSO ČŠ	40,2	40,1	40,1	40,4	40,1	40,1	40,7	40,8	41,1	41,2	41,3	41,8	42,1
okres Děčín	39,5	39,7	39,9	40,1	40,5	40,8	41,1	41,4	41,6	41,9	42,1	42,3	42,6
Ústecký kraj	39,4	39,6	39,8	40,0	40,4	40,6	40,9	41,2	41,4	41,6	41,8	42,0	42,2
Česká republika	40,3	40,5	40,6	40,8	41,1	41,3	41,5	41,7	41,9	42,0	42,2	42,3	42,5

2.1.4. VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA

Vzdělanostní struktura obyvatel (15+) v obcích DSO České Švýcarsko vykazuje vyšší zastoupení obyvatelstva vyučených a se středním odborným vzděláním bez maturity (2001, 2011) a nezjištěné vzdělání než je průměr okresu Děčín, Ústeckého kraje a ČR. Naopak DSO České Švýcarsko má nižší zastoupení obyvatel s úplným středním vzděláním, vyšším odborným a zejména vysokoškolským vzděláním. Porovnáním dat ze sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) z let 2001 a 2011 je jasný trend zvyšování vzdělanosti obyvatelstva jak pro DSO České Švýcarsko, tak i pro okres Děčín, Ústecký kraj a ČR.

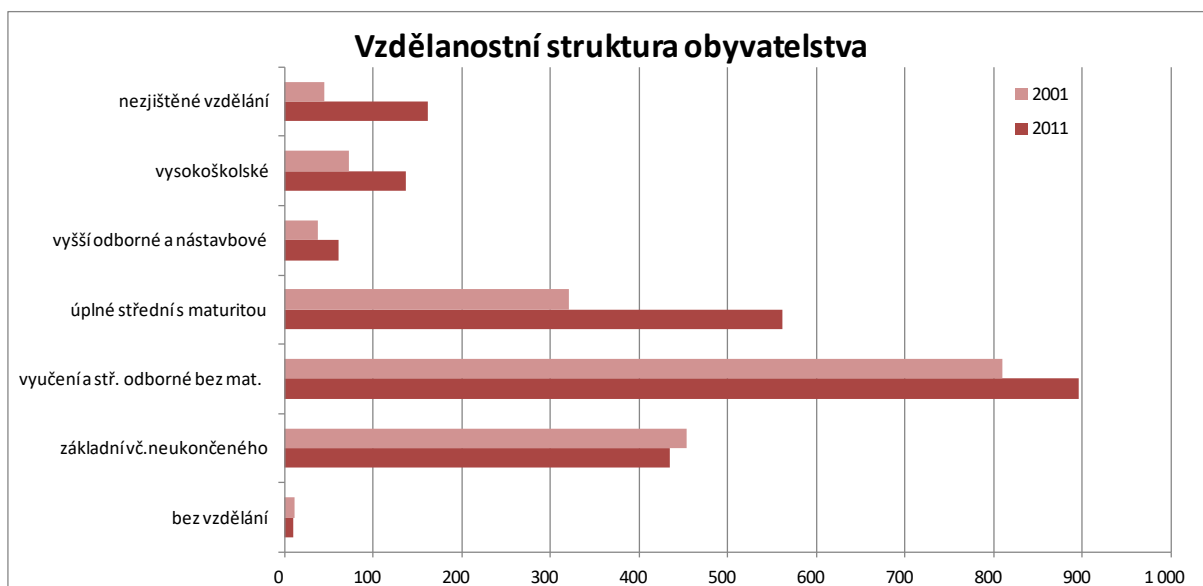
Tab. 2.9 Vzdělanostní struktura obyvatel DSO České Švýcarsko v r. 2001

Název obce	Obyvatelstvo 15leté a starší	v tom podle stupně vzdělání						
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	vyučení a stř. odborné bez mat.	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysoškolské	nezjištěné vzdělání
Arnoltice	242	1	85	101	37	4	6	8
Bynovec	183	1	60	85	29	0	3	5
Janov	161	3	34	67	31	8	10	8
Kámen	133	0	27	65	32	1	4	4
Labská Stráň	164	1	48	80	28	1	6	0
Ludvíkovice	590	4	123	301	116	10	23	13
Růžová	277	1	76	111	48	13	21	7
celkem DSO ČŠ	1 750	11	453	810	321	37	73	45
okres Děčín	111 143	1 219	30 318	44 656	24 786	2 887	5 039	2 238
Ústecký kraj	681 355	5 617	186 175	267 484	151 927	19 712	36 498	13 942
Česká republika	7 080 506	37 932	1 975 109	1 760 708	2 134 917	296 254	762 459	113 127
podíl - celkem DSO ČŠ	100,00%	0,63%	25,89%	46,29%	18,34%	2,11%	4,17%	2,57%
podíl - okres Děčín	100,00%	1,10%	27,28%	40,18%	22,30%	2,60%	4,53%	2,01%
podíl - Ústecký kraj	100,00%	0,82%	27,32%	39,26%	22,30%	2,89%	5,36%	2,05%
podíl - Česká republika	100,00%	0,54%	27,90%	24,87%	30,15%	4,18%	10,77%	1,60%

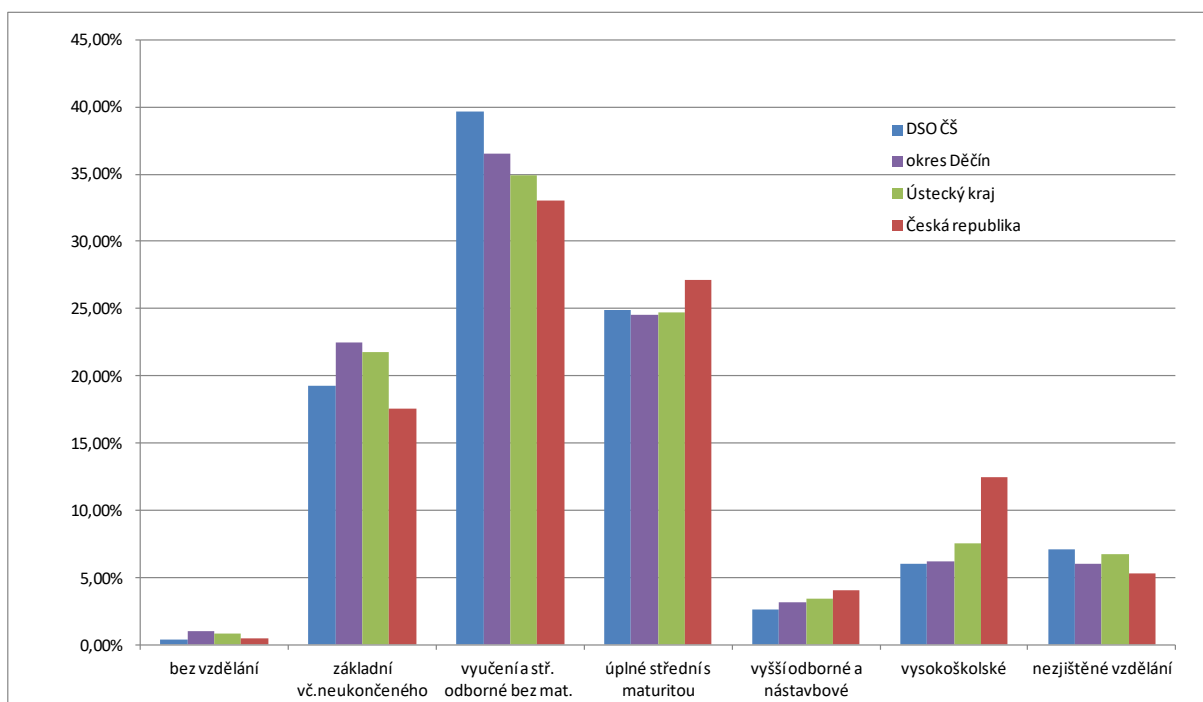
Zdroj: SLDB 2001, 2011, ČSÚ

Tab. 2.10 Vzdělanostní struktura obyvatel DSO České Švýcarsko v r. 2011

Název obce	Obyvatelstvo 15leté a starší	v tom podle stupně vzdělání						
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	vyučení a stř. odborné bez mat.	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysoškolské	nezjištěné vzdělání
Arnoltice	309	6	64	129	71	7	16	16
Bynovec	234	0	56	88	52	8	13	17
Janov	258	0	54	107	60	6	14	17
Kámen	158	0	31	68	42	2	9	6
Labská Stráň	179	0	43	76	43	1	13	3
Ludvíkovice	732	1	132	315	188	26	44	26
Růžová	388	2	54	113	106	10	27	76
celkem DSO ČŠ	2 258	9	434	896	562	60	136	161
okres Děčín	108 824	1 123	24 477	39 771	26 702	3 444	6 719	6 588
Ústecký kraj	687 269	5 758	149 445	239 929	170 011	23 611	52 000	46 515
Česká republika	8 947 632	42 384	1 571 602	2 952 112	2 425 064	365 048	1 114 731	476 691
podíl - celkem DSO ČŠ	100,00%	0,40%	19,22%	39,68%	24,89%	2,66%	6,02%	7,13%
podíl - okres Děčín	100,00%	1,03%	22,49%	36,55%	24,54%	3,16%	6,17%	6,05%
podíl - Ústecký kraj	100,00%	0,84%	21,74%	34,91%	24,74%	3,44%	7,57%	6,77%
podíl - Česká republika	100,00%	0,47%	17,56%	32,99%	27,10%	4,08%	12,46%	5,33%

Obr. 2.10 Vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva DSO České Švýcarsko, zdroj: SLDB 2001, 2011

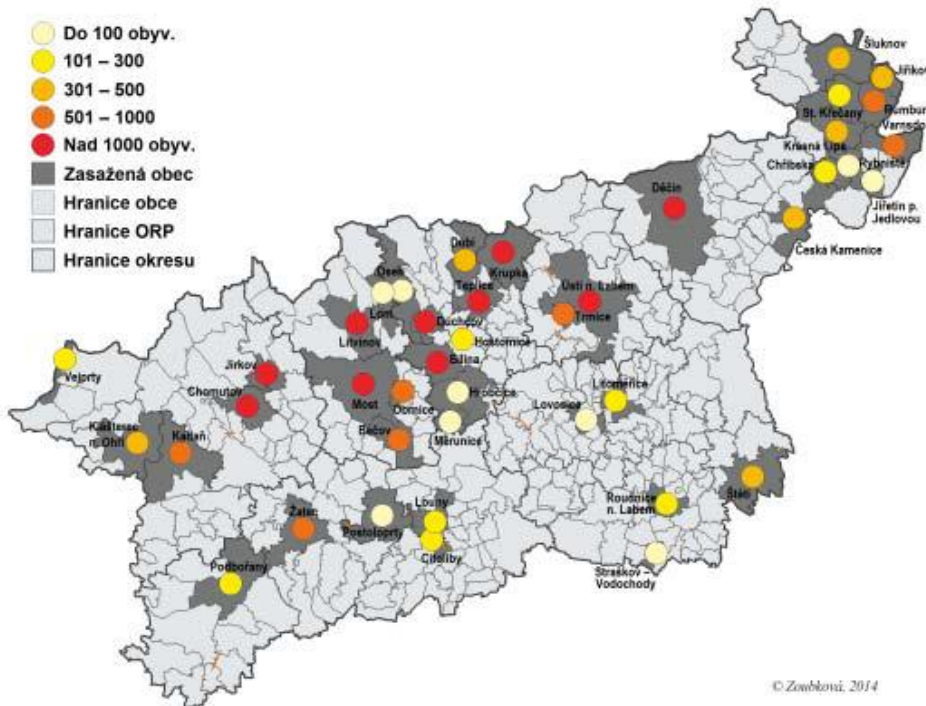
Obr. 2.11 Porovnání vzdělanostní struktury obyvatelstva za rok 2011, zdroj: SLDB 2011

2.3 SOCIÁLNÍ SITUACE

Dobrovolný svazek obcí České Švýcarsko ani jiná členská obec tohoto svazku nemá zpracován komunitní plán rozvoje sociálních služeb nebo jiný dokument obdobného charakteru. V žádné obci DSO České Švýcarsko se nenachází zařízení sociálních služeb. Obyvatelé obcí DSO České Švýcarsko využívají sociálních služeb ve spádovém městě Děčín, částečně pak v České Kamenici či dalších městech.

2.2.1. VÝSKYT SOCIÁLNĚ SLABÝCH OBYVATEL/SKUPIN A SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

V obcích DSO České Švýcarsko se nacházejí sociálně slabé skupiny obyvatel. Jsou to osoby žijí jednotlivě (po rodinách), avšak netvoří sociálně vyloučené lokality. Nejbližší sociálně vyloučené lokality jsou v Děčíně a v České Kamenici, viz obr. 2.11.

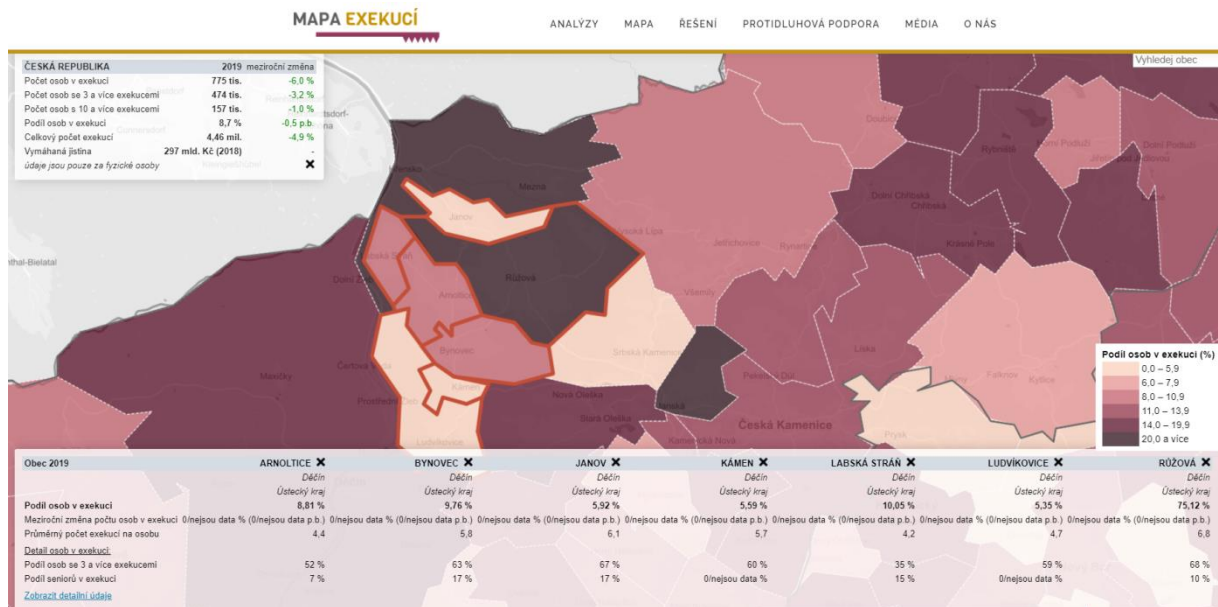
Obr. 2.12 Počet obyvatel sociálně vyloučených lokalit v obcích Ústeckého kraje (2014), zdroj: https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2015/2015-03/02_deprivace.pdf

Významným ukazatelem stavu sociální situace v jednotlivých obcích mikroregionu je **podíl osob v exekuci (%) a podíl osob v bankrotu (%)**, který je zobrazen na obr. 2.13 a 2.14. Z obcí mikroregionu České Švýcarsko má nejvyšší podíl osob v exekuci obec Růžová (neuvěřitelných 75,12 %, 2 124 exekucí (možná jde o chybu v přepisu)), s větším odstupem následují obce Labská Stráň, Bynovec a Arnoltice. Polovina až dvě třetiny osob v exekuci mají 3 a více exekucí.

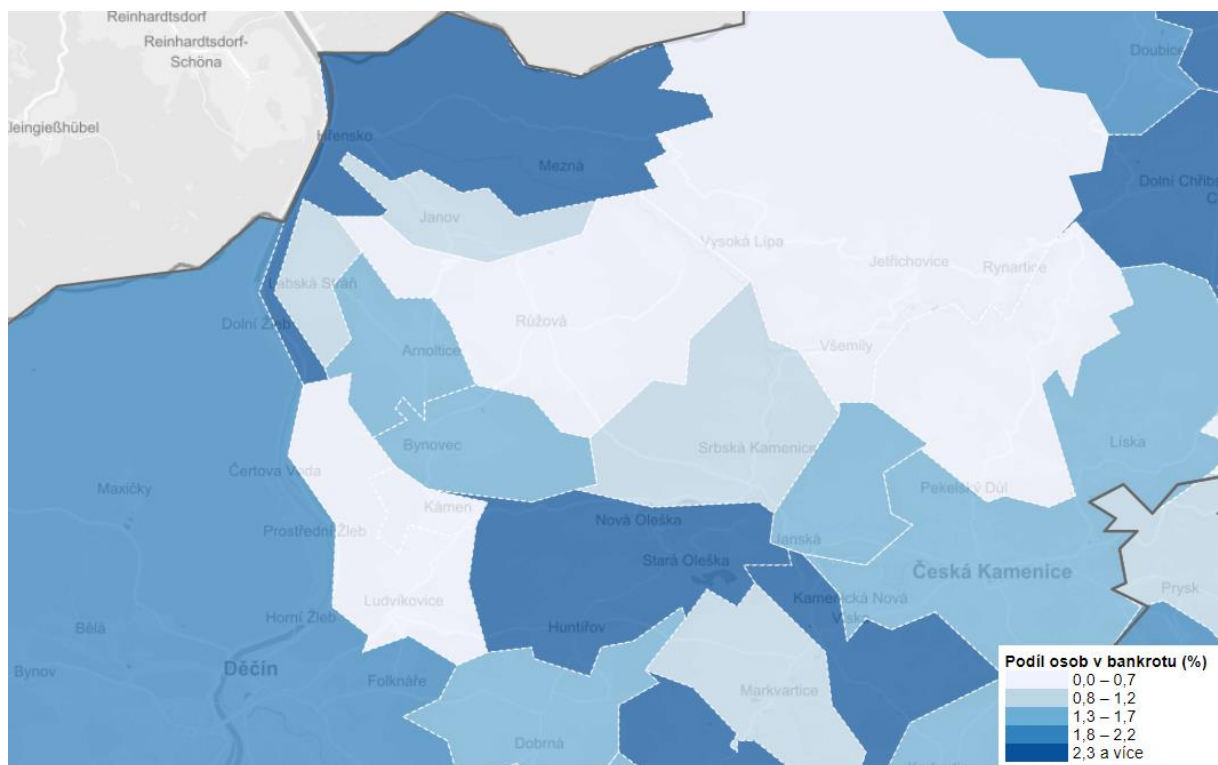
Počet osob v osobním bankrotu je v Arnolticích a Ludvíkovicích, nejméně jich pak žije v obci Kámen.

Tab. 2.11 Osobní exekuce a bankroty v jednotlivých obcích mikroregionu České Švýcarsko (2019)

Obec	počet osob starších 15 let	počet osob v exekuci	podíl osob v exekuci (%)	celkový počet exekucí	průměrný počet exekucí na osobu	podíl osob se 3 a více exekucemi	počet osob v osobním bankrotu	podíl osob v bankrotu	průměrný počet věřitelů
Arnoltice	329	29	8,81%	128	4,4	52 %	6	1,82%	9,2
Bynovec	246	24	9,76%	140	5,8	63 %	4	1,63%	5,0
Janov	304	18	5,92%	109	6,1	63 %	3	0,99%	11,7
Kámen	179	10	5,59%	57	5,7	60 %	1	0,56%	32,0
Labská Stráň	199	20	10,05%	83	4,2	35 %	2	1,01%	9,0
Ludvíkovice	767	41	5,35%	192	4,7	59 %	5	0,65%	14,8
Růžová	414	311	75,12%	2124	6,8	68 %	3	0,72%	2,3
celkem DSO ČŠ	2438	453	18,58%	2833	6,3	-	24	0,98%	12,0

Obr. 2.13 Podíl osob v exekuci (%) v jednotlivých obcích mikroregionu České Švýcarsko v r. 2019, zdroj: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

Obr. 2.14 Podíl osob v bankrotu (%) v jednotlivých obcích mikroregionu České Švýcarsko v r. 2019, zdroj: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD)

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví (OSVZ) magistrátu města Děčína, jako obce s rozšířenou působností, zajišťuje v přenesené působnosti výkon státní správy pro územně správní obvod Děčín a přilehlé obce (a tedy i obce DSO České Švýcarsko).

OSPOD postupuje dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů. Od 1. 1. 2013 vstoupila v platnost novela výše uvedeného zákona č. 401/2012 Sb., která důkladněji upravuje péči o ohrožené děti a institut náhradní rodinné péče. Další novelizací prochází OSPOD v rámci přijetí nového občanského zákona. Hlavní náplní pracovníků OSPOD je zajišťování ochrany zájmů nezletilých dětí, vykonávání funkce opatrovníka dle potřeb dítěte a soudu, např. úprava výživy a výchovy, úprava styku s rodiči, výživné, určení otcovství. Dále provádí prošetřování rodinných a výchovných podmínek pro zabezpečení řádného vývoje nezletilých dětí. Řeší problematiku dětí zneužívaných, zanedbávaných a týraných. Další oblastí je agenda náhradní rodinné péče – pěstounská péče, přechodná pěstounská péče, osvojení. OSPOD rovněž poskytuje sociálně právní poradenství v rodinách s nezl. dětmi, vykonává terénní práci v rodinách. V neposlední řadě spolupracuje se sociálními subjekty – psycholog, poradny, SVP, aj.

Tab. 2.12 SWOT analýza za kapitolu Obyvatelstvo

Silné stránky	Slabé stránky
růst počtu obyvatel	postupné stárnutí obyvatelstva
lepší se vzdělanostní struktura obyvatelstva	
bez sociálně vyloučených lokalit	
Příležitosti	Hrozby
více financí na podporu rozvoje činností dětí a mládeže	postupné stárnutí obyvatelstva a snižování počtu ekonomicky aktivních obyvatel
podpora aktivních občanů, kteří pro obec něco dělají	odliv vzdělaných a kvalifikovaných lidí

3. HOSPODÁŘSTVÍ

3.1 EKONOMICKÁ SITUACE

3.1.1. CHARAKTER EKONOMICKÝCH AKTIVIT

Hospodářská struktura mikroregionu České Švýcarsko je z větší části charakteristická nadprůměrným zastoupením zemědělství a absencí zastoupení průmyslu v jednotlivých obcích mikroregionu. Uvedené skutečnosti jsou dány polohou regionu v horizontálně členěné krajině, nepřítomností průmyslových podniků v obcích mikroregionu a jistou tradicí zemědělství v této oblasti.

Ani rozvoj průmyslu v období socialistického vývoje nepřinesl do sledované oblasti větší počet pracovních příležitostí v tomto sektoru hospodářství a většina obcí si zachovala zemědělský charakter. Tento fakt byl z velké míry způsoben přírodními podmínkami v mikroregionu spojený s jeho špatnou dostupností. V průběhu 90 let prošla ekonomika mikroregionu významnými transformačními změnami spojenými s velmi rychlou privatizací a také s restrukturalizací ekonomických činností. V souvislosti s ekonomickou transformací byla hospodářská základna mikroregionu a dojíždkových center postižena celou řadou změn doprovázených poklesem podílu zaměstnaných v zemědělství a průmyslu ve prospěch sektoru služeb. Pokles zaměstnanosti v sektoru průmyslu a v oblasti služeb, ale i nárůstem nezaměstnanosti, jenž byl v některých obcích velmi zřetelný a několikanásobně převyšoval nárůst celostátní.

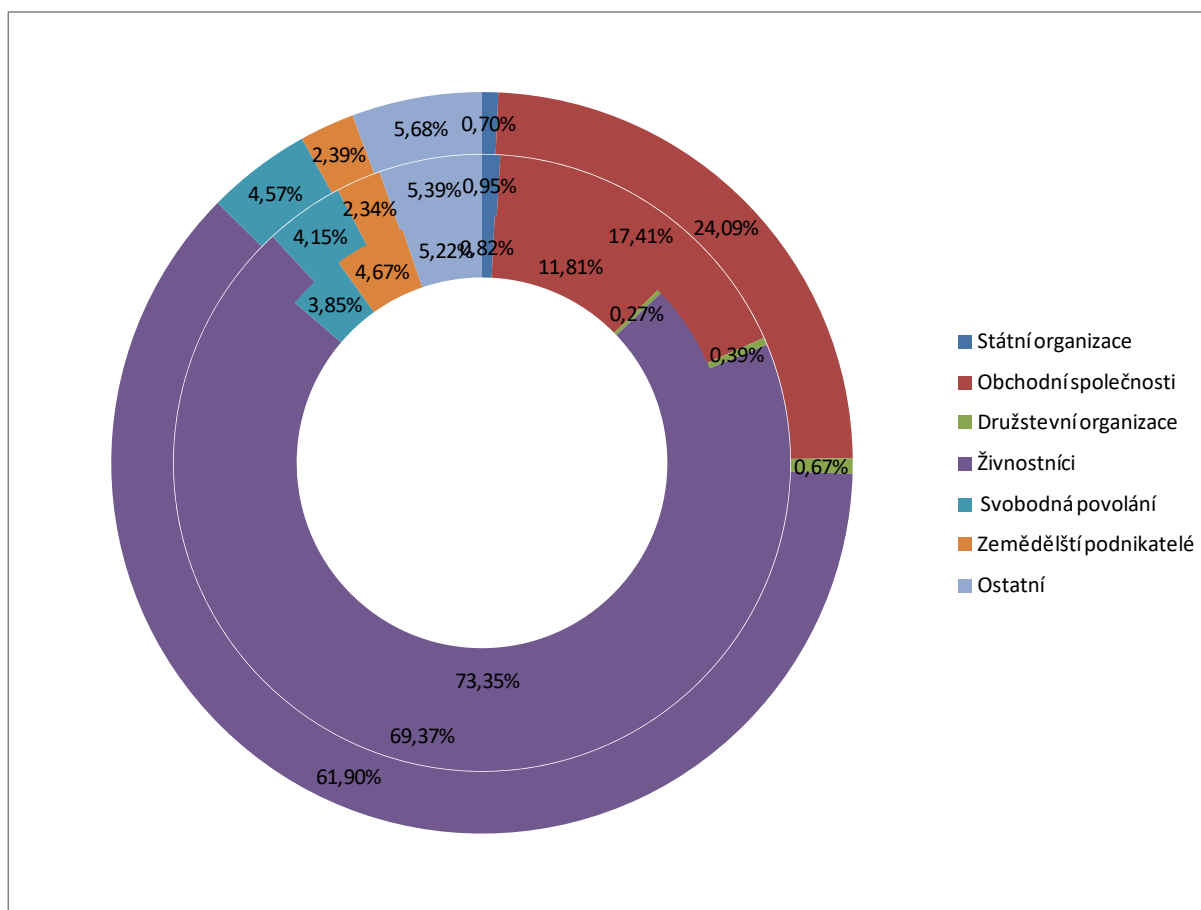
Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu České Švýcarsko (2005), Hana Pateliotisová;

3.1.2. ODVĚTVOVÁ A VELIKOSTNÍ STRUKTURA PODNIKŮ

Tab. 3.1 Ekonomické subjekty podle právní formy se zjištěnou aktivitou (2019)

název obce	Státní organizace	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Živnostníci	Svobodná povolání	Zemědělství podnikatelé	Ostatní	celkem
Arnoltice	2	5	0	30	2	4	4	47
Bynovec	0	14	0	38	0	0	1	53
Janov	0	6	0	28	0	3	2	39
Kámen	0	2	0	20	1	0	1	24
Labská Stráň	0	3	0	15	1	2	2	23
Ludvíkovice	1	7	1	74	7	5	4	99
Růžová	0	6	0	62	3	3	5	79
celkem DSO	3	43	1	267	14	17	19	364
celkem DSO v %	0,82%	11,81%	0,27%	73,35%	3,85%	4,67%	5,22%	100,00%
Ústecký kraj	781	14 329	319	57 101	3 413	1 928	4 440	82 311
Ústecký kraj v %	0,95%	17,41%	0,39%	69,37%	4,15%	2,34%	5,39%	100,00%
Česká republika	10 771	368 823	10 209	947 498	69 929	36 626	86 893	1 530 749
Česká republika v %	0,70%	24,09%	0,67%	61,90%	4,57%	2,39%	5,68%	100,00%

Zdroj: ČSÚ

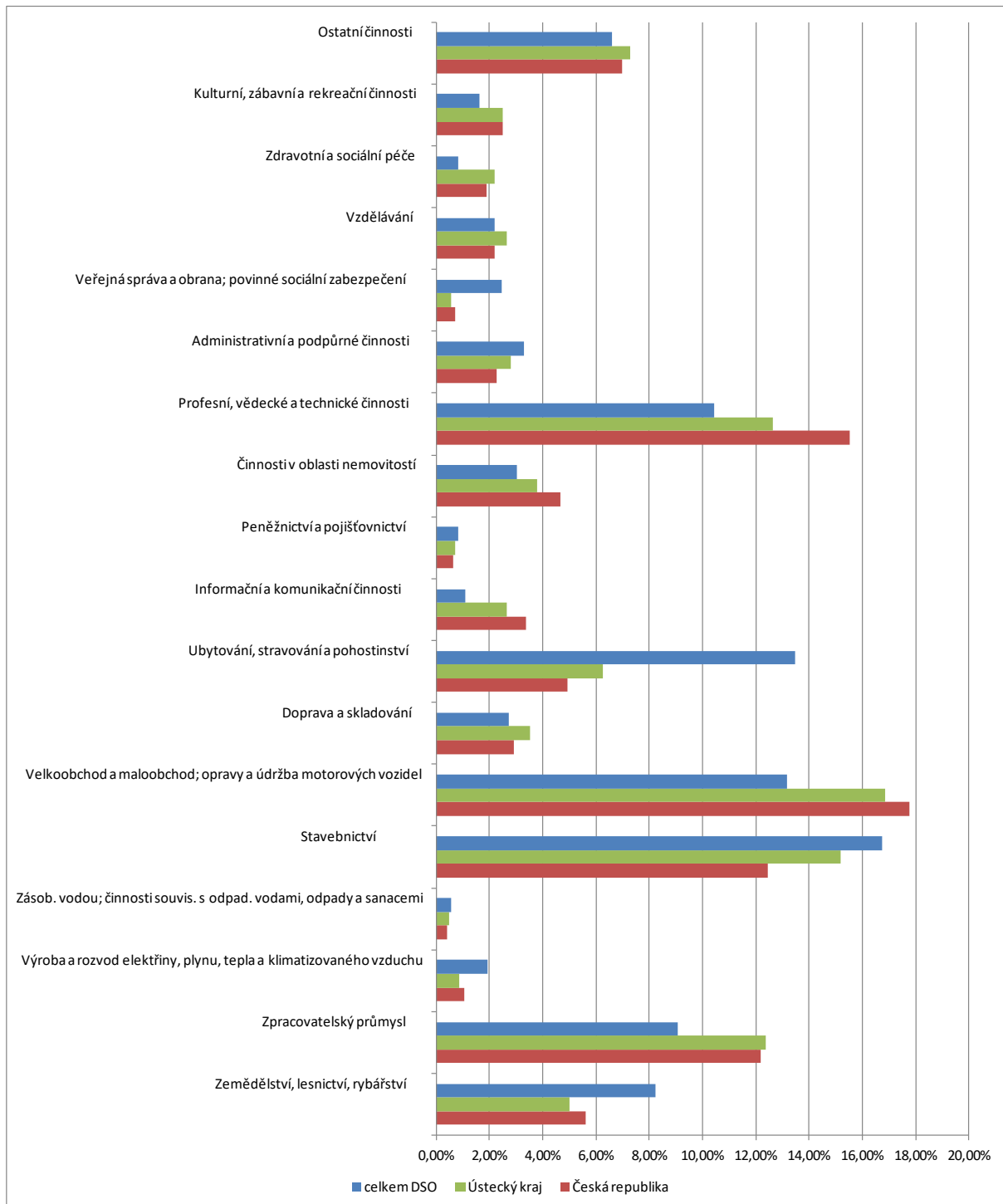

Obr. 3.1 Ekonomické subjekty podle právní formy (2019), vnitřní kruh – DSO České Švýcarsko, prostřední kruh – Ústecký kraj, vnější kruh – ČR

Tab. 3.2 Ekonomické subjekty podle oboru podnikání (2019), zdroj: ČSÚ

	počet subjektů se zjištěnou aktivitou celkem	Zemědělství, lesnictví, rybníctví	Zpracovatelský průmysl	Výroba a rozvod elektriny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Zásob. vodou, činnosti souvisej. s odpad. vodami, odpady a sanacemi	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových	Doprava a skladování	Ubytování, stravování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Činnosti v oblasti nemovitostí	Průmysl, vědecké a technické činnosti	Administrativní a podpůrné činnosti	Věřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	Vzdělávání	Zdravotní a sociální péče	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	Ostatní činnosti
Arnoltice	47	6	3	1	0	8	2	0	7	0	1	0	5	0	1	4	2	1	6
Bynovec	53	0	11	1	0	7	6	3	3	1	1	2	6	3	1	0	0	3	4
Janov	39	5	4	0	1	3	3	1	11	0	0	4	3	0	1	0	0	1	1
Kámen	24	1	1	0	0	6	4	2	1	1	0	1	2	0	1	0	0	0	3
Labská Stráň	23	4	0	0	0	1	3	0	7	0	0	0	3	1	2	0	0	0	2
Ludvíkovice	99	9	5	4	1	21	17	4	4	2	0	1	11	5	1	4	1	1	6
Růžová	79	5	9	1	0	15	13	0	16	0	1	3	8	3	2	0	0	0	2
celkem DSO	364	30	33	7	2	61	48	10	49	4	3	11	38	12	9	8	3	6	24
Ústecký kraj	82 311	4 126	10 188	732	409	12 513	13 866	2 903	5 142	2 197	594	3 114	10 403	2 307	482	2 201	1 803	2 058	5 997
Česká republika	1 530 749	86 006	186 565	16 302	6 396	190 354	271 815	44 908	75 664	51 891	10 133	71 628	237 569	34 669	11 023	33 658	28 934	38 614	107 189
celkem DSO v %	100,00%	8,24%	9,07%	1,92%	0,55%	16,76%	13,19%	2,75%	13,46%	1,10%	0,82%	3,02%	10,44%	3,30%	2,47%	2,20%	0,82%	1,65%	6,59%
Ústecký kraj v %	100,00%	5,01%	12,38%	0,89%	0,50%	15,20%	16,85%	3,53%	6,25%	2,67%	0,72%	3,78%	12,64%	2,80%	0,59%	2,67%	2,19%	2,50%	7,29%
Česká republika v %	100,00%	5,62%	12,19%	1,06%	0,42%	12,44%	17,76%	2,93%	4,94%	3,39%	0,66%	4,68%	15,52%	2,26%	0,72%	2,20%	1,89%	2,52%	7,00%

Na celkovém počtu ekonomických subjektů mikroregionu se podílí zejména terciální sektor, následuje stavebnictví, zemědělství a lesnictví. V rámci nevýrobní sféry se největší podíl registrovaných jednotek nachází v odvětví obchodu, následován z hlediska počtu podnikatelských subjektů pohostinstvím a ubytováním, obchodními a výrobními službami a službami pro obyvatelstvo.

Obr. 3.2 Ekonomické subjekty podle oborů podnikání (2019), zdroj: ČSÚ

Část obyvatel mikroregionu v produktivním věku nachází pracovní uplatnění mimo území mikroregionu (tj. region má záporné saldo vyjížděky za prací). Pracovníci vyjíždějí za prací především do Děčína, v menší míře do České Kamenice a do dalších středisek (Benešov nad Ploučnicí).

Z hlediska perspektiv dalšího ekonomického rozvoje je důležitým faktorem i schopnost obyvatelstva přizpůsobit se, resp. adaptovat se na měnící se podmínky ekonomického prostředí. V tomto ohledu lze jako orientační indikátor využít ukazatel intenzity podnikatelské aktivity fyzických osob.

Výrazně nejvyšší hodnoty sledovaného ukazatele intenzity soukromého podnikání dosahuje v rámci mikroregionu obec Janov a Růžová, což je dáno především jejich funkcí střediska cestovního ruchu na hranici Národního parku České Švýcarsko a z toho vyplývajícím vysokým počtem registrovaných

podnikatelů v odvětví pohostinství a ubytování. Pro hospodářství mikroregionu má značný význam především přeshraniční charakter území (tj. blízkost státní hranice s Německem) a jeho turistický potenciál, který však v současné době není zcela využit.

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionu České Švýcarsko (2005), Hana Pateliotisová; upraveno, aktualizováno

3.1.3. CHARAKTERISTIKA KLÍČOVÝCH PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ

Nejvýznamnější firmou mikroregionu je mezinárodní obchodní firma **HUDYsport, a.s.** se sídlem v Bynovci. HUDYsport založil vynikající lezec Jindřich Hudeček přezdívaný Hudy. První lezecké krůčky podnikal se svými kamarády v pískovcových skalách rodného Českosaského Švýcarska. V současné době firma provozuje celkem 36 obchodů v ČR (nejbližší je v sousedním Hřensku) a na Slovensku se zaměřením na prodej zboží pro horolezectví, turistiku, camping a další outdoorové aktivity.

V současné době má kolem 60 zaměstnanců a celkový obrat téměř 500 mil. Kč.
Podrobněji na <https://www.hudy.cz/>

Další významné firmy mikroregionu České Švýcarsko:

STAVBY JOŽÁK s. r. o. se sídlem v Arnolticích – stavební firma

BS Coolers a.s. a **BS Chladiče s.r.o.** se sídlem v Bynovci - výroba celohliníkových chladičů v širokém spektru aplikací, více na <https://bscoolers.cz/>

Kafkaplus s.r.o. se sídlem v Bynovci - výroba šanonů, desek, menu, jídelních lístků, desky na diplomy, krabičky luxusní dárkové a krabice přepravní atd., více na <http://www.kafkaplus.cz/>

EngTrade spol. s r.o. se sídlem v Ludvíkovicích - instalace a údržba vyhrazených plynových a tlakových zařízení, více na <http://www.engtrade.cz/>

PROKOP a syn s.r.o. se sídlem v Ludvíkovicích – stavební firma, <http://www.prokopasyn.cz/>

AGNES DC, s.r.o. se sídlem v Růžové - velkoobchodním i maloobchodním prodejem kroužkových a pákových mechanik a ostatních dílů do pořadačů a desek, více na <https://www.agnesdc.cz/>

J. K. B. Děčín s. r. o. se sídlem v Růžové - výroba soustružnických nástrojů a nářadí na zakázku, více na <http://www.jkb.cz/>

Mydlárna Rubens s.r.o. se sídlem v Růžové – pension, výroba mýdla (mydlárna), obchod, dílny, více na <https://www.mydlarnarubens.cz/>

Na území mikroregionu České Švýcarsko působí řada dalších drobných společností a živností, nejčastěji to jsou ubytovací a stravovací zařízení, zemědělci, stavební firmy, maloobchodní prodejny atd.

3.1.4. PLOCHY PRO PODNIKÁNÍ, BROWNFIELDS

S ohledem na nízkou koncentraci průmyslu na území mikroregionu České Švýcarsko se zde nenachází větší množství volných ploch pro podnikání, které by obce nebo i jiní majitelé byli schopni nabídnout případným zájemcům a investorům.

Na území mikroregionu se nachází několik málo lokalit brownfields (nevyužívaných průmyslových, zemědělských aj. ploch). V r. 2013 byla zpracována studie Brownfields na území MAS Šluknovsko (dnes přejmenovaná na MAS Český sever), která obsahuje 3 lokality brownfields na území mikroregionu České Švýcarsko. Ke každé lokalitě je zpracovaná průvodní karta a fotodokumentace.

Tab. 3.3 Brownfields na území mikroregionu České Švýcarsko (2013)

	název lokality	souřadnice GPS (odkaz na mapu)	typ vlastnictví	rozloha (m ²)	poznámka
1	Evangelický kostel Růžová	50.838908,14.297263	soukromé i veřejné	4 918	
2	Prodejna Arnoltice	50.837384,14.264266	soukromé	1 084	
3	Ubytovna Janov	50.859338,14.268504	soukromé	194	zbouráno, zůstaly základy

Obr. 3.3 Objekt bývalého evangelického kostela v Růžové, ukázka brownfieldu, foto Filip Mágr

Znovuvyžití brownfields by nemělo a ani nemůže v žádném případě být předmětem velkých národních dotačních titulů. **Ve znovuvyžití brownfields se proto bude muset hlavně a velmi podstatně angažovat soukromý kapitál a soukromí investoři.** Vtip je v tom že, soukromý kapitál sám nemůže nést rizika, která rozvoj na brownfields představuje. Proto mu to musíme různými formami veřejné intervence co nejvíce a chytře umožnit.

Příklady pomoci (angažovanosti) obce:

- Schválení rehabilitace brownfields jako strategické místní priority.
- Umístění veřejných investičních záměrů na brownfields.
- Marketing místních příležitostí, informovanost a zapojení veřejnosti.
- „Přátelský“ proces územního plánování a územního a stavebního řízení.
- Pro-aktivita obce v tomto procesu tím, že si sama vytvoří názor, co by se mělo s územím dít a pořídí pro ně vhodné územní studie.
- Pro-aktivita obce v oblasti možného ekologického poškození území tím, že poskytne vlastníkům technickou pomoc jak v tomto postupovat a jednat.
- Podpora podnikatelských aktivit.
- Příklad budování pronájmu rehabilitovaných prostor pro veřejné účely.
- Pomoc s konsolidací pozemků.
- Informovanost o možných dotačních titulech.
- Technická pomoc vlastníkům s procesem identifikace a odstraňování možného ekologického poškození. [\[1\]](#)

[\[1\]](#) Jackson Jiřina Bergatt a kolektiv *Brownfields snadno a lehce (Příručka zejména pro pracovníky a zastupitele obcí)*. Praha: IURS (Institut pro udržitelný rozvoj sídel, o.s.), 2005, s. 9

3.1.5. CHARAKTER ZEMĚDĚLSKÉ VÝROBY VE MĚSTĚ

Z pohledu přírodních a klimatických podmínek je území zařazeno do tzv. oblasti LFA typu O – ostatní méně příznivé oblasti. Převládajícím způsobem zemědělského hospodaření je pěstování obilovin a píce a celoroční extenzivní, či téměř celoroční, pastva skotu (dominují krávy bez tržní produkce mléka) a údržba travních porostů a kulturní krajiny. Na území mikroregionu České Švýcarsko hospodaří zemědělská družstva a několik desítek soukromých zemědělců. Mezi nejvýznamnější podle rozlohy obhospodařovaných pozemků patří Agro MP s.r.o., Zemědělství Mašovice s.r.o., První mašovická s.r.o., Jana Sobotková, Zdeněk Hampl, Eduard Němec a další.

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nenachází žádné významnější podniky na zpracování zemědělské produkce (mlékárny, jatka, mlýny, moštárny, pivovary, palírny apod.).

3.1.6. KOMERČNÍ SLUŽBY

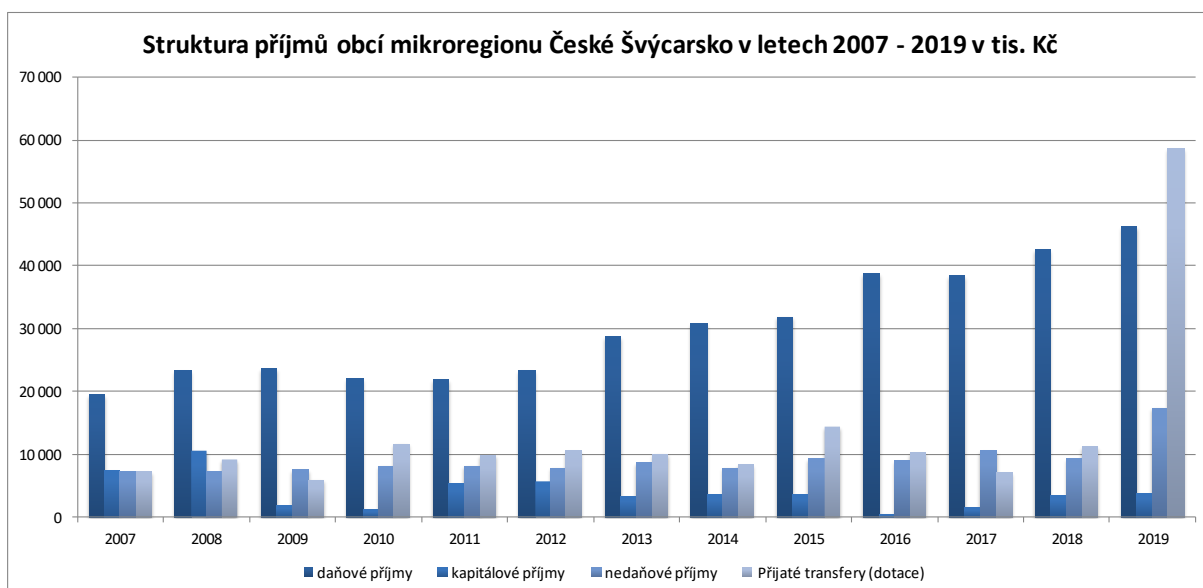
V obcích mikroregionu České Švýcarsko se nacházejí nejvýše drobné maloobchodní prodejny se základními potřebami a potravinami. Za ostatními nezbytnými produkty a službami musí obyvatelé mikroregionu vyjždět do nedalekého Děčína či České Kamenice.

3.1.7. PŘÍJMY A VÝDAJE OBCÍ MIKROREGIONU

Rozpočty jednotlivých obcí jsou nedílnou součástí ekonomiky mikroregionu České Švýcarsko. Na následujících grafech lze sledovat rozpočtové trendy obcí mikroregionu jako celku za období 2007-2019. Podrobné rozpočty jednotlivých obcí mikroregionu jsou uvedeny v příloze 1.

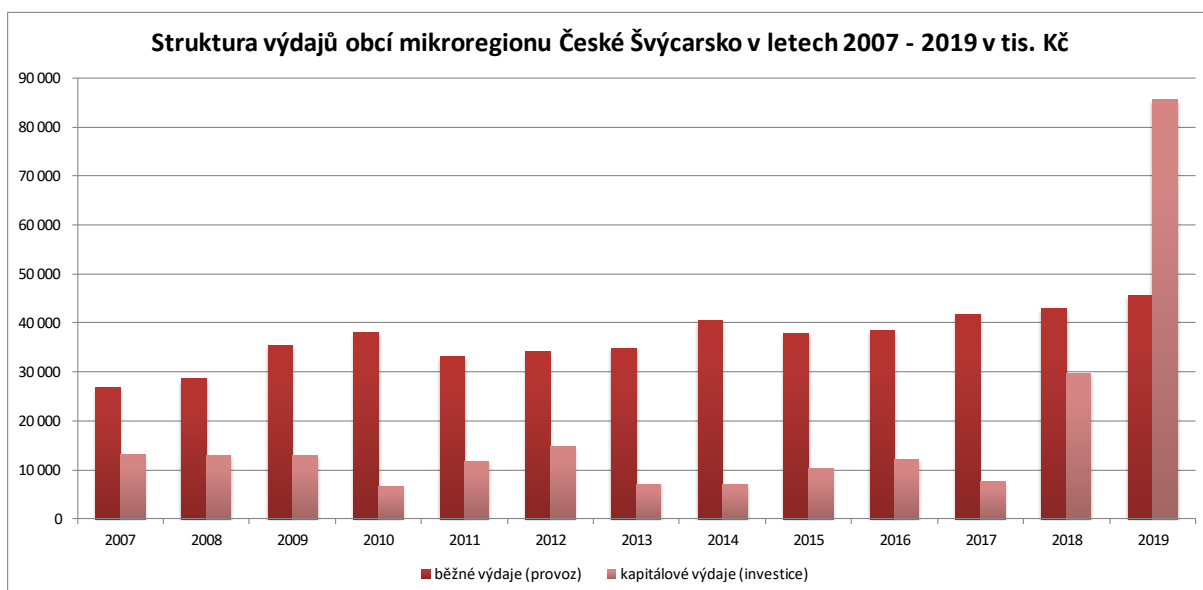
Na následujícím grafu na obr. 3.4 lze sledovat v posledních letech růst daňových příjmů obcí mikroregionu, zejména skokový nárůst v r. 2013 a pak v r. 2016, jehož příčinou je změna rozpočtového určení daní, která zvýšila

daňové příjmy obcím a malým městům, a také postupný, ale trvalý růst počtu obyvatel obcí mikroregionu, a v neposlední řadě to byla vyšší daňová výtěžnost v důsledku růstu ekonomiky. Naproti tomu se postupně snižovaly kapitálové příjmy. Nedaňové příjmy během sledovaného období stagnovaly. Velkou rozkolísanost lze sledovat u přijatých transferů (dotací), kde nejvyšší suma byla zaznamenána v roce 2019, což je způsobeno přijetím dotace na výstavbu kanalizace a ČOV v obci Růžová.

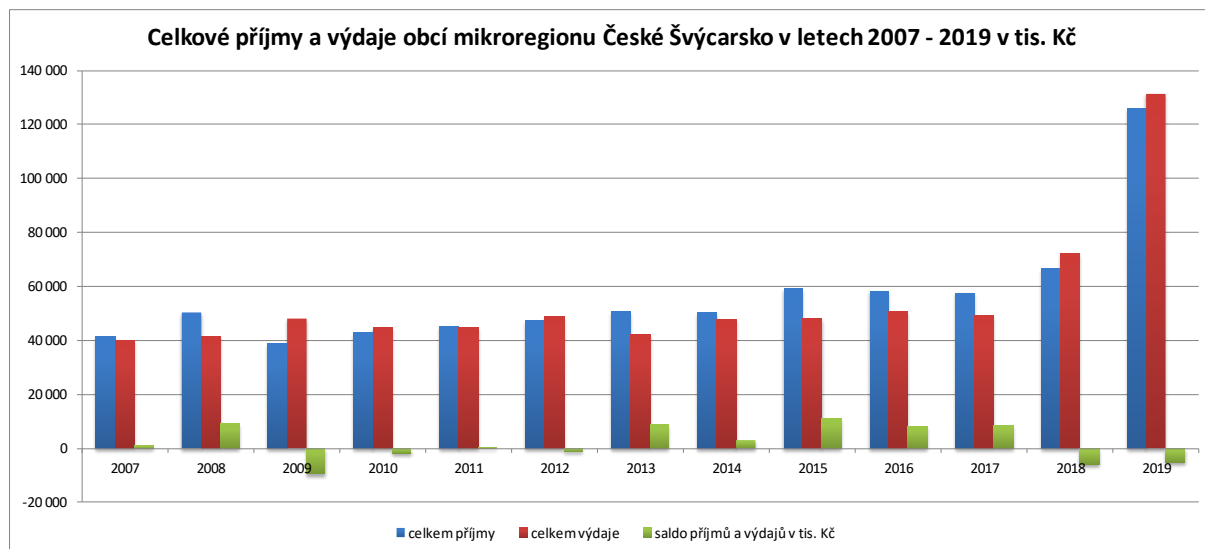
Obr. 3.4 Vývoj struktury příjmů obcí mikroregionu České Švýcarsko v letech 2007 - 2019 v tis. Kč, zdroj: ČSÚ

Na obr. 3.5 je vidět od r. 2007 až do r. 2010 postupný růst běžných provozních výdajů, potom následuje pokles a opět mírný růst. Naproti tomu výše kapitálových výdajů (investice) vykazuje v průběhu sledovaných let mírnou sinusovku, který zřejmě souvisí s investičními dotacemi a délkou volebního období. Nejvyšší suma investic byla zaznamenána v roce 2019, což je způsobeno výstavbou kanalizace a ČOV v obci Růžová.

Obr. 3.5 Vývoj struktury výdajů obcí mikroregionu České Švýcarsko v letech 2007 - 2019 v tis. Kč, zdroj: ČSÚ

Celkovou bilanci příjmů a výdajů obcí mikroregionu zobrazuje graf na obr. 3.6. Za sledované období je saldo financí v souhrnu vždy kladné, až na roky 2009, 2010, 2012, 2018 a 2019, kdy dosahovalo záporných hodnot. Záporná salda v letech 2009 - 2012 zřejmě souvisí s tzv. finanční krizí a v důsledku ní k propadu příjmů do státního rozpočtu a rozpočtu obcí. Záporná salda v letech 2018 – 2019 souvisí s předfinancováním evropských projektů pomocí bankovních úvěrů.

Obr. 3.6 Vývoj celkových příjmů a výdajů obcí mikroregionu České Švýcarsko v letech 2007 - 2019 v tis. Kč, zdroj: ČSÚ

Součástí veřejných rozpočtů je i rozpočet Svazku obcí Českého Švýcarska, který je za jednotlivé roky uveden v níže uvedené tabulce. Zvýšené příjmy a výdaje v roce 2019 jsou dány realizací projektu Strategické řízení v obcích DSO České Švýcarsko.

Tab. 3.4 Konsolidované příjmy a výdaje DSO České Švýcarsko - skutečnost v tis. Kč

	příjmy	výdaje	saldo
2010	21	23	-2
2011	21	30	-9
2012	102	134	-33
2013	22	44	-22
2014	133	130	2
2015	23	42	-19
2016	30	17	13
2017	30	27	3
2018	111	121	-10
2019	1 195	443	751
celkem 2010-2019	1 688	1 011	674

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

3.2 CESTOVNÍ RUCH

V mikroregionu České Švýcarsko existují velmi příznivé předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Je to dáno především mimořádně atraktivní kulturní krajinou, zahrnující množství unikátních přírodních výtvarů (skalní útvary a města, říční soutěsky, vyhlídkové vrcholy aj.) a řadu památek kulturního dědictví (lidová architektura, světská i církevní architektura, urbanistické celky aj.). Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu je dále zvyšován výhodnou polohou území v blízkosti velkých sídelních aglomerací i

frekventovaných dopravních komunikací (především těch, které sledují hlavní urbanizovanou osu Praha - Berlín). Existující potenciál rozvoje cestovního ruchu v oblasti si dobře uvědomovali někteří podnikatelé již v první polovině 19. století - v době, kdy odvětví cestovního ruchu bylo ještě dlouho před svým novodobým rozmachem.

Tab. 3.5 Objekty individuální rekreace v obcích mikroregionu České Švýcarsko

	Počet objektů sloužících k individuální rekreaci	počet objektů celkem (2011)	Podíl reakreačních objektů na celkovém domovním fondu
Arnoltice	60	116	51,7%
Bynovec	14	87	16,1%
Janov	49	191	25,7%
Kámen	5	72	6,9%
Labská Stráň	22	72	30,6%
Ludvíkovice	9	238	3,8%
Růžová	191	208	91,8%
celkem	350	984	35,6%

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011, <https://regiony.kurzy.cz/>

Největší podíl reakreačních objektů na celkovém domovním fondu vykazují obce Růžová, Arnoltice, Labská Stráň a Janov, které jsou nejvíce zaměřeny na cestovní ruch. To potvrzují i data v tab. 3.6, kde nejvíce hromadných ubytovacích zařízení je právě ve výše zmíněných obcích.

Naopak v obcích Ludvíkovice, Kámen a částečně i v Bynovci převažuje obytná funkce jako zázemí děčínské aglomerace.

Pro rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu České Švýcarsko je důležité, že se nachází na území velkoplošně chráněného území CHKO Labské pískovce (všechny obce), CHKO České Středohoří (část Ludvíkovic za silnicí I/13) a zasahuje do Národního parku České Švýcarsko (Janov, Růžová). Tato výhoda však s sebou přináší i určitá omezení nejen v rozvoji cestovního ruchu (dodatečná schvalování, stavební uzávěry apod.). V regionu neexistuje území, o němž by bylo možné tvrdit, že je turisticky neatraktivní, resp. že nemá předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.

V následujícím přehledu je uveden seznam pouze těch turisticky nejvýznamnějších míst. Je z něj dobře patrné, že v naprosté většině obcí je možné nalézt turisticky významné objekty, byť diferencovaného významu.

3.1.8. ATRAKTIVITY CESTOVNÍHO RUCHU (PŘÍRODNÍ, KULTURNÍ), TURISTICKÉ CÍLE

Arnoltice

- pozdně barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie

Obr. 3.7 Pozdně barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie

zdroj: <http://www.ouarnoltice.cz/pamatky-a-zajimavosti/d-23944/p1=2922>

- kolem hřbitova ohradní zeď se čtrnácti zastaveními křížové cesty z 2. pol. 18. století
- Památník první písemné latinské zmínky o obci z roku 1240
- Památník bojovníkům padlým ve válce 1859-1866
- barokní sochy z 18. století na návsi (socha Panny Marie Assumpty)
- koupaliště v přírodě v osadě Nový svět
- Wornerova lípa
- Bývalý větrný mlýn

Obr. 3.8 Bývalý větrný mlýn, zdroj: <http://www.ouarnoltice.cz/pamatky-a-zajimavosti/d-23944/p1=2922>

Bynovec

- barokní zámek s mansardovou střechou ze 17. Století
- pozdně barokní kaple se šestibokou zvonicí
- soustředěná zástavba starších lidových domů s kombinovanou stavební technikou
- alej – 4 km dlouhá přímá cesta k bývalému letohrádku Belvédér
- Boží muka

Obr. 3.9 Barokní zámek s mansardovou střechou ze 17. století
zdroj: <https://www.booking.com/hotel/cz/bynovecky-zamecek.cs.html>

Janov

- pozdně barokní kaple
- dochované lidové stavby kombinovaného typu (podstávkové domy)
- bývalý větrný mlýn z 18. století

Obr. 3.10 Bývalý větrný mlýn z 18. století

Zdroj: <https://mapy.cz/turisticka?x=14.2652931&y=50.8607586&z=15&source=base&id=1832724&gallery=1>

- Golf Janov <http://www.golfjanov.cz/>
- Janovská rozhledna

Obr. 3.11 Janovská rozhledna, zdroj: <http://www.janovuhrenska.cz/rozhledna-janov/d-1005/p1=1037>

Kámen

- Skalní útvar Slunečná brána

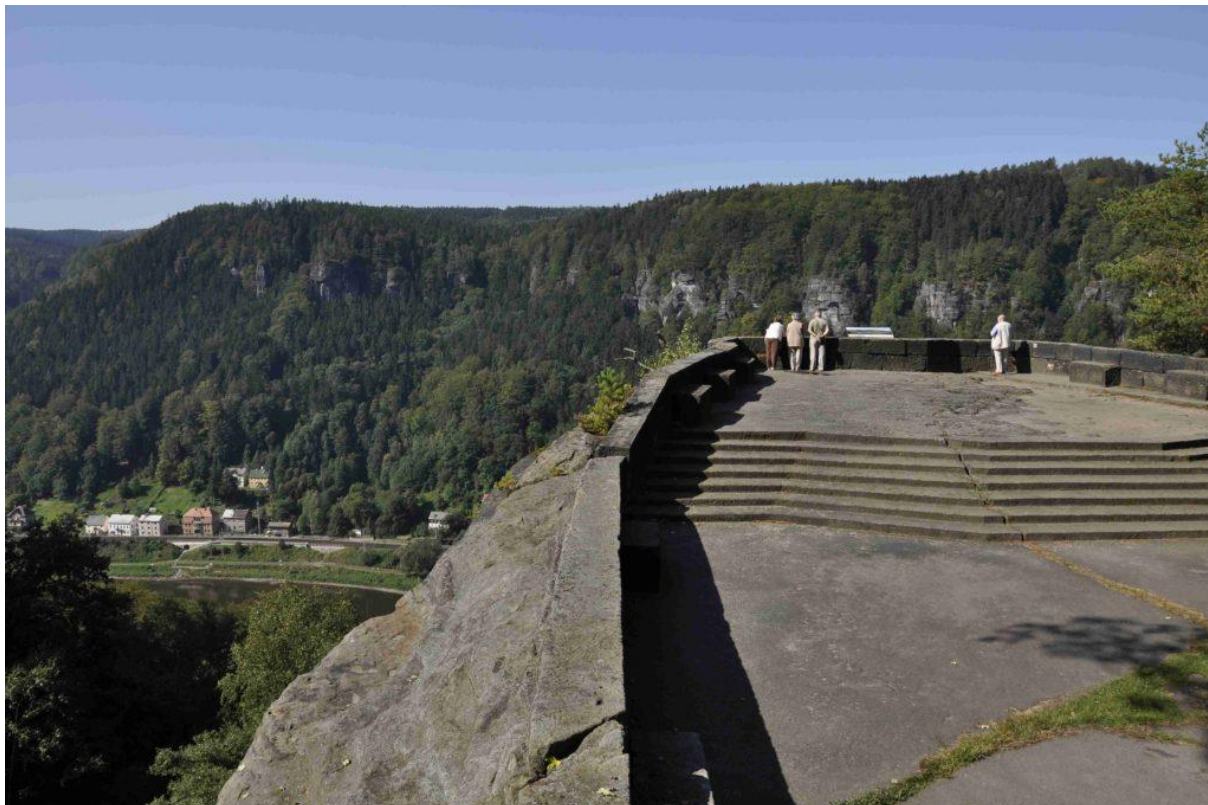

Obr. 3.12 Skalní útvar Slunečná brána, zdroj:

<https://mapy.cz/zakladni?x=14.2568904&y=50.8096765&z=17&source=base&id=1920621&gallery=1>

Labská Stráň

- letohrádek Belvédér

Obr. 3.13 Letohrádek Belvédér, zdroj: <http://www.labskastran.cz/>

- podstávkové domy
- přírodní Divadlo
- 19 vojenských srubů tzv. ŘOPíků
- Vodopády Suché Kamenice
- Císařská lavička

Ludvíkovice

- kaple z 18. století
- podstávkové domy
- jehlancový pomník na paměť zrušení roboty
- Růžová vyhlídka

Obr. 3.14 Růžová vyhlídka, zdroj:

<https://mapy.cz/zakladni?x=14.2441157&y=50.8063451&z=17&source=base&id=1920620&gallery=1>

Růžová

- rozhledna Růženka na Pasterním vrchu (402 m n. m.)

Obr. 3.15 Rozhledna Růženka na Pasterním vrchu (402 m n. m.), zdroj: <https://www.obec-ruzova.cz/pastevni-vrch.html>

- lidová architektura (podstávkové domy)

Obr. 3.16 Podstávkový dům v Kamenné Stráni, foto Filip Mágr

- Dolský mlýn
- naučná stezka Růžová
- vesnická památková zóna Kamenická Stráň
- kostel sv. Petra a Pavla
- větrný mlýn Petřín
- Růžovský vrch (619 m n. m.)
- Mýdlárna Rubens

3.1.9. TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA (UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ, SLUŽBY)

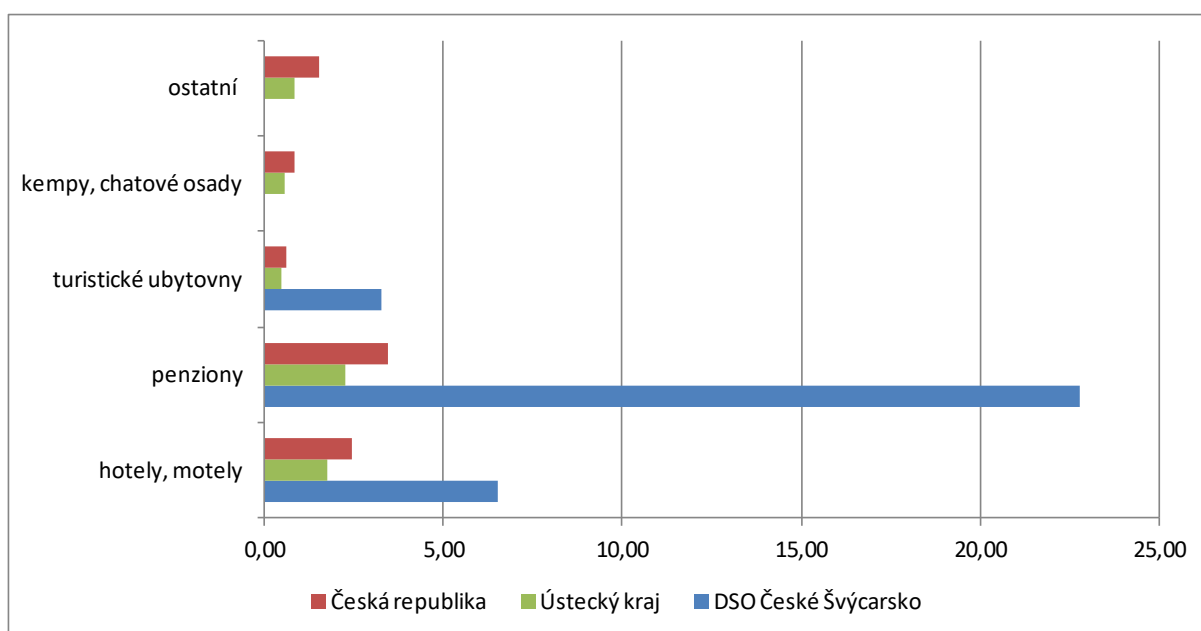
Na území mikroregionu České Švýcarsko bylo k r. **2019 evidováno celkem 10 hromadných ubytovacích zařízení**. Hlavním zdrojem následujícího seznamu ubytovacích zařízení je Český statistický úřad a seznam nemusí být úplný. **Ve skutečnosti je ubytovacích kapacit více, viz tab. 3.6.** Jako hromadná ubytovací zařízení jsou dle Českého statistického úřadu chápána zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky, která pravidelně (nebo nepravidelně) poskytují přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kurzu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech. Jsou členěna podle kategorie, určující druh ubytovacího zařízení a třídy stanovující požadavky na vybavení, úroveň a rozsah služeb spojených s ubytováním. Mezi hromadná ubytovací zařízení patří hotely, pensiony, turistické ubytovny, chatové

osady, kempy a ostatní ubytovací zařízení. Údaje o hromadných ubytovacích zařízeních jsou získávány z Registru ubytovacích zařízení, který je průběžně aktualizován z dostupných informačních zdrojů a ze šetření o kapacitách návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení.

Tab. 3.6 Hromadná ubytovací zařízení (2019) v obcích mikroregionu České Švýcarsko

	Hromadná ubytovací zařízení					
	hotely, motely	penzióny	turistické ubytovny	kempy, chatové osady	ostatní	celkem
Amoltice	0	1	0	0	0	1
Bynovec	0	1	0	0	0	1
Janov	1	3	0	0	0	4
Kámen	0	0	0	0	0	0
Labská Stráň	1	1	0	0	0	2
Ludvíkovice	0	0	0	0	0	0
Růžová	0	1	1	0	0	2
DSO České Švýcarsko	2	7	1	0	0	10
Česká republika	2626	3610	651	888	1608	9383
Ústecký kraj	145	186	38	47	67	483
DSO ČŠ na 10 000 obyv.	6,51	22,78	3,25	0,00	0,00	32,54
Ústecký kraj na 10 000 obyv.	1,77	2,27	0,46	0,57	0,82	5,88
Česká republika na 10 000 obyv.	2,46	3,43	0,62	0,84	1,53	8,93

Zdroj: ČSÚ

Obr. 3.17 Počet hromadných ubytovacích zařízení na 10 000 obyvatel (2019), zdroj: ČSÚ

Z výše uvedené tabulky 3.6 a grafu 3.17 je jasně patrný vysoký počet penzionů na počet stálých obyvatel. Více je i hotelů a turistických ubytoven. Podle statistických údajů se na území mikroregionu nenachází žádný kemp nebo chatová osada, avšak ve skutečnosti se v místní části Růžová nachází přírodní biotop Nový Svět, kde je koupání a kempování a prakticky celý Nový Svět je jedna velká chatová osada sloužící převážně k rekreačním účelům.

Tab. 3.7 Přehled ubytovacích zařízení v mikroregionu České Švýcarsko a jejich kapacit

název	adresa	kategorie	sezónní provoz	počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
HOTEL STARÁ HOSPODA U ZELENÉHO STROMU	Janov, Janov 5	Hotel ***	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
HOTEL BELVEDER	Labská Stráž, Labská Stráž 105	Hotel ***	celoroční	11 až 50	žádné
REKREAČNÍ STŘEDISKO SIDI	Růžová, Růžová 45	Hotel ***	letní	10 a méně	žádné
PENSION U LÍPY	Arnoltice, Arnoltice 40	Penzion	celoroční	10 a méně	žádné
U RYTÍŘE	Janov, Janov 206	Penzion	letní	11 až 50	žádné
PENSION U VÁCLAVA	Janov, Janov 226	Penzion	letní	11 až 50	žádné
PENSION RIMI	Labská Stráž, Labská Stráž 10	Penzion	letní	11 až 50	žádné
PENSION RŮŽÁK	Růžová, Růžová 195	Penzion	letní	10 a méně	žádné
UBYTOVÁNÍ A RESTAURACE U KOSTELA	Růžová, Růžová 30	Turistická ubytovna	celoroční	10 a méně	žádné
Penzion Nový Svět	Růžová 230	Penzion	-	12 lůžek	-
Pension U Stehlíků	Růžová 68	Penzion	-	40 lůžek	-
Penzion AROSA	Růžová 298	Penzion	-	11 lůžek	-
Hospůdka a Penzion 21	Růžová 121	Penzion	-	10 lůžek	-
Ubytování Apartmány-Růžová	Růžová 267	Apartmány	-	-	-
Pension a restaurace na točně	Janov 4	Penzion	-	9 lůžek	-
Penzion Pastis	Janov 22	Penzion	-	-	-
Apartmány Jožák	Arnoltice 150	Apartmány	-	-	-
Chalupa Arnoltice u Děčina	Arnoltice 62	ostatní	-	-	-
Chata U Karla – Arnoltice	Arnoltice 30	ostatní	-	-	-
Apartmán U Sekerků	Arnoltice 72	Apartmány	-	-	-

zdroje:

Územně analytické podklady ORP Děčín

<https://www.obec-ruzova.cz/ubytovani.html><http://www.janovuhrenska.cz/ubytovani-a-sluzby/os-1001/p1=1024><http://www.ouarnoltice.cz/stravovani-a-ubytovani-v-obci/ms-3017/p1=3017>

Pro ubytovací i další služby obecně platí, že trpí nedostatkem zařízení vyšší kvality, která lze využívat pro formy cestovního ruchu s vysokou přidanou hodnotou (veletržní, kongresový, kulturní, sportovní cestovní ruch apod.).

3.1 TRH PRÁCE

Situace na trhu práce a nezaměstnanost je jedním z hlavních ukazatelů hospodářské problémovosti území. Přestože v ČR došlo za posledních 15 let k výrazným změnám na trhu práce, většina z těchto změn se projevila spíše plošně a zostříla situaci v již v té době postižených okresech a tak např. v pořadí okresů podle míry nezaměstnanosti nedošlo k výrazným posunům.

3.2.1. OBYVATELÉ V AKTIVNÍM VĚKU A STRUKTURA EKONOMICKY AKTIVNÍCH OBYVATEL (ZAMĚŠTNANCI, OSVČ, VÝVOJ)

V následující tabulce lze sledovat absolutní nárůst ekonomicky aktivních obyvatel, avšak s ohledem na celkový růst počtu obyvatelstva lze zaznamenat relativní úbytek ekonomicky aktivních obyvatel mezi sčítáními v letech 2001 a 2011. Vysoký nárůst je u ekonomicky neaktivních osob zejména nepracujících důchodců, a osob s nezjištěnou ekonomickou aktivitou.

Tab. 3.8 Struktura ekonomicky aktivních obyvatel mikroregionu České Švýcarsko (2001, 2011)

		Arnoltice		Bynovec		Janov		Kámen		Labská Stráž		Ludvíkovice		Růžová		celkem		
		2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	
Obyvatelstvo celkem		285	371	223	287	185	289	154	191	191	203	714	881	340	395	2092	2617	
Ekonomicky aktivní celkem		160	179	115	130	95	118	85	85	104	101	404	402	173	194	1136	1209	
v tom:	zaměstnaní	130	153	103	108	78	94	79	73	90	86	330	348	140	170	950	1032	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	-	114	-	74	-	60	-	54	-	60	-	260	-	118	-	740
		zaměstnavatelé	-	12	-	5	-	8	-	3	-	2	-	24	-	12	-	66
		pracující na vlastní účet	-	15	-	20	-	16	-	11	-	15	-	43	-	30	-	150
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	7	5	5	5	3	12	2	1	1	5	11	14	1	9	30	51
		ženy na mateřské dovolené	1	2	2	2	1	3	2	-	1	2	10	6	5	1	22	16
	nezaměstnaní		30	26	12	22	17	24	6	12	14	15	74	54	33	24	186	177
Ekonomicky neaktivní celkem		121	168	100	137	84	154	67	97	87	93	309	442	166	172	934	1263	
z toho	nepracující důchodci	53	75	44	56	46	104	39	48	41	44	131	198	62	84	416	609	
	žáci, studenti, učni	45	47	35	43	24	33	14	33	23	30	116	136	66	58	323	380	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		4	24	8	20	6	17	2	9	0	9	1	37	1	29	22	145	

Zdroj: SLDB 2001, 2011

3.2.2. MÍRA NEZAMĚŠTNANOSTI, POČET NEZAMĚŠTNANÝCH, VÝVOJ

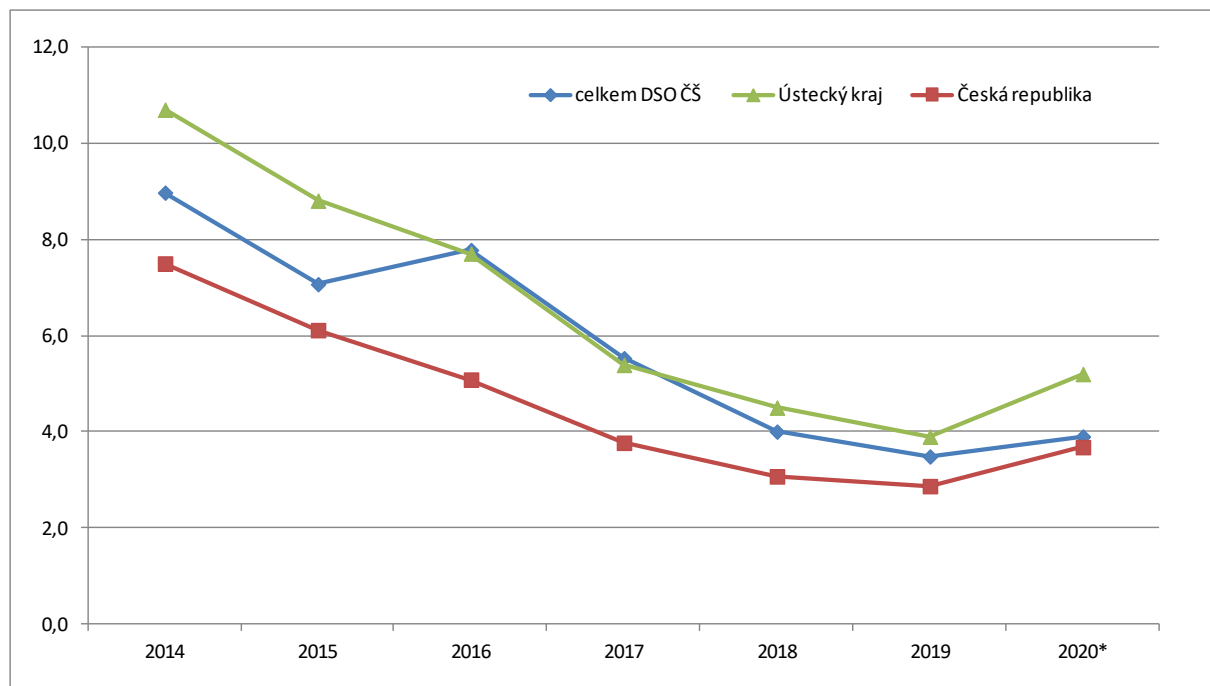
Vývoj nezaměstnanosti v mikroregionu České Švýcarsko kopíruje základní trendy vývoje nezaměstnanosti ČR, od které je o cca 1 až 1,5 procentního bodu vyšší. Od Ústeckého kraje je naopak podíl nezaměstnaných o cca 0,5 až 1 procentního bodu nižší. V posledních letech se čísla za ČR a za mikroregion České Švýcarsko sblíží, resp. v mikroregionu klesal podíl nezaměstnaných rychleji. Míra nezaměstnanosti, resp. podíl nezaměstnaných v mikroregionu České Švýcarsko kopírují celorepublikové trendy, za poslední půl rok k 30.6.2020 podíl nezaměstnaných opět mírně narůstá důsledkem vládních opatření proti šíření koronaviru.

Tab. 3.9 Vývoj nezaměstnanosti, podíl nezaměstnaných osob

název obce	Podíl nezaměstnaných osob (%)						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Arnoltice	8,8	7,3	11,9	6,8	5,2	5,4	6,2
Bynovec	6,1	5,0	5,1	0,0	2,8	1,0	2,9
Janov	11,4	9,2	8,7	8,5	5,7	5,4	3,6
Kámen	8,3	7,5	8,9	7,1	2,6	3,2	3,2
Labská Stráň	13,8	3,9	7,3	5,2	4,9	4,3	5,1
Ludvíkovice	5,9	5,4	6,3	4,4	3,2	2,7	3,8
Růžová	11,9	9,9	7,5	7,5	4,5	3,3	3,0
celkem DSO ČŠ	9,0	7,1	7,8	5,5	4,0	3,5	3,9
Ústecký kraj	10,7	8,8	7,7	5,4	4,5	3,9	5,2
Česká republika	7,5	6,1	5,1	3,8	3,1	2,9	3,7
počet ekonomicky aktivních DSO ČŠ	1928	1938	1928	1935	1949	1923	1923
evidovaní uchazeči o zaměstnání DSO ČŠ	173	137	150	107	78	67	75

Zdroj: ČSÚ, ÚP Ústecký kraj

* údaje k 30.6.2020

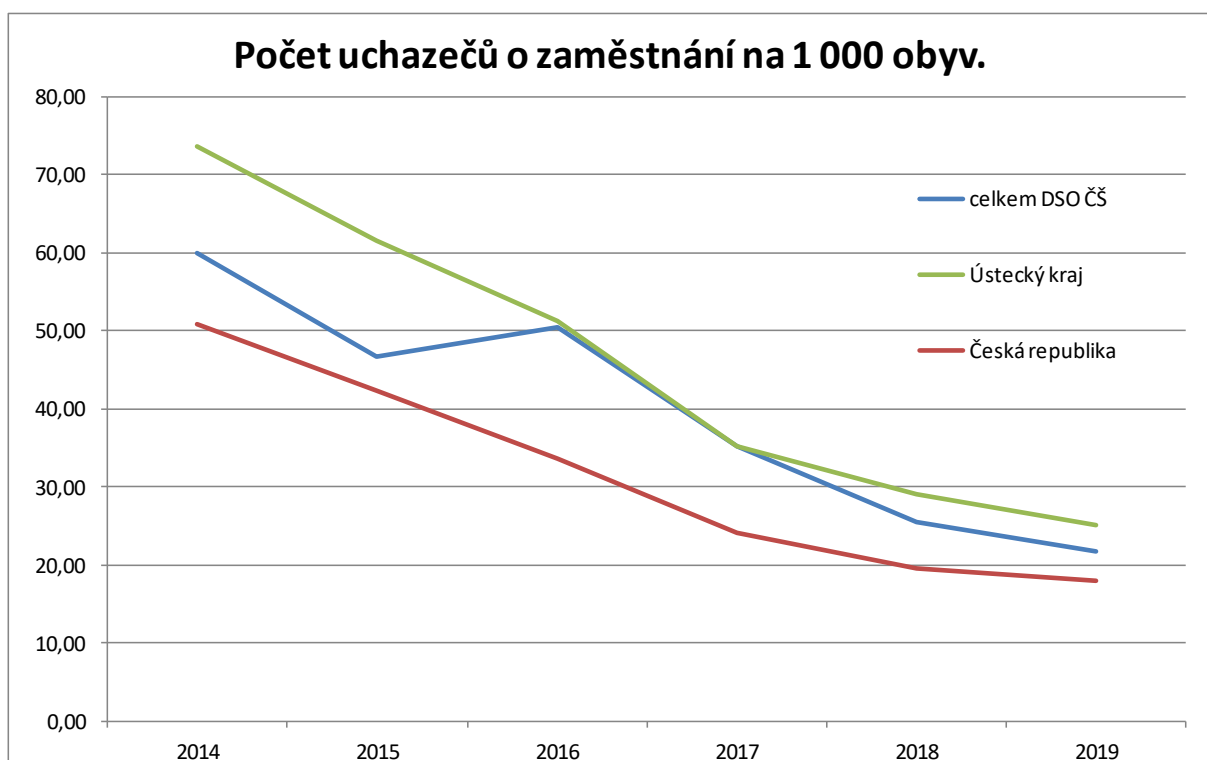

Obr. 3.18 Vývoj nezaměstnanosti v mikroregionu České Švýcarsko

Tab. 3.10 Počet uchazečů o zaměstnání (k 31. 12.) - celkem a na 1000 obyvatel

název obce	Počet uchazečů o zaměstnání (k 31. 12.) - celkem					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arnoltice	24	20	33	18	14	15
Bynovec	13	10	10	0	6	2
Janov	24	19	18	17	12	11
Kámen	23	13	14	11	7	6
Labská Stráň	12	7	11	8	4	5
Ludvíkovice	38	35	39	27	19	16
Růžová	39	33	25	26	16	12
celkem DSO ČŠ	173,00	137,00	150,00	107,00	78,00	67,00
Ústecký kraj	60 682	50 661	42 167	28 878	23 915	20 554
Česká republika	535 849	447 799	355 773	256 557	207 992	193 342
na 1 000 obyv.						
celkem DSO ČŠ	59,97	46,76	50,47	35,26	25,52	21,80
Ústecký kraj	73,65	61,57	51,34	35,17	29,14	25,04
Česká republika	50,85	42,43	33,63	24,18	19,53	18,08

zdroj: ČSÚ

Obr. 3.19 Počet uchazečů o zaměstnání na 1 000 obyv.

3.2.3. DOJÍŽDKA A VYJÍŽDKA ZA PRACÍ

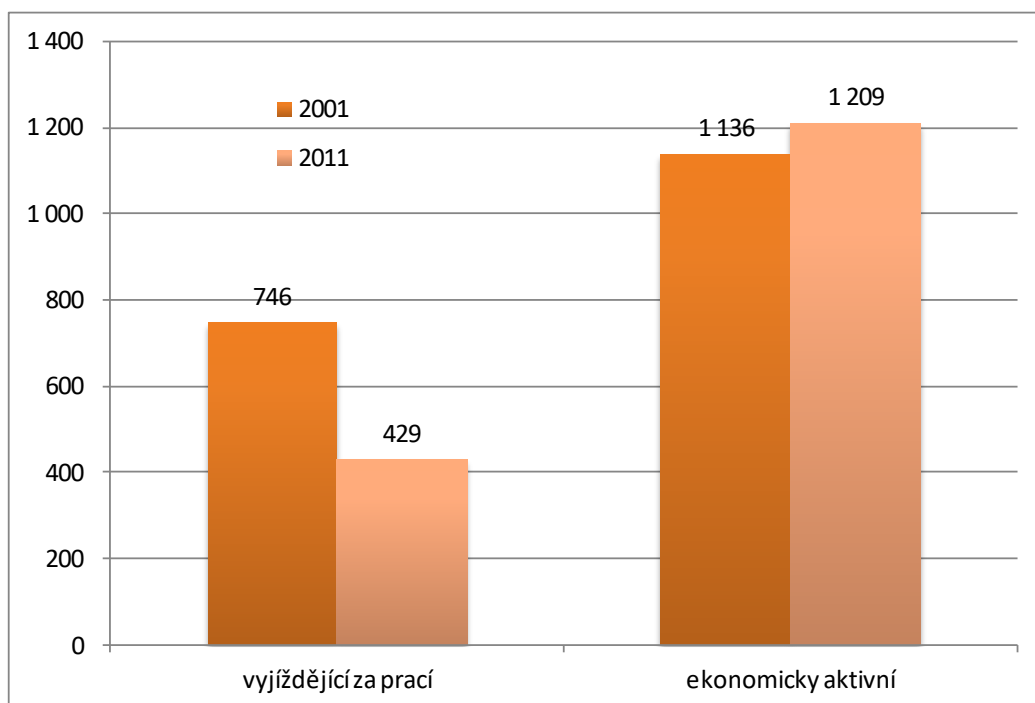
Na základě dat ze sčítání lze sledovat vyjíždku za prací. V r. 2011 byl zaznamenán významně nižší podíl obyvatel vyjíždějících za prací za hranice své obce, což může být způsobeno mimo skutečně nižší vyjíždku také částečně nižší ochotou odpovídat na tuto otázku.

Lze odhadovat, že nejvíce osob vyjíždí za prací do nedalekého Děčína, České Kamenice, Benešova nad Ploučnicí a dalších měst.

Tab. 3.11 Srovnání podílu obyvatel vyjíždějících za prací za hranice své obce

název obce	Podíl zaměstnanců vyjíždějících za prací za hranice své obce					
	2001			2011		
	abs.	ekonomicky aktivní	%	abs.	ekonomicky aktivní	%
Arnoltice	101	160	63,1	50	179	27,9
Bynovec	67	115	58,3	39	130	30,0
Janov	60	95	63,2	30	118	25,4
Kámen	71	85	83,5	28	85	32,9
Labská Stráň	61	104	58,7	34	101	33,7
Ludvíkovice	273	404	67,6	186	402	46,3
Růžová	113	173	65,3	62	194	32,0
celkem	746	1 136	65,7	429	1 209	35,5

Zdroj: SLDB 2001 a 2011

Obr. 3.20 Vyjíždka za prací

Tab. 3.12 SWOT analýza za kapitolu Hospodářství

Silné stránky	Slabé stránky
rozvinutý cestovní ruch, množství turistických cílů	vyšší míra nezaměstnanosti
dostatek pracovních příležitostí ve službách	ztráta pracovních návyků u některých skupin obyvatel
blízkost Německa jako hlavního obchodního partnera a možnosti pracovního uplatnění	nedostatek kvalifikované pracovní síly zejména v technických oborech a řemeslech
malé množství zanedbaných objektů (brownfields)	chybí vícekapacitní (např. pro celý autobus) ubytovací zařízení

Příležitosti	Hrozby
rozvoj malého a středního podnikání, inovace	odliv vzdělaných a kvalifikovaných lidí z mikroregionu
efektivní využívání dotačních programů	zvýšení nezaměstnanosti
sociální podnikání, dostupné zaměstnávání, družstevní podnikání	postupné stárnutí obyvatelstva a snižování počtu ekonomicky aktivních obyvatel
rozvoj cestovního ruchu, přilákat návštěvníky do mikroregionu jako ideálního místa pro výlety do okolí	zhoršení přístupu firem k úvěrům a dotacím (předfinancování)
vytváření pracovních míst se zkráceným pracovním úvazkem	ztráta kulturního dědictví
budování nových naučných stezek	potravinová nesoběstačnost
výroba a zpracování místních výrobků	
posílení lokální ekonomiky regionu	

4. INFRASTRUKTURA

Vybavenost obcí a měst technickou infrastrukturou je jedním ze základních předpokladů jejich rozvoje. Hraje roli při rozhodování obyvatel při volbě místa bydliště, při rozhodování podnikatelských subjektů o umístění investičních záměrů a ovlivňuje i spokojenost obyvatel s životem v obci. Je proto pochopitelné, že zlepšení stavu vybavenosti obcí technickou infrastrukturou stojí v centru pozornosti místních samospráv. V důsledku zanedbání výstavby technické infrastruktury v minulosti přitom není možné považovat současnou vybavenost technickou infrastrukturou v mikroregionu České Švýcarsko i jinde v ČR za dostačující.

4.1 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

4.1.1. ZÁSOBOVÁNÍ PITNOU VODOU, VODOVOD, TECHNICKÝ STAV, KAPACITA, KVALITA VODY

Zásobování obyvatelstva kvalitní pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod jsou základním předpokladem pro kvalitu lidského života. Existence vodohospodářské infrastruktury a odpovídajících vodohospodářských služeb je současně předpokladem dalšího sociálního i ekonomického rozvoje na úrovni lokální, regionální, státní i globální. Zásobování pitnou vodou a odvádění odpadních vod je službou ve veřejném zájmu, poskytovanou v prostředí přirozeného monopolu.

Dlouhodobé zajištění veřejného zájmu oboru vodovodů a kanalizací je odůvodněno zejména zdravím obyvatel, životní a sociální úrovní jejich kvalitního života, zdravým životním prostředím, hospodářským a územním rozvojem měst a obcí, hospodářským rozvojem průmyslu a dalších sektorů hospodářství a řešením potenciálních krizových situací.

Následující informace jsou čerpány z Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Ústeckého kraje (s výhledem do r. 2015) <http://prvk.kr-ustecky.cz/>. V současné době (2020) se připravuje aktualizace tohoto dokumentu (probíhá zpracování SEA).

Kromě obce Labská Stráň a Ludvíkovice jsou vodovody v majetku Severočeské vodárenské společnosti, a.s. a provozují ho Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.

Arnoltice

Arnoltice jsou zásobeny ze skupinového vodovodu Děčín-Hřensko (DC.001). V současné době je zásobováno 100% trvalých i přechodných obyvatel. Kapacita a kvalita vody je vyhovující.

Bynovec

Bynovec je zásobován pitnou vodou ze skupinového vodovodu Děčín (SK-001). Kapacita a kvalita vody je vyhovující. V současné době je zásobováno 100% obyvatel. Kapacita a kvalita vody je vyhovující.

Janov

Janov je zásoben ze skupinového vodovodu Děčín – Hřensko (SK-DC.001/12). Vodovod byl postaven v osmdesátých letech 20. století. Kvalita i kapacita pitné vody je vyhovující. Z vodovodní sítě je zásobeno 100% obyvatel.

Kámen

Obec Kámen je zásobována ze skupinového vodovodu Děčín – Hřensko (SK-DC.001). Stávající vodovod je vybudován převážně z trub litinových DN 60 mm. Na vodovodní síť je napojeno 100% obyvatel. Kapacita i kvalita vody je vyhovující. Západním okrajem katastru obce prochází vodovodní přivaděč DN 450 Hřensko – Děčín.

Labská Stráň

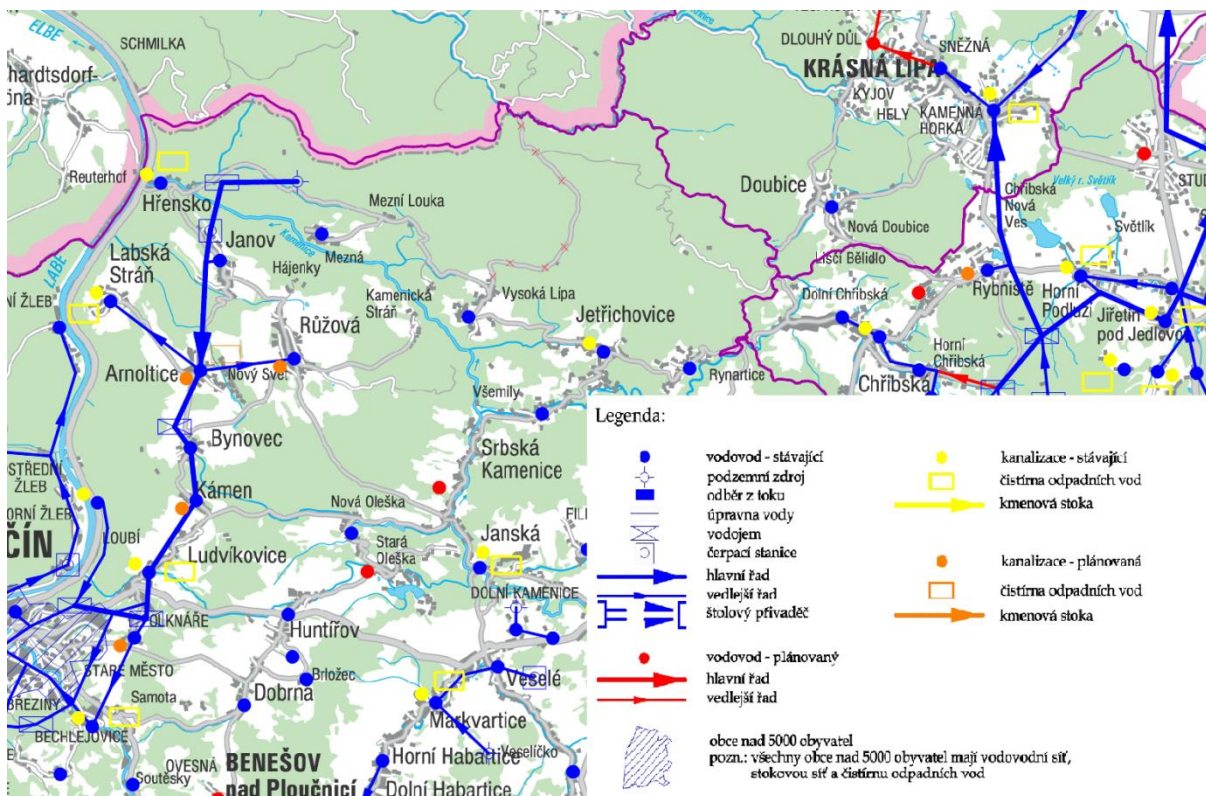
Obec Labská Stráň je zásobována pitnou vodou ze skupinového vodovodu Děčín - Hřensko (SK-DC.001/16). Z vodovodní sítě je zásobováno 100% obyvatel. Kapacita i kvalita vody je vyhovující. Majitelem vodovodu je obec a provozují Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. Teplice. V obci se nachází několik drobných zdrojů vody, které se nevyužívají pro veřejné zásobování obyvatel.

Ludvíkovice

Ludvíkovice jsou provozovány jako místní vodovod (M-DC.023) s rezervním napojením ze skupinového vodovodu Děčín (SK-DC.001). Místní vodovod Ludvíkovice je zásoben pitnou vodou ze tří pramenišť na východní straně obce. V současné době je zásobováno 100% obyvatel. Vodovod je v majetku a provozu obce Ludvíkovice. V případě nedostatku vody z vlastních zdrojů je možné posílit vodovod Ludvíkovice ze zdrojů z Hřenska s měřením spotřeby vody ve vodoměrné šachtě.

Růžová

Růžová je zásobena ze skupinového vodovodu Děčín – Hřensko (SK-DC.001.13). Voda z vodojemu Kámen 6000 m vede, přes obec Arnoltice, potrubím DN 160 déle do obce Růžová. Z vodovodního systému pro veřejnou potřebu je zásobeno 82% obyvatel. Kvalita i kapacita dodávané pitné vody je vyhovující. Místní část Kamenická Stráň je bez vodovodní sítě, obyvatelé jsou zásobováni individuálně ze studní.

Obr. 4.1 Plán rozvoje vodovodů a kanalizací, zdroj: Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací území České republiky <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/vodovody-a-kanalizace/plany-rozvoje-vodovodu-a-kanalizaci/prvku-cr/plan-rozvoje-vodovodu-a-kanalizaci-ceske.html>

4.1.2. ČISTĚNÍ ODPADNÍCH VOD, KANALIZAČNÍ SÍŤ, ČOV, TECHNICKÝ STAV

Následující informace jsou čerpány z Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Ústeckého kraje (zřejmě z r. 2016 a později) <http://prvk.kr-ustecky.cz/>. V současné době (2020) se připravuje aktualizace tohoto dokumentu (probíhá zpracování SEA).

Arnoltice

V současné době probíhá realizace projektu na vybudování kanalizace (je před dokončením). Do doby dokončení kanalizace jsou splaškové vody odváděny do bezodtokových jímek. Svoz na ČOV Děčín (20% trvalí obyvatelé), odvoz na pole (20% trvalí obyvatelé) a bez předčištění přímo do povrchových vod (60% trvalí obyvatelé). Dešťové vody jsou z větší části odváděny pomocí příkopů, struh a propustků do místních vodotečí nebo jsou vsakovány do terénu. 20% dešťových vod je odváděno starou kanalizací, která je ve velmi špatném stavu.

Bynovec

V Bynovci není vybudována kanalizační síť, splaškové vody jsou odváděny do septiků (90 % obyvatel) se zaústěním odpadů do vodoteče nebo do vsaků (70%) a žump (10 % - trvalí obyvatelé) s vyvážením na ČOV Děčín nebo na pole (2%). Dešťové vody jsou odváděny pomocí příkopů, struh a propustků do místních vodotečí nebo jsou vsakovány do terénu.

Janov

V Janově není vybudovaná soustavná kanalizační síť, splaškové vody jsou odváděny do bezodtokových jímek s vyvážením na ČOV Děčín - 18 km (95%) a od 5% obyvatel jsou odpadní vody likvidovány v mikročistírně s odtokem do vodoteče. Je zde vybudována kanalizace a ČOV, která likvidovala odpadní vody ze školy v přírodě a je již několik let mimo provoz. Dešťové vody jsou odváděny převážně pomocí příkopů, struh a propustků do místních vodotečí nebo jsou vsakovány do terénu. Část dešťových vod odvádí dešťová kanalizace ve správě i majetku obce Janov (10% území).

Kámen

V obci Kámen není vybudována kanalizační síť. 20% obyvatel má bezodtokové jímky s vyvážením na ČOV Děčín – 10 km a 80% obyvatel má septiky s vsakováním. Dešťové vody jsou odváděny pomocí příkopů, struh a propustků a vsakovány do terénu.

Labská Stráň

V obci je vybudovaná oddílná splašková kanalizace (K-DC.065-S.C) s čistírnou odpadních vod (septik + BF – 190 EO). Z níže položených částí jsou splaškové vody přečerpávány do kmenové stoky. Na kanalizaci je napojeno 61% obyvatel, 39% obyvatel odvádí splaškové vody do bezodtokových jímek s vyvážením na ČOV Děčín – 12 km. Kanalizace a ČOV je v majetku a provozu obce. Dešťové vody jsou odváděny pomocí příkopů, struh a propustků do místních vodotečí nebo vsakovány do terénu.

Ludvíkovice

V Ludvíkovicích je smíšená kanalizace (K-DC.031-S.C) zakončená ČOV, na kterou je napojeno 66% obyvatel. Část sítí (asi 35%) je stará, jednotná kanalizace z betonového potrubí DN 300 až 500 a částečně (cca 65%) je vybudována nová splašková kanalizace z potrubí PVC, DN 200-300. Splaškové vody od zbývajících obyvatel jsou odváděny do bezodtokových jímek s vyvážením na ČOV Děčín – 6 km od 1% obyvatel, 18% obyvatel má septik s přepadem do vodoteče, 14% obyvatel má septik se vsakováním, 0,5% obyvatel má domovní mikročistírnu s odtokem do vodoteče a 0,5% obyvatel má domovní mikročistírnu se vsakováním. Provozovatelem i vlastníkem kanalizace a ČOV je Obec Ludvíkovice.

Růžová

V současné době v Růžové probíhá realizace projektu na vybudování kanalizace (je před dokončením). V Kamenické Stráni není vybudována kanalizační síť. Do dokončení kanalizace v Růžové má 80% obyvatel bezodtokové jímky s vyvážením na ČOV Děčín (15 km), 15% obyvatel má septiky s přepadem do vodoteče, 5% obyvatel má septiky s přepadem do vsakováním. Dešťové vody jsou odváděny částečně dešťovou kanalizací a částečně pomocí příkopů, struh a propustků do povrchových vod nebo vsakovány do terénu. Dešťová kanalizace je pět samostatných větví se zaústěním do místní vodoteče.

Tab. 4.1 Počet a podíl obyvatel zásobených pitnou vodou z vodovodu a napojených na kanalizaci

Obec	Vodovod - počet připojených obyvatel		Kanalizace - počet napojených obyvatel	
	abs.	%	abs.	%
Arnoltice	299	80,6	-	-
Bynovec	267	93,0	-	-
Janov	214	74,0	106	30,7
Kámen	173	90,6	-	-
Labská Stráň	162	79,8	158	70,2
Ludvíkovice	823	93,4	642	68,3
Růžová	316	80,0	-	-
celkem	2 254	86,1	906	30,9

Zdroj: zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

4.1.3. PLYNOFIKACE, MÍRA NAPOJENÍ, POPTÁVKA PO PLYNOFIKACI

Na území mikroregionu České Švýcarsko nezasahuje žádný tranzitní plynovod ani velmi vysokotlaký plynovod (VVTL). Na plynovod jsou napojeny pouze Ludvíkovice.

V rámci Sčítání lidu, domů a bytu v roce 2011 byly vyčísleny ukazatele obyvatel zásobovaných plynem.

Tab. 4.2 Počet a podíl obyvatel zásobených plynem

Obec	plynofikace - počet napojených obyvatel	
	abs.	%
Arnoltice	50	12,7
Bynovec	22	7,6
Janov	21	6,2
Kámen	8	3,7
Labská Stráň	20	9,1
Ludvíkovice	346	38,5
Růžová	19	4,1
celkem	486	17,2

zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Zásobování teplem

Na území mikroregionu České Švýcarsko nejsou rozvody tepla. Zásobování teplem je řešeno individuálně (lokální topeniště, přímotopy, tepelná čerpadla atd.).

4.1.4. STAV A KAPACITY OSTATNÍ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY (ELEKTRICKÁ SÍŤ, SÍŤ PRO INTERNET)

Zdroje elektrické energie

Na území mikroregionu nejsou žádné významné zdroje na výrobu elektřiny, které by vyrobenou elektřinu dodávaly do přenosové soustavy ČEPS a.s. Malé výrobní zdroje jsou provozovány v rámci kombinované výroby elektřiny a tepla nebo jako obnovitelné zdroje energie (OZE).

Na území mikroregionu se nenacházejí žádné malé vodní elektrárny (MVE) ani větrné elektrárny.

Nejnovější zdrojem energie, který v posledních letech díky štedrým dotacím zaznamenal velký rozmach, jsou solární fotovoltaické elektrárny. Na území mikroregionu České Švýcarsko se nachází desítky drobných solárních elektráren s instalovanými výkony v jednotkách kW, které jsou většinou ve vlastnictví fyzických osob. Solární elektrárny s největšími instalovanými výkony (nad 0,1 MW) jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 4.3 Obnovitelné a místní zdroje energie – stav 2020

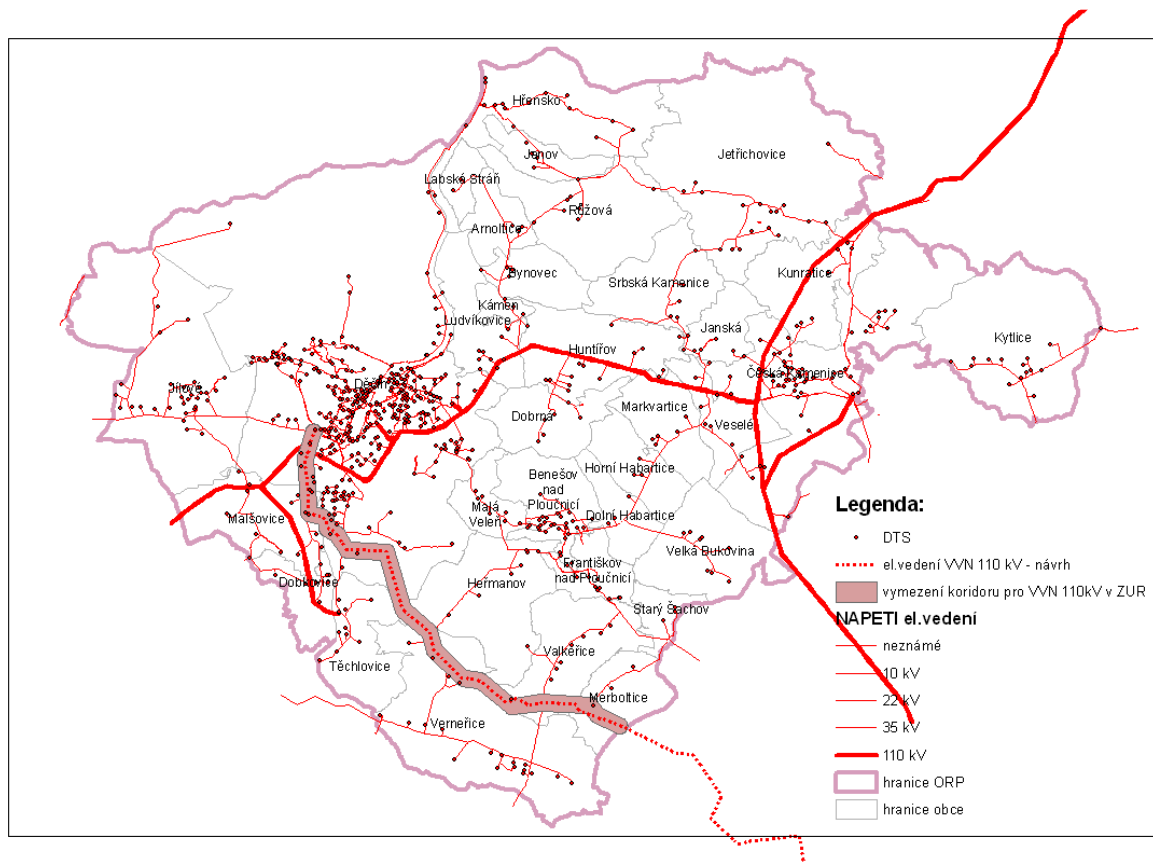
Zdroj energie	Obec (majitel)	Instalovaný výkon (MW)		
		elektrický	tepelný	celkem
solární	Arnoltice (Solaris elektro s. r. o.)	1,015	0	1,015
	Ludvíkovice (Jezdecký Park s.r.o.)	0,27	0	0,27
celkem		1,285	0	1,285

zdroj: Energetický a regulační úřad, <http://licence.eru.cz/index.php?>

Přenosová a distribuční soustava elektrické energie

Přenosová soustava vysokého (220 kV) a velmi vysokého napětí (400 kV) společnosti ČEPS, a.s. na území mikroregionu nezasahuje a ani v desetiletém výhledu do r. 2023 nejsou plány na výstavbu nových vedení nebo propojení s přenosovými soustavami EU.

Území mikroregionu je zásobeno páteřní rozvodovou soustavou VVN 110 kV z Ludvíkovic a větví VN z Hřenska. Elektrická energie je dále v distribučních trafostanicích (dále jen DTS) transformována do sítě VN 10, 22 a 35 kV, a rozváděna k jednotlivým spotřebitelům pak soustavou nízkého napětí 220/380 V.

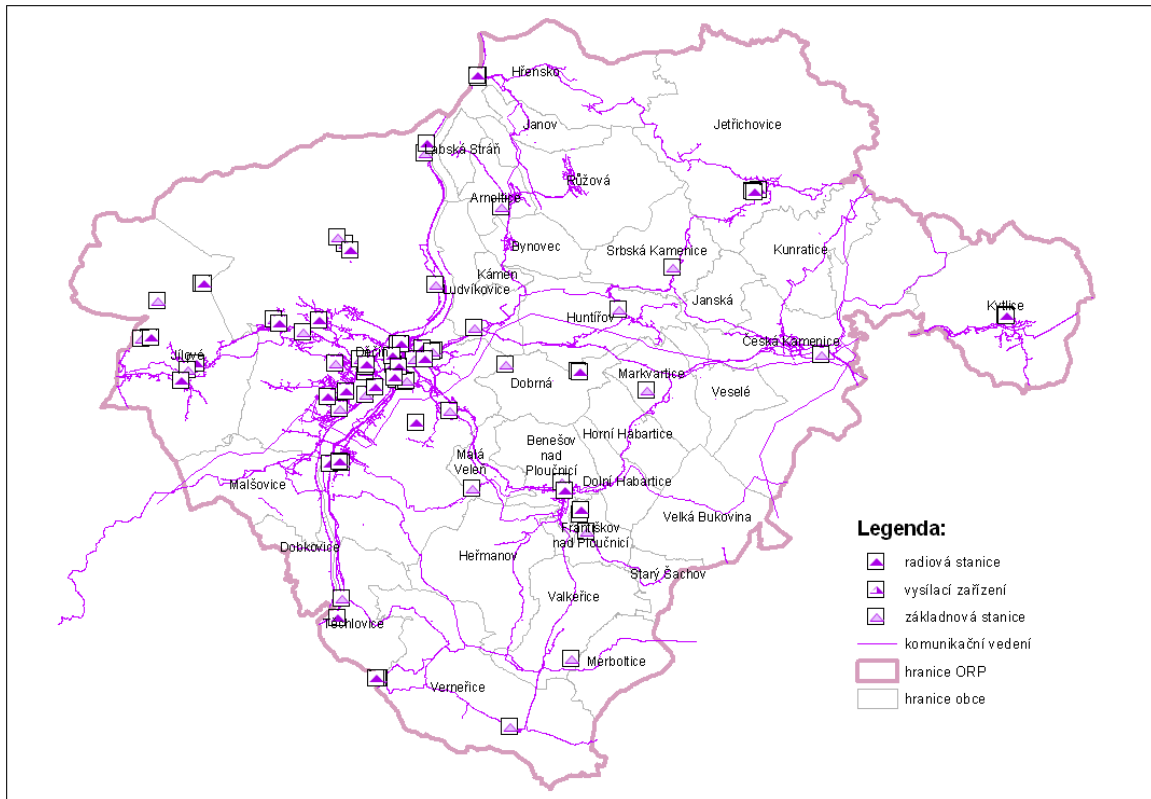
Obr. 4.2 Rozvody elektrické energie včetně DTS na území ORP Děčín, zdroj: Územně analytické podklady ORP Děčín

Elektronické komunikační zařízení

Téměř ve všech obcích zájmového území jsou zbudovány telefonní rozvody, řešeným územím také prochází dálkové telefonní rozvody. Hlavními provozovateli jsou O2 Czech Republic, České radiokomunikace, UPC, CEZ ICT Services.

Řešené území je pokryto signálem mobilních operátorů Telefónica Czech Republic, T - Mobile a Vodafone

Od počátku devadesátých let byla postupně nahrazována síť dálkových metalických kabelů optickými kabely. Podstatně se tak zvýšily přenosové schopnosti sítě a byl vytvořen předpoklad pro rozšiřování všech komunikačních, datových a dalších služeb. V jednotlivých obcích byly rekonstruovány přístupové sítě, podstatná část rekonstruovaných sítí je realizována jako kabelová síť uložená v zemi. Celoplošně byly instalovány moderní digitální ústředny na všech úrovních. Současné požadavky na komunikační služby jsou plně pokryty.

Obr. 4.3 Pokrytí území komunikačním vedením, zdroj: Územně analytické podklady ORP Děčín

4.1.5. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY (TŘÍDĚNÍ, SBĚR A LIKVIDACE, SBĚRNÝ DVŮR, KOMPOSTÁRNA, SKLÁDKA)

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce mikroregionu České Švýcarsko mají svoz tuhého komunálního odpadu zajištěn firmou Technické služby Děčín, Marius Pedersen zpravidla 1x za 14 dní. V obcích je zaveden poplatkový systém. Některé obce zajišťují pro své občany několikrát do roka svoz nebezpečného a objemného odpadu (Bynovec, Růžová, Kámen, Labská Stráň, Janov), nebo mohou využít sběrné dvory.

Třídění odpadu

V obcích mikroregionu také probíhá sběr tříděného vybraného odpadu do velkoobjemových kontejnerů. Nejčastěji jde o plasty, sklo a papír, které jsou vyváženy 1 – 2x za měsíc nebo dle potřeby. K třídění plastů a kartonů z domácností používají v některých obcích mikroregionu plastové pytle, které svozová firma sváží jednou měsíčně (Růžová, Labská Stráň).

Stávající systém sběru a svozu tříděného odpadu vykazuje pro obce mikroregionu vysokou nákladovost.

Skládky odpadu

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nenachází skládka komunálního odpadu. Nejbližší skládka se nachází v Děčíně (Orlík IV), kam je komunální odpad odvážen.

Na území mikroregionu sice vznikají lokality černých skládek, ale pouze v ojedinělých případech, které jsou ihned po identifikaci problému obcemi odstraňovány tak, aby nevytvářely příklady pro rozšiřování černých skládek. Přehled evidovaných lokalit starých ekologických zátěží je uveden v kap. 6.1.7.

4.2 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Kvalitní pozemní komunikace, ať už pro automobilovou, železniční či nemotorovou dopravu jsou stěžejní podmínkou pro ekonomický rozvoj regionu i pro zvyšování kvality života jeho obyvatel. Většina dopravních výkonů na území města probíhá na silnicích.

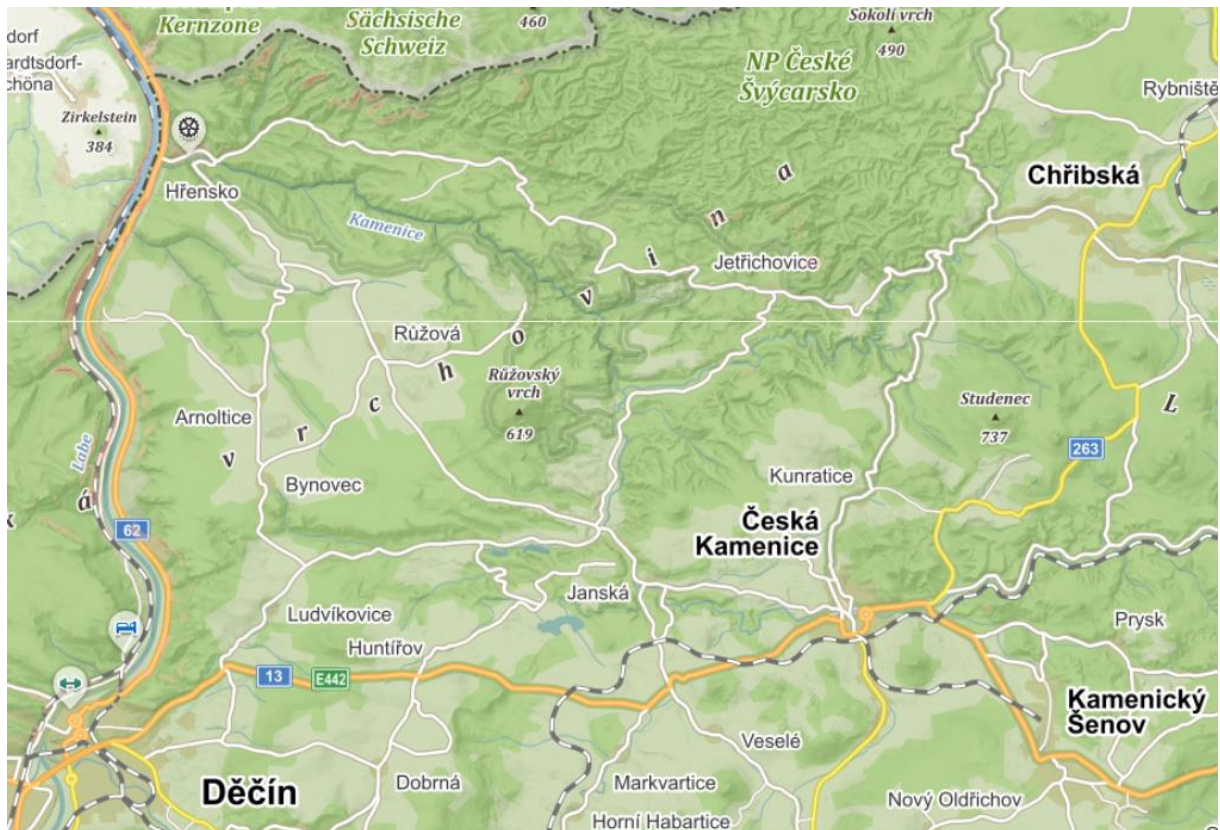
4.2.1. ČÍSLA A KATEGORIE KOMUNIKACÍ PROCHÁZEJÍCÍCH MIKROREGIONEM

Mikroregionem České Švýcarsko neprochází žádné exponované vnitrostátní spojnice. Pouze obcí Ludvíkovice prochází silnice I/13 (E442) Děčín – Nový Bor – Liberec. Mikroregion je napojen na silniční síť ze tří směrů. První směr napojení je ze silnice I/13 v Ludvíkovicích, který pokračuje jako silnice III. třídy a spojuje obec Ludvíkovice směrem na sever s obcemi Kámen, Bynovec, Arnoltice, Labská Stráň a Růžová. Druhý směr napojení je ze Srbské Kamenice do obce Růžová, a třetí směr napojení je z Hřenska přes Janov.

Tyto silnice, jež jsou základem pro dopravu v mikroregionu, jsou však vesměs ve velmi špatném stavu a jejich údržba je značně zanedbaná vlivem přetrvávajícího nedostatku finančních prostředků. V mikroregionu se nepředpokládá výrazné zvýšení intenzity zatížení dopravní sítě.

Nejbližší napojení na dálniční síť je na dálnici D8 v Ústí nad Labem (cca 35 - 45 km).

Nejvýznamnější připravovanou dopravní investicí na území mikroregionu je vybudování dopravního obchvatu Ludvíkovic s názvem Přeložka silnice I/13, Děčín–Ludvíkovice, Folknářská spojka.

Obr. 4.4 Silniční síť v okolí mikroregionu Česká Švýcarsko, zdroj: <https://mapy.cz/>

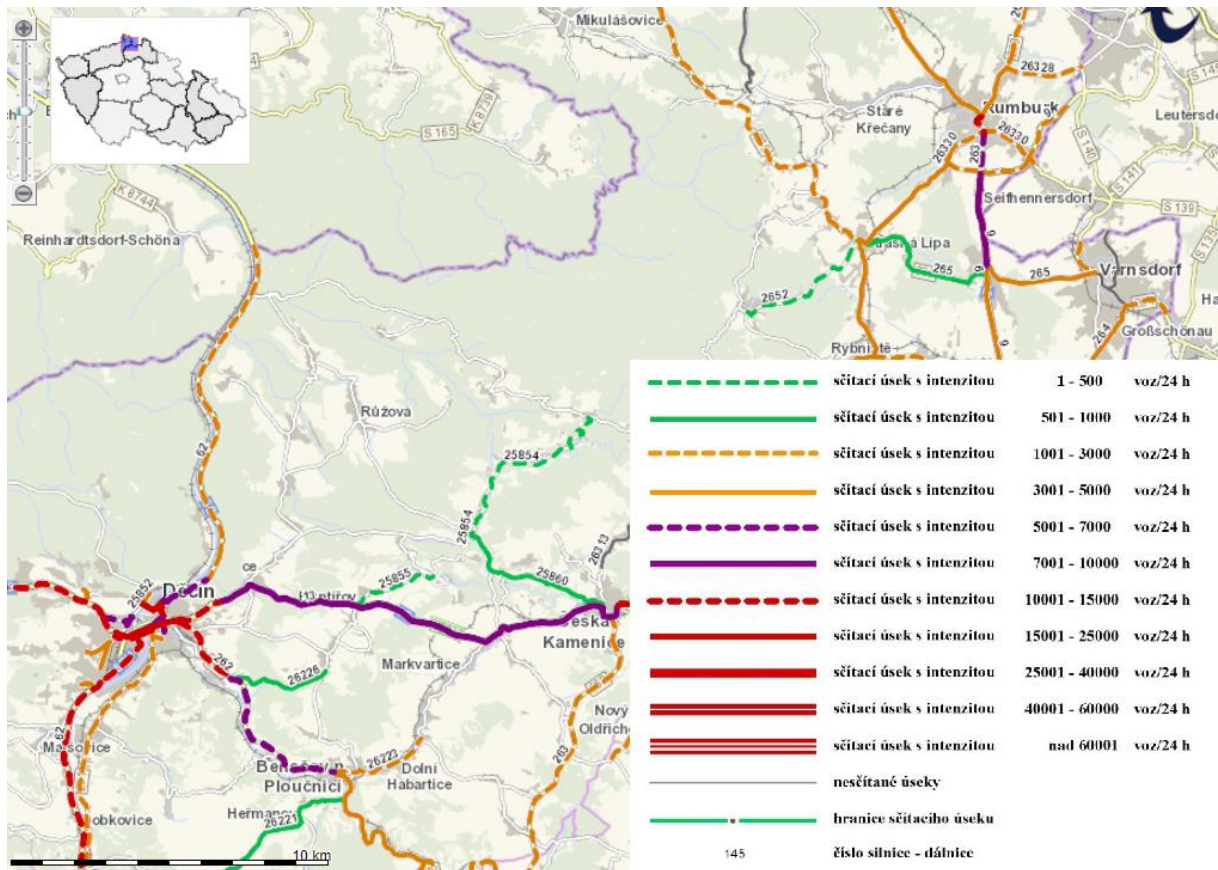
4.2.2. ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA, CHARAKTER TRATI, ZASTÁVKA (NEJBLIŽŠÍ ZASTÁVKA)

Mikroregion není obsluhován železniční dopravou, železniční doprava v mikroregionu není zastoupena, mikroregionem neprochází žádná železniční trať. Nejbližší železniční zastávka je v Děčíně.

4.2.3. DOPRAVNÍ ZÁTĚŽ (POČET PRŮJEZDŮ VOZIDEL, ZATÍŽENÍ HLUKEM), ZIMNÍ A LETNÍ ÚDRŽBA

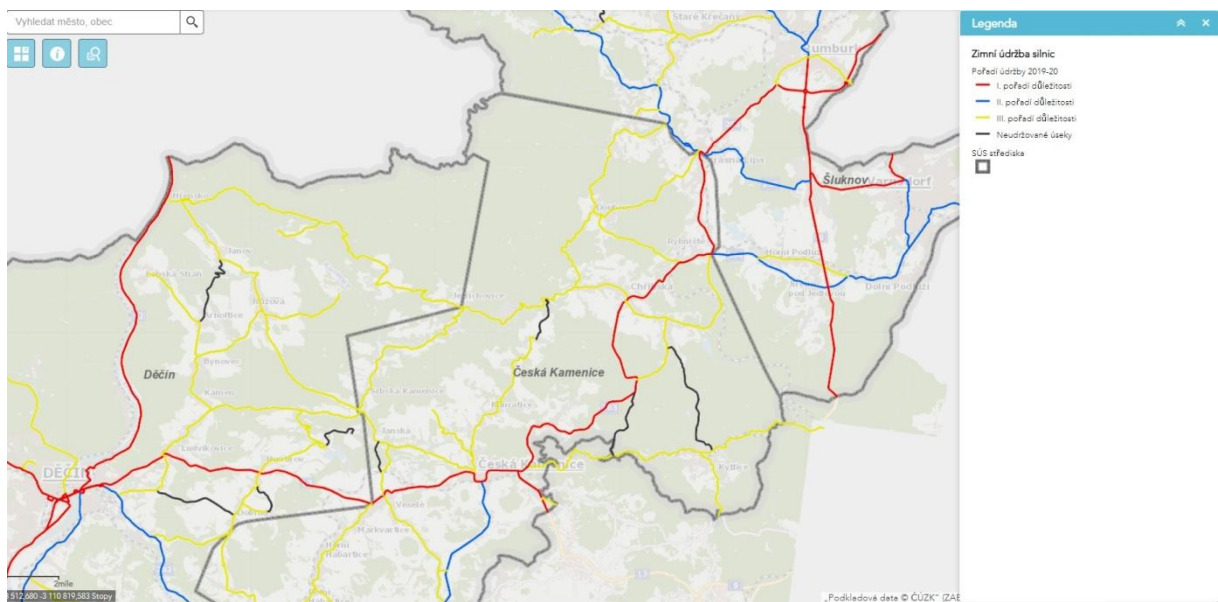
Na základě měření intenzity silniční dopavy v r. 2010 (celá ČR) je nejvíce frekventovaná silnice I/13 procházející obcí Ludvíkovice (7 001 - 10 000 vozidel / 24 hod). Velkým dopravním problémem současnosti je zvýšená intenzita tranzitní (zejména kamionové nákladní) dopavy. Ostatní silnice třetí třídy nejsou v mapě 4.5 uvedeny, dopravní zátěž je zde minimální.

Silnice III. třídy mezi obcemi jsou v majetku Ústeckého kraje ve správě příspěvkové organizace Správa údržby silnic Ústeckého kraje. Místní komunikace jsou ve vlastnictví jednotlivých obcí.

Obr. 4.5 Intenzita silniční dopravy širšího okolí v roce 2016, zdroj: Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD)

Místní komunikace v obcích vykazují různé stupně opotřebení. Jejich stav včetně orientačního pořadí naléhavosti oprav je ze strany obcí průběžně sledován. Na základě těchto poznatků jsou místní komunikace postupně opravovány – tyto opravy jsou však samozřejmě vázány na aktuální možnosti obecních rozpočtů.

Obr. 4.6 Priorita zimní údržby silnic v mikroregionu České Švýcarsko

Nejvyšší prioritu pro zimní údržbu komunikací na území mikroregionu České Švýcarsko má silnice I/13 procházející Ludvíkovicemi (červená barva). Ostatní silnice III. třídy mají při zimní údržbě až třetí poslední prioritu. A silnice mezi obcemi Arnoltice a Janov je v zimě dokonce bez údržby.

V obcích mikroregionu České Švýcarsko jsou prozatím všechna parkovací místa bezplatná. V době vrcholící letní turistické sezóny se obce potýkají s přeplněnými parkovišti a odstavnými plochami.

4.2.4. CYKLOSTEZKY A CYKLOTRASY

Mikroregionem České Švýcarsko procházejí pouze dvě značené cyklotrasy. **Cyklotrasa č. 3076A** z Růžové do Srbské Kamenice, a cyklotrasa č. 3076 z Růžové přes Kamenickou Stráň a Dolský Mlýn do Jetřichovic a na Tokáň, Doubice až do Kyjova v Krásné Lípě.

Další cyklotrasy a cyklostezky jsou plánovány.

4.2.5. IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY V DOPRAVNÍ INFRASTRUKTUŘE

Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín (aktualizace 2016) identifikovali následující problémy v dopravní infrastruktuře:

Identifikovaný problém	obec
Nedostatečné technické parametry místních komunikací - nevyhovující technické parametry místních komunikací, povrch komunikací ve špatném stavu	<i>Arnoltice, Bynovec, Janov, Labská Stráň, Ludvíkovice, Růžová</i>
Nepřehledná křižovatka - nedostatečné rozhledové poměry	<i>Arnoltice, Ludvíkovice</i>
Nedostatek parkovacích míst - Obec nemá oficiální parkovací plochy, v sezóně se počet obyvatel v obci ztrojnásobí, problém s odstavnými parkovišti pro návštěvníky	<i>Arnoltice, Janov, Labská Stráň, Ludvíkovice</i>
Absence cyklostezek - v obci se nevyskytují cyklostezky, které by navazovaly na okolní obce	<i>Arnoltice, Janov, Růžová</i>
Absence chodníků - Obec nemá chodníky kolem MK ani kolem silnice III.tř.	<i>Arnoltice, Bynovec, Janov, Kámen, Růžová</i>
Silnice I/13 prochází zastavěným územím obce - Značné zatížení kamionovou dopravou, překračování povolené rychlosti	<i>Ludvíkovice</i>
Absence odstavných pruhů pro zastávky autobusové dopravy - Podél silnice III/25854 (směr Jetřichovice) jsou autobus. zastávky bez odst. pruhů, chybí zde chodníky, na zastávkách vystupují a nastupují školní děti	<i>Ludvíkovice</i>

4.3 DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

4.3.1. ZAPOJENÍ OBCE DO INTEGROVANÉHO SYSTÉMU DOPRAVY

Dopravní obslužnost (**autobusovou veřejnou dopravu**) v mikroregionu České Švýcarsko objednává Ústecký kraj a dopravu zajišťují Dopravní společnost ÚK, p.o. a ČSAD Karlovy Vary a.s. Mikroregionem prochází 3 autobusové linky a denně jím projíždějí desítky autobusů.

Obr. 4.7 Dopravní obslužnost mikroregionu České Švýcarsko - Integrovaný dopravní systém Ústeckého kraje (veřejná doprava) Horní Lužice a Dolního Saska v systému ZVON

Autobusové linky projíždějící mikroregionem České Švýcarsko:

Dopravní společnost ÚK, p.o. Ústeckého kraje

[432 Libouchec – Děčín - Labská Stráň - Janov](#) se zastávkami **Ludvíkovice, Kámen, Bynovec, Arnoltice, Labská Stráň, Růžová a Janov** (25 spojů tam a zpět, o víkendu 8 spojů tam a zpět)

[435 Česká Kamenice-Labská Stráň-Hřensko-Schmilka](#) se zastávkami **Labská Stráň, Arnoltice, Růžová a Janov** (4 spoje tam a zpět, o víkendu 4 spoje tam a zpět)

ČSAD Karlovy Vary a.s.

[512402 - Varnsdorf - Chřibská - Česká Kamenice - Děčín](#) se zastávkou v **Ludvíkovících** (18 spojů tam a zpět, o víkendu 7 spojů tam a zpět)

Zdroj: <http://www.iidol.cz/>

Vlakové spoje projíždějící Českou Kamenicí:

Mikroregion není obsluhován železniční dopravou, železniční doprava v mikroregionu není zastoupena

Tab. 4.4 SWOT analýza za kapitolu Infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
vysoké % napojených domácností na vodovodní řad s kvalitní pitnou vodou	nízké % napojených domácností na kanalizaci (a ČOV)
fungující systém sběru tříděného odpadu	špatný technický stav některých komunikací
poměrně dobrá dopravní obslužnost veřejnou dopravou	absence chodníků a cyklostezek
	nedostatek parkovacích míst
	nízká plynofikace města
Příležitosti	Hrozby
moderní technologie čištění odpadních vod (není potřeba všechny domy napojovat na kanalizaci)	zanedbání údržby kanalizace a vodovodů
moderní technologie výroby, skladování a distribuce energií (FVE, kogenerační zdroje, chytré sítě apod.)	zastavení investic do oprav a přeložek silnic a snižování investic do oprav místních komunikací
rozvoj nemotorové dopravy zejména cyklodopravy	rušení a omezování spojů veřejné dopravy
rozvoj silniční dopravy s alternativními pohony jako elektřina, hybridní, CNG apod.	
posílení a modernizace systému tříděného odpadu - odpad jako zdroj surovin a energie	

5. VYBAVENOST

Tato kapitola se zaměřuje především na stav a projektové záměry související s **budovami a prostranstvími veřejného zájmu**. Jde o nemovitosti ve veřejném, ale i v soukromém vlastnictví, u kterých veřejnost citlivě vnímá jejich technický stav a vzhled. Jde obvykle o budovy úřadů, kulturní domy, školy, zdravotní střediska, ale také o památky, hospodářské a podnikatelské objekty v centrech obcí, brownfieldy apod.

5.1 STRATEGICKÉ DOKUMENTY OBCÍ A ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE (ÚPD)

Základním plánovacím dokumentem obce, zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, je **program rozvoje obce**. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Na základě poznání situace v obci a názorů a potřeb občanů, podnikatelů, zájmových organizací a dalších subjektů v obci formuluje představy o budoucnosti obce spolu s činnostmi vedoucími k naplnění dohodnutých představ. Program rozvoje obce se zpracovává na období 4–7 let.

ÚPD se řídí zejména zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). ÚPD je souborem předepsaných textových a zejména grafických dokumentů, které regulují a navrhuje výstavbu ve vymezeném území. Územně plánovací dokumentace má svoji závaznou a směrnou část. Závazná část ÚPD má podobu právní normy a každá jednotlivá územně plánovací dokumentace má tuto svoji právní normu vypracovanou a schválenou samostatně. ÚPD má úroveň územního plánu velkého územního celku (kraje), územního plánu obce a regulačního plánu.

Obce s rozšířenou působností (ORP) pořizují (od r. 2008 v souladu se stavebním zákonem č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů), **územně analytické podklady (ÚAP)**. Území mikroregionu České Švýcarsko leží celým svým územím ve správním obvodu ORP Děčín. ORP průběžně aktualizují územně analytické podklady na základě nových údajů o území a průzkumu území a každé 2 roky pořídí jejich úplnou aktualizaci.

Územní plán obce se zaměřuje na urbanistickou koncepci a na využití území. Plán zhodnotí stav a tendence popřípadě dílčí záměry v jednotlivých problémových okruzích, které řeší, a navrhne na základě jejich analýzy možnosti optimálního řešení z hlediska obce jako celku.

Tab. 5.1 Přehled strategických dokumentů a územně plánovací dokumentace (ÚPD)

obec	strategický dokument	ÚPD
Arnoltice	NE	platný, účinnost od 4.4.2017
Bynovec	ANO, platnost do r. 2023	platný, účinnost od 8.4.2016
Janov	ANO, platnost do r. 2024	NE, vymezené zastavěné území
Kámen	ANO, platnost do r. 2023	platný, účinnost od 24.2.2016
Labská Stráň	ANO, platnost do r. 2022	platný, účinnost od 19.2.2016
Ludvíkovice	ANO, platnost do r. 2021	platný, účinnost od 18.7.2009
Růžová	ANO, platnost do r. 2024	platný, účinnost od 1.2.2006, změna č. 1 nabyla účinnosti 1.1.2011

Zdroj: <http://www.obcepro.cz/publikovane-dokumenty>, <https://www.mmdecin.cz/cs/uzemni-plan?own=0>

5.2 BYDLENÍ

5.1.1. DOMY A BYTY V MIKROREGIONU

V níže uvedené tabulce je uveden přehled vývoje počtu domů a počtu obyvatel připadající na 1 dům z jednotlivých sčítání lidu, domů a bytů. Z počátku s rostoucím počtem obyvatel rostl i počet domů až do konce 2. sv. války. S odsunem původního německého obyvatelstva po válce, kdy došlo ke skokovému úbytku obyvatelstva bylo najednou průměrně o cca polovinu méně obyvatel na 1 dům. V té době bylo plno domů prázdných a opuštěných, které se postupně začaly bourat, ve větším rozsahu pak v 60. letech 20. století.

Nová poválečná bytová výstavba začala až ve druhé polovině 60. let a pokračovala v 70. a 80. letech 20. století. V tomto období však zároveň klesal počet obyvatel, a tak klesal počet obyv./dům.

Celkový trend se obrátil v 90. letech 20. století a prvních letech 21. století, kdy se do obcí mikroregionu začali stěhovat mladé rodiny, rostl počet obyvatel i počet nových domů (rodinná výstavba). Tento pozitivní trend pokračuje do současné doby. Největší přírůstek počtu domů zaznamenala obec Ludvíkovice, v které je dokonce historicky nejvyšší počet domů za období sčítání v moderní době.

Tab. 5.2 Počet domů a obyvatel v obcích mikroregionu České Švýcarsko podle výsledků sčítání

obec	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Arnoltice - obyv.	835	867	822	779	762	686	716	308	340	307	259	261	285	371
Arnoltice - domy	139	147	148	154	156	154	155	137	80	74	68	63	82	116
Arnoltice - obyv./dům	6,0	5,9	5,6	5,1	4,9	4,5	4,6	2,2	4,3	4,1	3,8	4,1	3,5	3,2
Bynovec - obyv.	613	620	625	608	610	523	529	302	286	275	216	215	223	287
Bynovec - domy	101	109	110	114	113	114	114	96	69	63	56	56	61	87
Bynovec - obyv./dům	6,1	5,7	5,7	5,3	5,4	4,6	4,6	3,1	4,1	4,4	3,9	3,8	3,7	3,3
Janov - obyv.	1124	1205	1177	1147	1213	998	962	361	295	242	163	116	185	289
Janov - domy	189	200	203	209	214	214	214	189	84	69	53	46	184	191
Janov - obyv./dům	5,9	6,0	5,8	5,5	5,7	4,7	4,5	1,9	3,5	3,5	3,1	2,5	1,0	1,5
Kámen - obyv.	354	373	359	333	336	355	359	216	251	213	188	145	154	191
Kámen - domy	62	66	66	67	70	73	74	67	56	57	55	56	59	72
Kámen - obyv./dům	5,7	5,7	5,4	5,0	4,8	4,9	4,9	3,2	4,5	3,7	3,4	2,6	2,6	2,7
Labská Stráň - obyv.	572	573	592	573	563	484	459	257	272	252	195	158	191	203
Labská Stráň - domy	92	98	105	108	111	108	109	102	67	61	56	47	65	72
Labská Stráň - obyv./dům	6,2	5,8	5,6	5,3	5,1	4,5	4,2	2,5	4,1	4,1	3,5	3,4	2,9	2,8
Ludvíkovice - obyv.	602	628	748	847	1000	1025	1044	724	794	754	702	650	714	881
Ludvíkovice - domy	103	108	116	133	149	165	180	180	153	155	163	181	194	238
Ludvíkovice - obyv./dům	5,8	5,8	6,4	6,4	6,7	6,2	5,8	4,0	5,2	4,9	4,3	3,6	3,7	3,7
Růžová - obyv.	1889	1940	1874	1874	1766	1429	1487	457	383	291	254	201	340	395
Růžová - domy	303	335	340	342	343	335	337	266	106	84	70	55	182	208
Růžová - obyv./dům	6,2	5,8	5,5	5,5	5,1	4,3	4,4	1,7	3,6	3,5	3,6	3,7	1,9	1,9
celkem - obyv.	5989	6206	6197	6161	6250	5500	5556	2625	2621	2334	1977	1746	2092	2617
celkem - domy	989	1063	1088	1127	1156	1163	1183	1037	615	563	521	504	827	984
celkem - obyv./dům	6,1	5,8	5,7	5,5	5,4	4,7	4,7	2,5	4,3	4,1	3,8	3,5	2,5	2,7

zdroj: ČSÚ, SLDB

V obcích mikroregionu České České Švýcarsko bylo v r. 2011 na základě Sčítání lidu, domů a bytů celkem 984 domů, z toho 726 obydlených. Z toho je převážná většina (841 domů) ve vlastnictví fyzických osob. Většina domů je starších před r. 1919, v desetiletí 2001 – 2011 počet nových domů silně narostlo. Další podrobné údaje jsou uvedeny v tab. 5.3.

Tab. 5.3 Domovní fond (2011)

	Arnoltice	Bynovec	Janov	Kámen	Labská Stráň	Ludvíkovice	Růžová	celkem
Domy úhrnem	116	87	191	72	72	238	208	984
Domy obydlené	94	80	83	58	62	231	118	726
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	78	73	74	54	58	213	658
	obec, stát	4	4	4	-	1	5	25
	bytové družstvo	2	-	-	-	-	-	2
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	4	-	1	3	2	6	18
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	35	25	31	21	16	46	206
	1920 - 1970	21	17	11	13	13	62	154
	1971 - 1980	7	4	5	3	14	13	56
	1981 - 1990	9	10	8	4	8	27	81
	1991 - 2000	8	5	16	4	4	26	79
	2001 - 2011	11	15	6	13	6	48	124

zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

V obcích mikroregionu České České Švýcarsko bylo v r. 2011 na základě Sčítání lidu, domů a bytů celkem 949 bytů, z toho zhruba 2/3 bytů ve vlastním domě. Poměrně rozšířené je i nájemní bydlení. Další podrobné údaje jsou uvedeny v tab. 5.4.

Tab. 5.4 Obydlené byty podle právního důvodu užívání a počtu obytných místností (2011)

	Arnoltice	Bynovec	Janov	Kámen	Labská Stráň	Ludvíkovice	Růžová	celkem
Obydlené byty celkem	114	93	154	62	72	308	146	949
z toho právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	72	69	62	46	52	213	612
	v osobním vlastnictví	3	-	-	-	-	-	3
	nájemní	14	9	34	5	3	44	136
	družstevní	2	-	-	-	-	-	2
z toho s počtem obytných místností	1	1	-	17	3	1	11	39
	2	7	12	13	3	4	20	78
	3	21	17	13	8	16	74	167
	4	16	23	17	10	15	61	174
	5 a více	47	36	43	31	26	130	365

zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

V následující tabulce je uveden počet dokončených bytů v období 2001 - 2019. Nejvíce bytů bylo dokončeno v letech jako rodinné domy v obcích Ludvíkovice a Růžová.

Tab. 5.5 Počet dokončených bytů v období 2001 - 2019

Název obce	Dokončené byty celkem 2001-19 (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech 2001-19	Dokončené byty v bytových domech 2001-19
Arnoltice	36	26	0
Bynovec	28	22	0
Janov	68	19	0
Kámen	10	9	0
Labská Stráň	23	23	0
Ludvíkovice	69	67	0
Růžová	48	46	0
celkem DSO ČŠ	282	212	0

5.1.2. PODÍL DOMŮ VYUŽÍVANÝCH PRO REKREACI

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nachází zhruba 350 objektů pro rekreaci, což je více než 1/3 z celého domovního fondu. Nejvíce objektů využívaných pro rekreaci je v obcích Růžová, Janov a Arnoltice.

Tab. 5.6 Podíl domů využívaných pro rekreaci

	Počet objektů sloužících k individuální rekreaci	počet objektů celkem (2011)	Podíl rekreačních objektů na celkovém domovním fondu
Arnoltice	60	116	51,7%
Bynovec	14	87	16,1%
Janov	49	191	25,7%
Kámen	5	72	6,9%
Labská Stráň	22	72	30,6%
Ludvíkovice	9	238	3,8%
Růžová	191	208	91,8%
celkem	350	984	35,6%

5.1.3. SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

Obec Janov provozuje **Dům s pečovatelskou službou (DPS Janov – 49 bytů)**. Tento dům je stavba občanského vybavení a není pobytovým ani zdravotnickým zařízením.

Jinak se v ostatních obcích mikroregionu Českého Švýcarska nenachází žádný domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, domov pro osoby se zdravotním postižením, dům s pečovatelskou službou, dětský domov nebo jiné sociální bydlení či pobytové sociální služby.

5.3 ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ

5.2.1. MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Na území mikroregionu České Švýcarsko působí pouze 3 mateřské školy (Arnoltice, Janov, Ludvíkovice) a jedna základní škola prvního stupně (Ludvíkovice).

Tab. 5.7 Přehled škol, školských zařízení a zařízení pro mimoškolní vzdělávání (2019, zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení)

Obec	Celkem ředitelství	MŠ - počet škol, počet tříd	ZŠ 1-5 - počet škol, počet tříd	ZŠ úplná - počet, počet tříd	ŠJ a výdejna	ZUŠ	SVČ	ZŠPS	DD	SŠ
Arnoltice	1	1, 1	-	-	1	-	-	-	-	-
Bynovec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Janov	1	1, 1	-	-	1	-	-	-	-	-
Kámen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Labská Stráň	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ludvíkovice	1	1, 2	1, 3	-	2	-	-	-	-	-
Růžová	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
celkem DSO ČS	3	1, 4	1, 3	-	4	0	0	0	0	0

MŠ - Mateřská škola, ZŠ - Základní škola, ŠJ - Školní jídelna, ZUŠ - základní umělecká škola, SVČ - středisko volného času/dům dětí a mládeže, ZŠPS - základní škola praktická a speciální, DD - dětský domov, SŠ - Střední škola

Mateřská škola Arnoltice, okres Děčín (dále „škola“ nebo „MŠ“) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny. Předškolní vzdělávání je organizováno v jedné třídě, zajišťují jej dvě pedagogické a dvě provozní pracovnice. Nejvyšší povolený počet dětí je 25.

Zdroj: portál české školní inspekce <https://portal.csicr.cz>

Mateřská škola Janov, okres Děčín (dále „škola“ nebo „MŠ“) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny. Předškolní vzdělávání je organizováno v jedné třídě. Nejvyšší povolený počet je 50 dětí.

Zdroj: portál české školní inspekce <https://portal.csicr.cz>

Základní škola a Mateřská škola Ludvíkovice, příspěvková organizace

Škola má právní subjektivitu od 1.ledna 2003. Je zde první stupeň ZŠ (kapacita 100 žáků), dvě pracoviště MŠ (kapacita 35 dětí), školní družina (kapacita 60 účastníků), školní jídelna a školní výdejna. Budova 1. pracoviště MŠ se nachází ve stávající budově vedle ZŠ, 2. pracoviště je v budově obecního úřadu. Děti v MŠ mají k dispozici upravenou zahradu s prolézačkami, pískovištěm, bazénem.

Zdroj: portál české školní inspekce <https://portal.csicr.cz> , <http://www.zsludv.cz/>

Obr. 5.1 Základní škola a Mateřská škola Ludvíkovice, zdroj: <https://www.firmy.cz/detail/358138-zs-a-ms-ludvikovice-ludvikovice.html>

Mateřské školy a základní škola jsou zapojeny do projektů **Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání** správního obvodu obce s rozšířenou působností Děčín (MAP I, MAP II), které realizuje MAS Labské skály. Více na <http://www.mapls.cz/>

Do základních škol 2. stupně a na střední školy musí žáci vyjíždět do spádových měst Děčín, Česká Kamenice, popř. dalších měst.

5.4 ZDRAVOTNICTVÍ

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nachází pouze jedna ordinace praktického lékaře pro dospělé v Ludvíkovicích. Další nejbližší lékařská péče je zajištěna v Děčíně a České Kamenici, kde jsou zastoupena téměř všechna potřebná zaměření.

Nejbližší nemocnice jsou v Děčíně a Ústí nad Labem. Záchraná služba splňuje legislativně stanovenou maximální dobu dojezdu 20 minut.

Tab. 5.8 Dojezdové vzdálenosti v km do zdravotnických zařízení poskytujících komplexní zdravotní péči

Název obce	Krajská zdravotní a.s. Děčín	Lužická nemocnice a poliklinika Rumburk a.s.	Nemocnice Varnsdorf příspěvková	Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa a.s.
Arnoltice	10 km	46 km	48 km	42 km
Bynovec	8 km	44 km	46 km	40 km
Janov	14 km	38 km	45 km	39 km
Kámen	7 km	43 km	44 km	38 km
Labská Stráň	13 km	49 km	50 km	44 km
Ludvíkovice	4 km	40 km	42 km	36 km
Růžová	12 km	40 km	42 km	36 km

5.5 SOCIÁLNÍ PÉČE

Dobrovolný svazek obcí České Švýcarsko ani jiná členská obec tohoto svazku nemá zpracován komunitní plán rozvoje sociálních služeb nebo jiný dokument obdobného charakteru. V žádné obci DSO České Švýcarsko se nenachází zařízení sociálních služeb. Obyvatelé obcí DSO České Švýcarsko využívají sociálních služeb ve spádovém městě Děčín, částečně pak v České Kamenici či dalších městech.

5.6 KULTURA A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

V jednotlivých obcích mikroregionu České Švýcarsko jsou kulturní aktivity soustředěny do sálů na obecních úřadech s kapacitou zpravidla do 100 osob, nebo jsou provozovány ve venkovních prostorech. Jde nejčastěji o taneční zábavy, plesy, venkovní festivaly, sportovní turnaje, oslavy Dne dětí a další a další akce.

Nejčastěji se pořádají MDŽ, pálení čarodějnic, pohádkový les, Mikulášské besídky, sportovní dny, zajezy pro seniory, zajezy pro děti, drakiády, pečení perníčků, sportovní dny, vepřové hody, rozsvícení vánočního stroměčku apod.

Velmi aktivní v tomto směru je obec Růžová, kde se s roustoucím počtem obyvatel do společenského života zapojuje stále více občanů, rekreantů a návštěvníků.

V obci funguje několik spolků, např.

Registrovaný sportovní klub, který má 70 členů, pořádá turnaje, sdružuje sportovce a zajišťuje provoz multifunkčního hřiště.

Taneční kroužek Country Rose získává ocenění v celostátních soutěžích.

Jezdecký klub APOLLO, Občanské sdružení pro záchranu a konzervaci kulturní památky

Dolský mlýn, Osada přátel NP, Osadní výbor Nový Svět, Myslivecká jednota.

Nejvýznamnějším spolkem pro kulturní dění v obci je volné sdružení žen "**Růženky**" již od roku 2000, které pomohlo a pomáhá při všech akcích. Růženky se také věnují práci s dětmi.

V Růžové se pořádají tyto akce: Keltský telegraf, Maškarní ples v Restauraci U Kostela, Masopustní rej, Tříkrálová sbírka, Novoroční sousedský fotbalík, Tradiční novoroční výstup na Růžák, Růžovský drak – festival country.

Kromě výše uvedených akcí se také tradicí stala sv. Pouť Petra a Pavla za účasti rodáků s dvoudenním bohatým programem, dále též výtvarná výstava - "Růžová - umění dokořán", hudební festival ROCKFEST a **Sportovní hry Svazku obcí Českého Švýcarska**.

Zdroj: Program rozvoje obce Růžová (2016)

I přes všechny výše uvedené akce je návštěvnost kulturních a společenských akcí limitována rozvojem digitálních technologií a také cenovou dostupností elektroniky pro domácnosti. Počet domácností s připojením na internet, vlastní domácí kino a jiné vymoženky moderní techniky neustále roste. Tento fakt s největší pravděpodobností negativně ovlivňuje zájem domácností o klasické kulturní akce, které se stávají pro jednotlivce z finančního hlediska méně dostupnými a zajímavými. Z uvedeného vyplývá, že oblast kultury má ve většině podob silnou konkurenci, a existuje tak neustálý tlak zvyšovat její kvalitu a i cenovou dostupnost. V roce 2020 v souvislosti s vládními omezeními proti šíření koronaviru byla většina kulturních a společenských akcí zrušena nebo přeložena na později. Je třeba dotovat nejen kulturní zařízení, ale i skupinové či individuální snahy o vytváření kultury tak, aby byla přístupná nejširšímu počtu obyvatel.

V okolních městech se nacházejí dostupná kulturní zařízení s pestrou nabídkou kulturních akcí.

Městská knihovny

Ve všech obcích mikroregionu České Švýcarsko, kromě obce Labská Stráň, se nachází obecní knihovna, nejčastěji v budově příslušného obecního úřadu. Vedle výpůjční služby a kopírování mají některé z nich i připojení k Wi-Fi.

Církev

Na území mikroregionu České Švýcarsko působí **Římskokatolická církev**. Církevní správu zajišťuje Biskupství litoměřické v čele s biskupem se sídlem v Litoměřicích. Území mikroregionu tedy spadá do Litoměřické diecéze do děčínského vikariátu pod tři farnosti. Do římskokatolické farnosti Arnoltice náleží území obcí Arnoltice, Bynovec, Janov, Kámen a Labská Stráň. Obec Ludvíkovice spadá pod římskokatolickou farnost – děkanství Děčín. Obec Růžová tvoří samostatnou římskokatolickou farnost Růžová.

Obr. 5.2 Římskokatolické farnosti děčínského vikariátu, zdroj: <https://www.dltm.cz/dieceze-litomerice>

5.7 SPORT A TĚLOVÝCHOVA

Ve většině obcích mikroregionu České Švýcarsko se nachází sportovní infrastruktura, která odpovídá běžnému standardu této velikostní urovně obcí. V obcích se nejčastěji nachází areál s dětským hřištěm s herními prvky a multifunkčním hřištěm, které je možné využívat ke hře fotbalu, nohejbalu a dalším kolektivním sportům. Výjimkou je obec Labská Stráň, kde se plánuje výstavba multifunkčního sportoviště.

Fotbalovým hřištěm disponují obce Bynovec, Ludvíkovice a Růžová. V obci Růžová lze také zajít na bowling. V Ludvíkovicích provozují tenisové kurty.

V obci Janov se nachází golfový areál. Jeho provozovatelem je obchodní společnost Golf Janov s. r. o. Nevýhodou je uzavření tohoto areálu pro volný vstup.

Mimo mikroregion České Švýcarsko jsou navštěvována sportovní zařízení především v Děčíně, a to krytý plavecký bazén a krytý zimní stadion.

Tab. 5.9 SWOT analýzy za kapitolu Vybavenost

Silné stránky	Slabé stránky
vysoká intenzita bytové výstavby	dojíždění žáků do školských zařízení
kulturní a sportovní zařízení	dojíždění obyvatel do zdravotnických zařízení
hustá síť poboček knihoven	nedostatek zařízení v sociálních službách
Příležitosti	Hrozby
investice do energetických úspor stávajících objektů	zaostávání výstavby občanské vybavenosti obcí za bytovou výstavbou
efektivní využití stávajících objektů v obcích	chátrání rodinných a bytových domů
	nedostatek financí na provoz kulturních a sportovních zařízení

6. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

6.1 STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

6.1.1. PŮDNÍ FOND

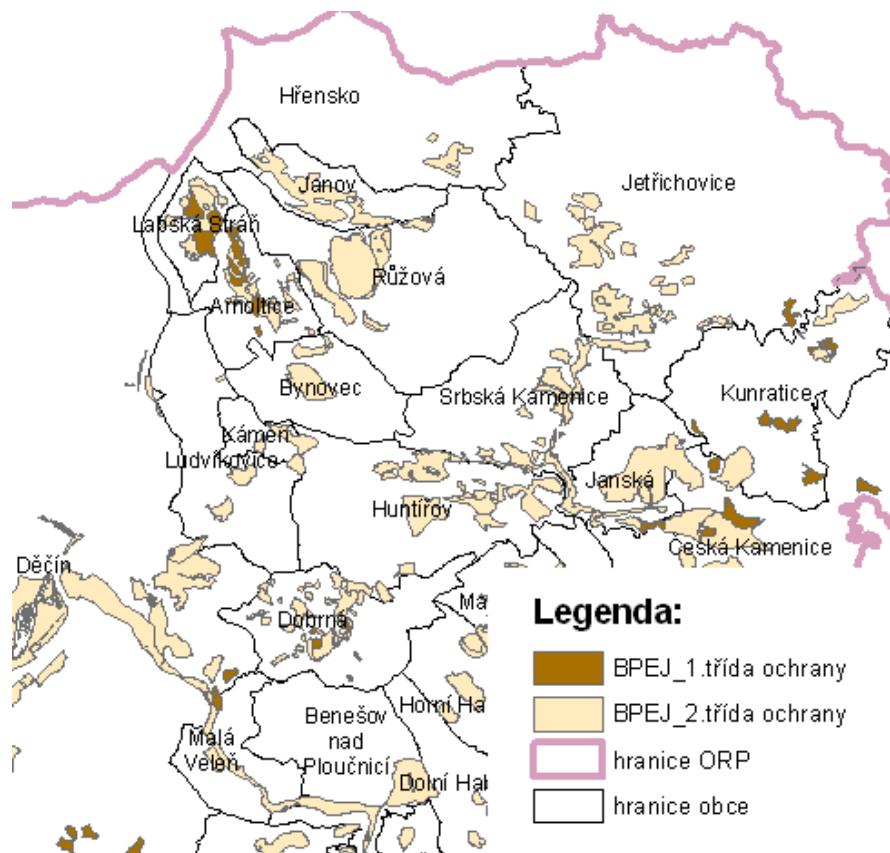
Krajina mikroregionu České Švýcarsko je převážně využívána pro funkci lesa (58 %), dále je zastoupena orná půda (20 %) a také louky a pastviny (13 %). Celková plocha všech katastrálních území obcí mikroregionu je 3 074,3 ha.

Funkční využití ploch je podrobně uvedeno v kapitole 1. Území.

Bonitované půdně-ekologické jednotky (BPEJ)

Hodnocení z hlediska kvality půd probíhá na základě vymezení 5 tříd ochrany, které vycházejí z kódů mapy BPEJ. Zemědělskou půdu je nutno odnímat pro nezemědělské účely přednostně z tříd 5., 4 a 3. Do 1. třídy ochrany jsou zařazeny bonitně nejceněnější půdy v jednotlivých klimatických regionech, které je možno odejmout ze ZPF pouze výjimečně, a to převážně na záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu.

Do 2. třídy ochrany jsou situovány zemědělské půdy, které mají v rámci jednotlivých klimatických regionů nadprůměrnou produkční schopnost. Ve vztahu k ochraně ZPF jde o půdy vysoce chráněné, jen podmíněně odnímatelné a s ohledem na územní plánování také jen podmíněně zastavitelné.

Obr. 6.1 Rozložení půdy 1. a 2. třídy ochrany, zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

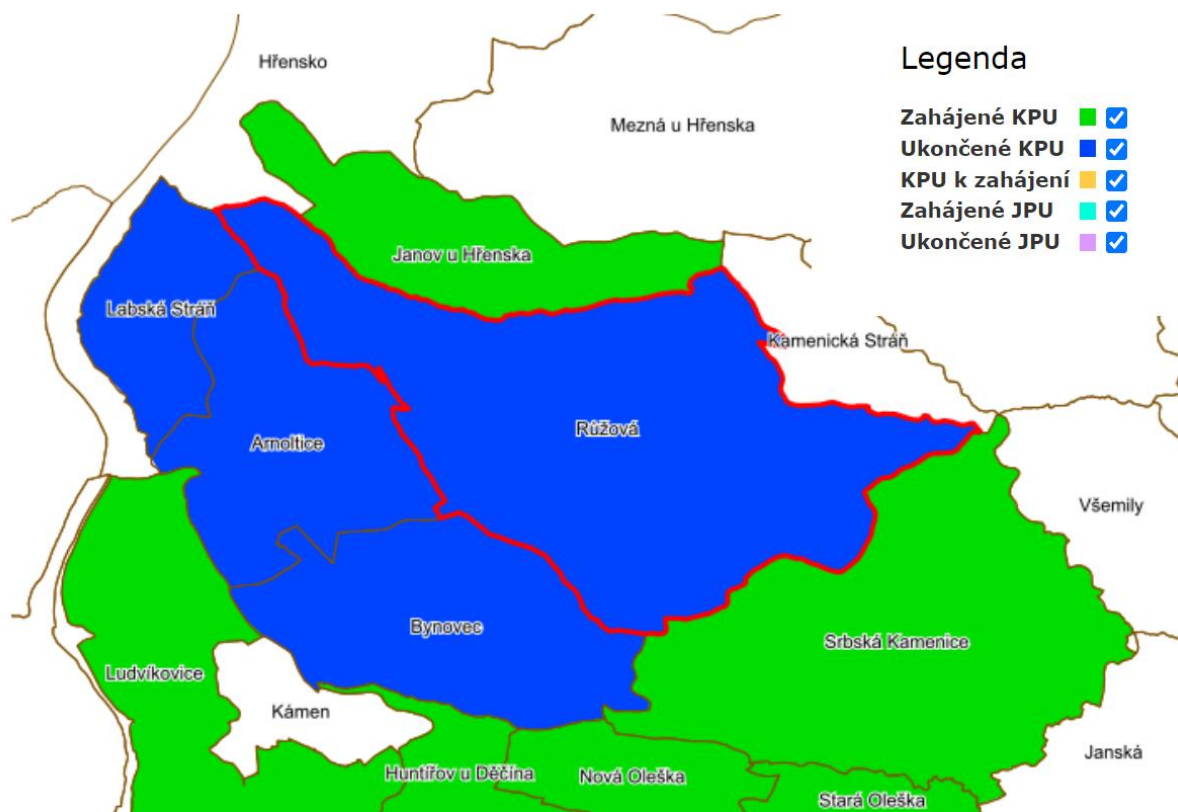
6.1.2. POZEMKOVÉ ÚPRAVY V OBCÍCH MIKROREGIONU

Pozemkové úpravy jsou jedním z klíčových faktorů pro rozvoj venkova. S jejich pomocí se Ministerstvo zemědělství ČR snaží obnovit osobní vztah lidí k půdě a krajině a vyvážit jej s veřejným zájmem a důrazem na zvýšení kvality života na venkově, který byl násilně a radikálně změněn v době kolektivizace. Pozemkové úpravy jsou v podstatě jediným nástrojem ke scelení a zpřístupnění pozemků jejich vlastníkům i uživatelům a k obnovení zanedbané a poničené krajiny. Výrazným dílem přispívají k ochraně půdy, vody a bioty jako veřejných statků. Bývají leckdy nutným předstupněm opatření protipovodňové prevence. Podílejí se také na obnovení a digitalizaci zastaralého katastru nemovitostí. Komplexní i jednoduché pozemkové úpravy provádí jednotlivé okresní pozemkové úřady (konkrétně Státní pozemkový úřad – pobočka Děčín).

Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako závazný podklad pro územní plánování. Pozemkové úpravy se řídí zákonem č. 139/2002 Sb. ze dne 21. března 2002 o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Tab. 6.1 Přehled provedených či rozpracovaných komplexních pozemkových úprav v SO ORP Děčín

k.ú.	stav	fáze	datum dokončení
Arnoltice	dokončená	zapsána do KN	24.6.2014
Růžová	dokončená	zapsána do KN	17.7.2014
Labská Stráň	dokončená	zapsána do KN	10.5.2016
Bynovec	dokončená	zapsána do KN	23.6.2018
Janov u Hřenska	rozpracována	ve fázi přípravných prací	2024
Ludvíkovice	rozpracována	ve fázi před podpisem smlouvy s dodavatelem	2025
Kámen	-	bez pozemkových úprav	-

Obr. 6.2 Pozemkové úpravy v katastrálních územích obcí mikroregionu Českého Švýcarska

Zdroje: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/>, Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

6.1.3. LESNÍ POZEMKY

Pozemky určené k plnění funkce lesa

Na území mikroregionu České Švýcarsko zabírají lesní pozemky celkem 2 798,2 ha z celkové výměry mikroregionu 4 857,4 ha, čímž podíl lesních pozemků z celkové výměry činí 57,6 %.

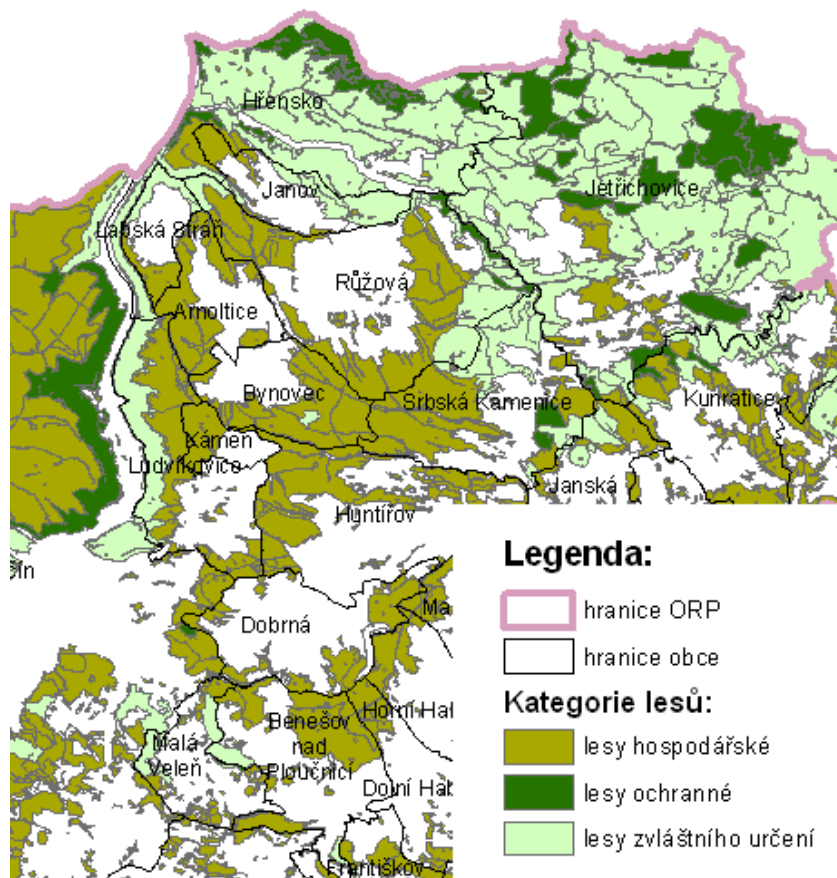
Převážná většina lesních porostů je jehličnatých, z dřevin je nejvíce zastoupen smrk ztepilý, z listnatých dřevin je to dub.

Většina lesních porostů je v majetku Lesů ČR, jen menší výměry jsou lesy obcí a soukromé.

Podle kategorizace lesů jsou v ORP Děčín zastoupeny:

- Lesy hospodářské – zahrnují lesy, které nejsou lesy ochrannými ani lesy zvláštního určení. V řešeném území mají převažující zastoupení.
- Lesy zvláštního určení (např. lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně, v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých vod, na lokalitách maloplošných zvláště chráněných území, dále to mohou být lesy, u nichž veřejný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí je nadřazen funkcím produkčním, např. lesy příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí, lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou, lesy potřebné pro zachování biodiverzity, lesy v uznaných oborách a samostatných bažantnicích a lesy, v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření. V řešeném území mají významné zastoupení.
- Lesy ochranné – jedná se o lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích, vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech, lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

Na území mikroregionu České Švýcarsko převažují hospodářské lesy; na území Národního parku České Švýcarsko a v údolí Suché Kamenice pak lesy zvláštního určení.

Obr. 6.3 Kategorizace lesů, zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

6.1.4. KVALITA OVZDUŠÍ

Znečištění ovzduší je stále vážný environmentální problém nejen v ČR, ale i v Evropě a po celém světě. Důsledky znečišťování jsou velmi široké. Jsou prokázány přímé negativní účinky látek znečišťujících ovzduší na zdraví obyvatel, zvířat, rostlin, půdy. Respirace zvýšených koncentrací látek znečišťujících ovzduší má přímé následky na zdravotní stav obyvatel. Zdraví obyvatel může být zasaženo také nepřímo, ukládáním těchto látek v dalších složkách životního prostředí (půda, voda,...), vstupem chemikálií do potravního řetězce s následkem expozice lidí. Navíc tyto účinky mohou ovlivnit strukturu a funkci ekosystémů, včetně jejich schopnosti samoregulace. Tyto účinky se mohou projevovat okamžitě, ale současně také s určitým časovým zpožděním.

Znečištění venkovního ovzduší je nejčastěji vyvoláno směsí znečišťujících látek emitovaných z celé řady zdrojů: významné stacionární (bodové) zdroje, doprava, plošné zdroje (souhrn malých zdrojů, např.: lokálních topenišť). Ke znečištění ovzduší na místní úrovni přispívají rovněž znečišťující látky přenášené ze středních a velkých vzdáleností (desítky až stovky kilometrů).

Při hodnocení kvality ovzduší se setkáváme s nerovnoměrnostmi prostorové distribuce emisních a imisních charakteristik. Účinky látek znečišťujících ovzduší emitovaných v určité oblasti se mohou negativně projevovat v oblastech více či méně vzdálených. Řadu problémů tedy nelze řešit izolovaně v rámci sledovaného území (SO ORP, obec, katastr), ale nutná je spolupráce na větších územních celcích (kraje, ČR, mezinárodně). Opatření provedené na území v působnosti pověřeného stavebního úřadu se

mohou, ale také nemusí projevit na témže území, zvláště v případech stacionárních velkých a zvláště velkých emisních zdrojů).

zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Tab. 6.2 Překročené imisní limity – r. 2014

% území obce s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví			
obec	Imisní limit	Celkový imisní limit	
	PM _{10_24 h}	BaP	NO _{x_r}
Arnoltice	12,8 % (71 ha)	-	-
Bynovec	15,7 % (100 ha)	15,7 % (100 ha)	-
Janov	0 % (0 ha)	-	-
Labská Stráň	0 % (0 ha)	-	-
Ludvíkovice	16,6 % (157 ha)	16,6 % (157 ha)	0 % (0 ha)
Růžová	1,6 % (29 ha)	-	-

zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Vysvětlivky:

PM_{10_24 h} - PM_x (Particulate Matter) jsou tuhé, kapalné nebo směsné částice o velikosti menší než 10 μm (=mikrometr, tj. 1 milióntina metru), koncentrace za 24 hodin

BaP - Benzo[a]pyren, karcinogenní polycyklický aromatický uhlovodík

NO_{x_r} - roční průměrné koncentrace oxidu dusíku

Kvalita ovzduší je v mikroregionu problem zejména v topném období, kdy většina lidí spaluje tuhá paliva. Problém je stále větší, neboť i ti co v minulosti přešli na elektrické vytápění, se po neustálém zvyšování ceny vrátili zpět k tuhým palivům.

6.1.5. VODNÍ REŽIM, KVALITA VODY V TOCÍCH A VODNÍCH PLOCHÁCH

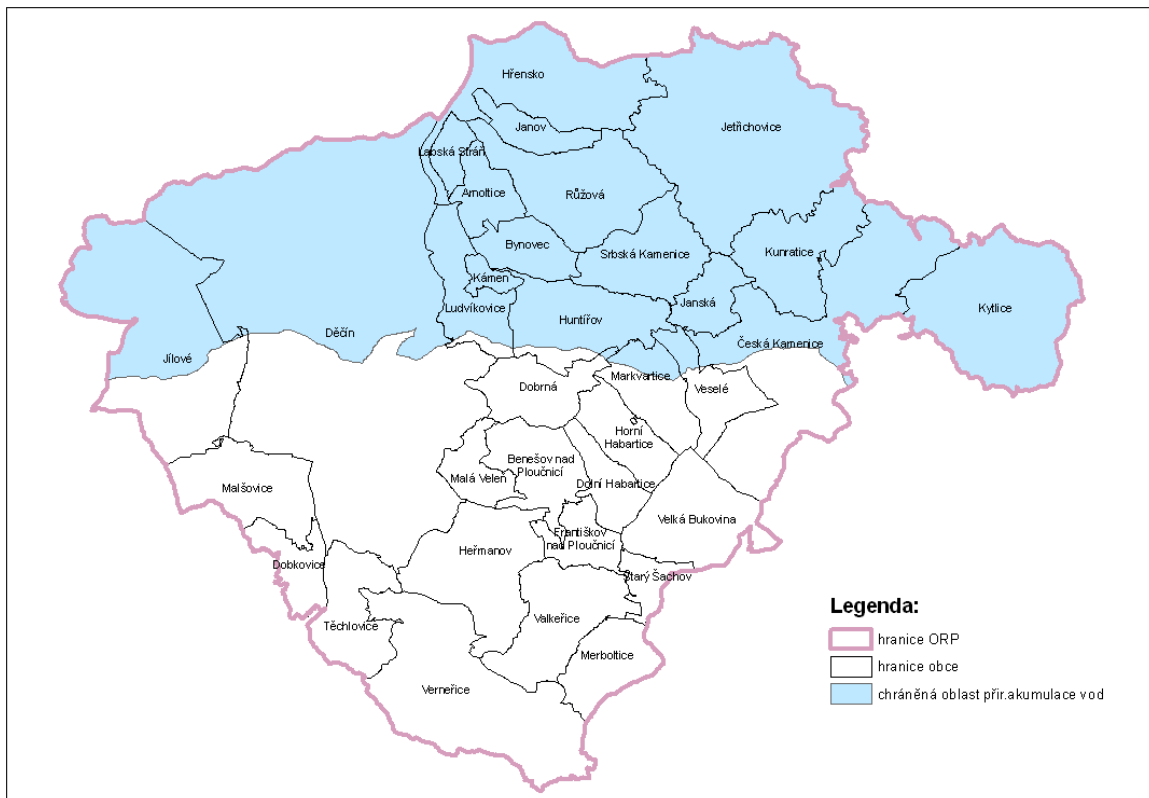
Vodní režim je ovlivňován několika faktory. Jsou to jak hydrologické vlastnosti a základní charakteristiky povodí, tak způsob využívání a úroveň hospodaření na půdě na ploše povodí, obzvlášť na zemědělské a lesní půdě (struktura pěstovaných plodin a kultur, druhová a věková skladba lesních porostů). Průběh odtokových poměrů z povodí ovlivňují i ostatní pozemky, zvláště zpevněné komunikace, betonové plochy, stavební pozemky a odtokové poměry ze sídlišť a intravilánů.

Neporušená krajina má schopnost akumulovat a zpomalit odtok velkého množství vody. Tuto schopnost krajiny se výrazně snižuje především díky velkovýrobnímu způsobu hospodaření v krajině, jako je především vysoké zornění půdy, velké půdní bloky s nízkým obsahem organického podílu v půdě, nevhodnou skladbou dřevin v lese (smrková kultura na nevhodných místech), intenzivní zemědělská činnost na svažitém území. Tyto negativní projevy přinášejí nižší stabilitu krajiny a v konečném důsledku zvyšující se riziko povodní.

zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nenachází žádný vodní zdroj evidovaný poskytovatelem Severočeské vodovody a kanalizace. Nejbližší vodní zdroje se nacházejí v sousední obci Hřensko. Jde především o odběry podzemních vod pro zásobování pitnou vodou.

Přesto se prakticky na celém území mikroregionu rozprostírá vyhlášená chráněná oblast přirozené akumulace vod „Severočeská křída“ (dále jen CHOPAV).

Obr. 6.4 Rozsah chráněné oblasti přirozené akumulace vod Severočeská křída, zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Území mikroregionu České Švýcarsko spadá do povodí Labe, úmoří Severního moře. Kvalita vody se postupně zlepšuje. Drobnější vodní toky bývají velmi často výrazně ovlivňovány chybějícím čištěním odpadních vod u menších obcí, což se postupně zlepšuje.

Správcem vodních toků je Povodí Ohře a.s. se sídlem v Chomutově.

Vodní nádrže – tvoří základní opatření pro úpravu odtokových poměrů a významně ovlivňují režim malých i velkých průtoků. Hlavním účelem těchto vodních děl je zlepšení nízkých průtoků pro zásobení pitnou nebo užitkovou vodou a ochrana před velkými vodami. V neposlední řadě mají též význam pro zlepšení čistoty toků, chov ryb, případně využití vodní energie a pro rekreaci obyvatel.

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nenachází žádné větší vodní nádrže nebo rybníky, některé menší jsou zmíněny v kap. 1 území.

Záplavová území, protipovodňová opatření

Vzhledem k absenci větších vodních toků se na území mikroregionu České Švýcarsko nenachází žádná záplavová území.

6.1.6. MÍRA OHROŽENÍ HLUKEM, PROTIHLUKOVÁ OPATŘENÍ

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nenachází žádný významný zdroj hluku.

6.1.7. VÝZNAMNÉ ZDROJE ZNEČIŠTĚNÍ

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nenachází žádný významný zdroj znečištění.

6.1.8. BROWNFIELDY, LOKALITY S EKOLOGICKÝMI ZÁTĚŽEMI

Na území mikroregionu České Švýcarsko jsou zmapovány 3 lokality brownfields, podrobně jsou uvedeny v kap. 3. Hospodářství.

Na území mikroregionu se nachází **13 lokalit s ekologickými zátěžemi** registrovanými v systému evidence kontaminovaných míst (SEKM) Ministerstva životního prostředí ČR, kterými se bude třeba postupně zabývat a prověřit jejich vlivy na životní prostředí.

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nenalézá spalovna ani zařízení na odstraňování nebezpečného odpadu.

Tab. 6.3 Přehled obcí se starými zátěžemi území

obec	počet zátěží v obci
Arnoltice	1
Bynovec	-
Janov	2
Kámen	-
Labská Stráň	-
Ludvíkovice	4
Růžová	6
Celkem	13

Zdroj: <https://www.sekm.cz/portal/>

6.2 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

6.2.1. CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ NA ÚZEMÍ MIKROREGIONU, JEJICH CHARAKTER, ROZLOHA

Ztráta a poškození ekosystémů je jednou z hlavních příčin snižování početnosti volně žijících druhů rostlin a živočichů, které může vést až k jejich vyhynutí. Divoká fauna a flora představují cenné přírodní dědictví, které je nutné zachovat pro další generace.

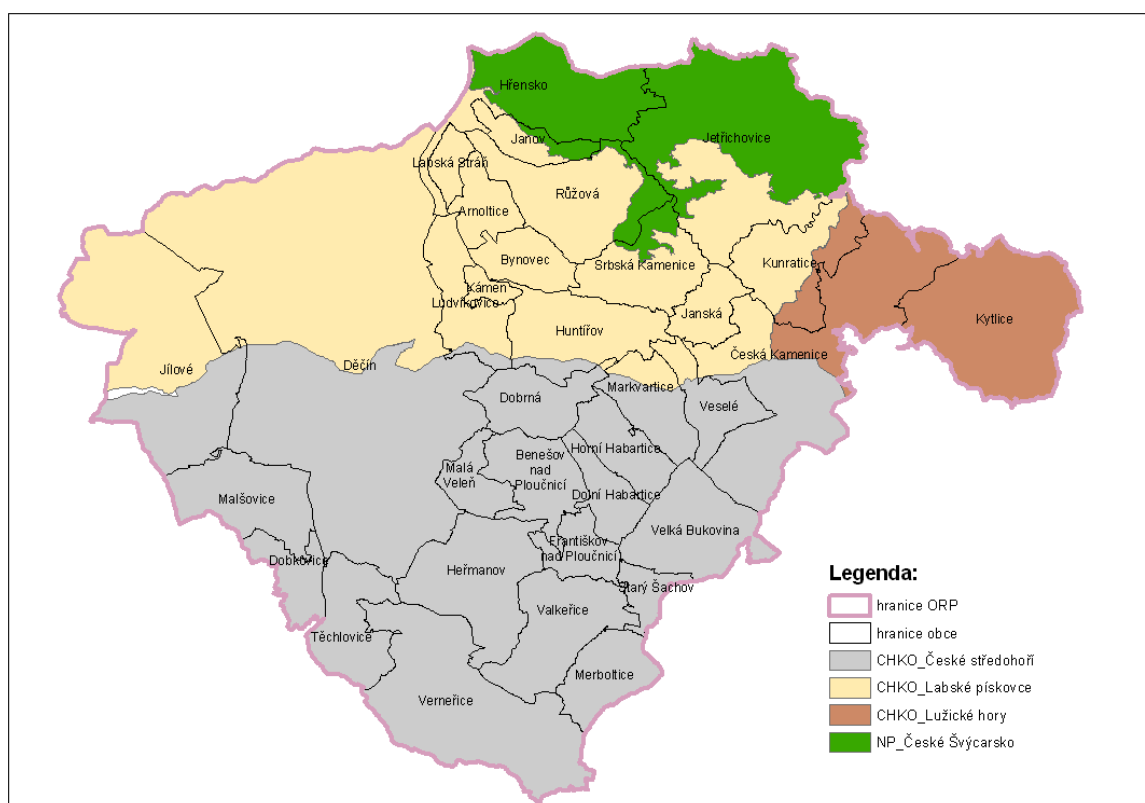
Podle současné české legislativy je obecně chráněná veškerá volná krajina, do obecné ochrany přírody tak spadají např. prvky územního systému ekologické stability (ÚSES), významné krajinné prvky (registrované, ze zákona) nebo přírodní parky.

Dále jsou rozeznávána tzv. zvláště chráněná území, dělená na velkoplošná a maloplošná. Mezi velkoplošná zvláště chráněná území patří národní parky a chráněné krajinné oblasti (CHKO). Po vstupu České republiky do EU přibyla také NATURA 2000 – soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

Mezi maloplošná zvláště chráněná území se řadí národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.

zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Na území mikroregionu České Švýcarsko zasahují **dvě chráněné krajinné oblasti**, CHKO Labské pískovce a CHKO České středohoří (část obce Ludvíkovice). Labské pískovce patří mezi nejmohutnější pískovcová území s největšími skalními útvary v Evropě. Toto území je chráněno **Národním parkem České Švýcarsko** (Janov, Růžová).

Obr. 6.5 Přehled zvláště chráněných území velkoplošných, zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Národní park České Švýcarsko se rozprostírá v severovýchodní části území mikroregionu na části území obcí Janov a Růžová. Národní park České Švýcarsko byl zřízen zákonem č. 161/1999 Sb. ze dne 1. 7. 1999, s účinností od 1. 1. 2000. Předmětem ochrany jsou nejcennější území z původní CHKO Labské pískovce - geomorfologicky nejpestřejší část České křídové tabule budovaná turonskými kvádrovými pískovci, které utvářejí skalní města, bloky, věže a pilíře s četnými hlubokými roklemi a soutěskami. Vzácna flóra se vyskytuje zejména v inverzních polohách na dnech depresí, kde má své biotopy řada podhorských a horských druhů. Cenná jsou rovněž menší rašeliniště, unikátem je skalní útvar Pravčické brány.

Celková výměra národního parku je 7 925 ha. Zonace byla vyhlášena Vyhláškou MŽP ČR č. 118/2002 Sb. dne 22. 3. 2002. V I. zóně se nachází celkem 7 segmentů nejcennějšího území národního parku: Pravčická brána - Kozí důl (654 ha), Soutěsky Kamenice (222 ha), Křinice, Růžová zahrada, Dravčí stěny (334 ha), **Růžák (115 ha)**, Mlýny - Větrovec (256 ha), Babylon - Goliště (77 ha), Bílý potok (44 ha).

CHKO Labské pískovce se rozprostírá prakticky na celém území mikroregionu. CHKO Labské pískovce byla zřízena Výnosem MK ČSR č. j. 4.946/72 dne 27. 6. 1972, k přehlášení došlo v souvislosti se zřízením

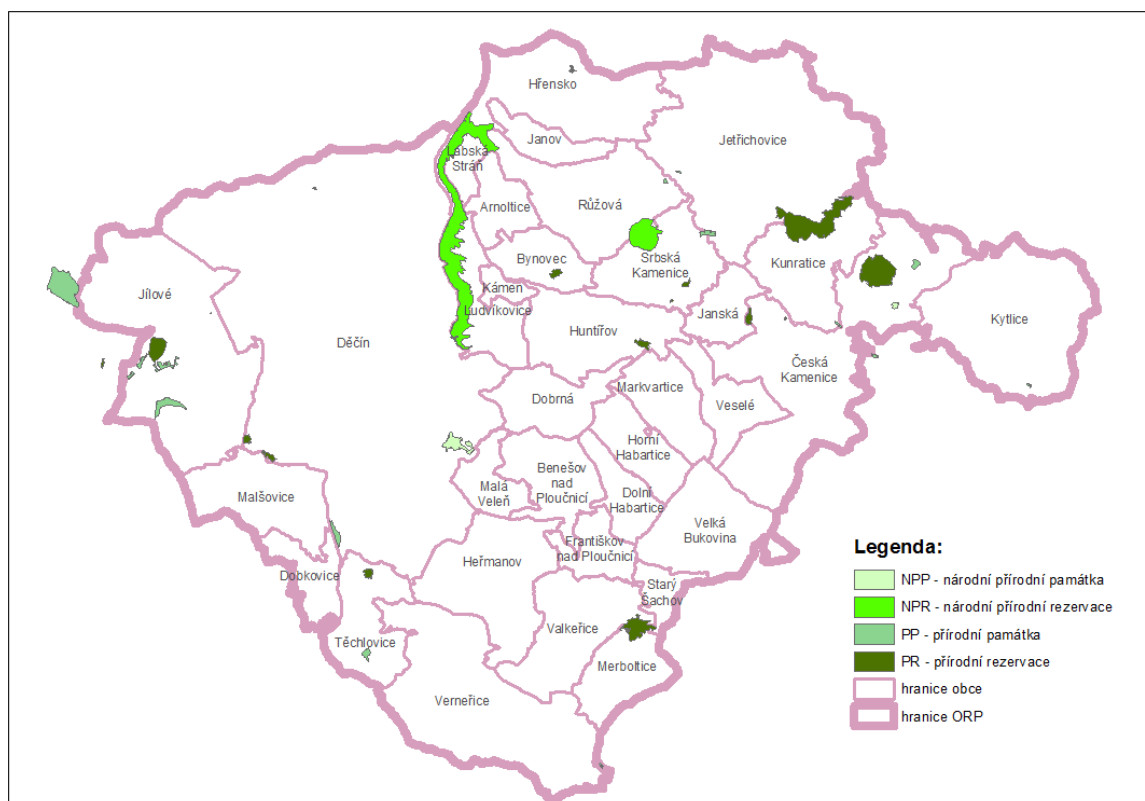
NP České Švýcarsko zákonem č. 161/1999 Sb. Celková výměra je cca 24 500 ha. Ve své současné podobě představuje především ochranné pásmo národního parku, který byl vyčleněn z její nejcennější části na pravobřežní straně Labe.

CHKO České středohoří zaujímá malou část obce Ludvíkovice za silnicí I/13. CHKO České středohoří byla zřízena Výnosem MK ČR č. j. 6.883/76 dne 19. 3. 1976. Celková výměra CHKO je 1.063,17 km². Horninové podloží tvoří třetihorní vulkanity, morfologicky výrazné typickými kuželovitými a kupovitými tvary elevací.

Flóra i fauna je zde nejpestřejší v rámci celé ČR, neboť typická stepní a lesostepní společenstva nižších nadmořských výšek a jižních expozic jsou střídána severskými a alpskými druhy, které sem pronikly v dobách ledových.

Zvláště chráněná území - maloplošná

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nachází celkem 2 maloplošně zvláště chráněná území typu národní přírodní památka (NPP - celkem 1), přírodní památka (PP - celkem 0), národní přírodní rezervace (NPR - celkem 0) a přírodní rezervace (PR - celkem 1).

Obr. 6.6 Přehled zvláště chráněných území maloplošných, zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Národní přírodní památka (NPP) Růžák - Ochrana přirozených smíšených porostů a typické teplomilné květeny na čedičovém podkladě.

Zdroje: <https://drusop.nature.cz/>, https://cs.wikipedia.org/wiki/R%C5%AF%C5%BEovsk%C3%BD_vrch

Obr. 6.7 Růžovský vrch (619 m n. m.), zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/449374869048541671/>

Přírodní památka (PP) Nad Dolským mlýnem - byla přírodní památka ev. č. 595 východně od vesnice Kamenická Stráň, součástí obce Růžová v okrese Děčín v Ústeckém kraji. S platností od 1. prosince 2019 byla přírodní památka zrušena. Ochranu lokality nadále zajišťuje její poloha uvnitř Národního parku České Švýcarsko.

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Nad_Dolsk%C3%BDm_ml%C3%BDnem

Přírodní rezervace (PR) Čabel (Bynovec) - Ochrana typického rašeliniště se vzácnou florou na pískovcovém podkladě. V nejvlhčích místech rostou podrosty suchopýru, vlochyně, klikvy bahenní a rosnatky okrouhlohlísté.

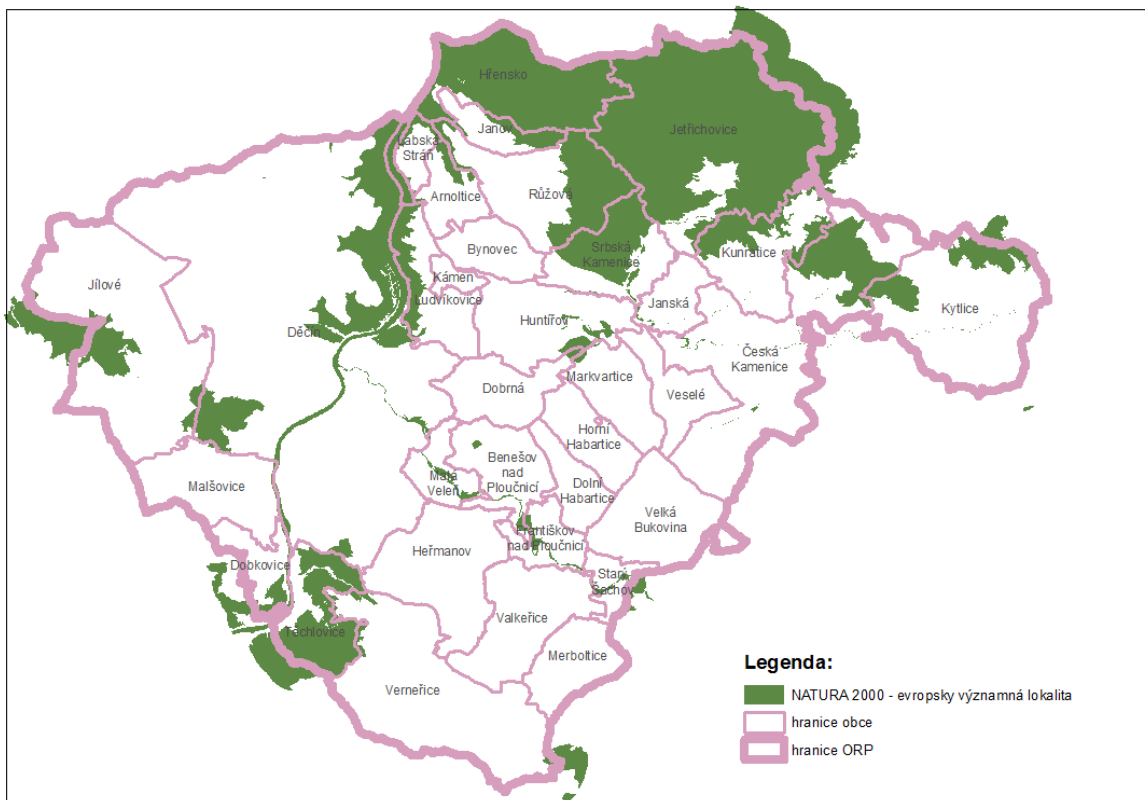
Zdroje: <https://drusop.nature.cz/>,

[https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cabel_\(p%C5%99%C3%ADrodn%C3%AD_rezervace\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cabel_(p%C5%99%C3%ADrodn%C3%AD_rezervace))

Lokality NATURA 2000

Natura 2000 je **soustava chráněných území**, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejceněnější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické).

Na území mikroregionu České Švýcarsko jsou vymezeny **3 evropsky významných lokalit NATURA 2000**.

Obr. 6.8 Přehled NATURA 2000 – evropsky významná lokalita, zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Lokalita **České Švýcarsko**, rozloha 10 626,9 ha. Zasahuje na území obcí Janov a Růžová.

Předmětem ochrany jsou nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (3260); evropská suchá vřesoviště (4030); extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*) (6510); chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů (8220); jeskyně nepřístupné veřejnosti (8310); bučiny asociace *Luzulo-Fagetum* (9110); bučiny asociace *Asperulo-Fagetum* (9130); lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích (9180); acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*) (9410); losos obecný (*Salmo salar*); mihule potoční (*Lampetra planeri*); vláskatec tajemný (*Trichomanes speciosum*); vydra říční (*Lutra lutra*).

Lokalita **Labské údolí**, rozloha 1 372,4 ha. Zasahuje na území obcí Arnoltice, Janov, Labská Stráž, Ludvíkovice a Růžová.

Předmětem ochrany jsou nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (3260); bahnitě břehy řek s vegetací svazů *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (3270); evropská suchá vřesoviště (4030); chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů (8220); jeskyně nepřístupné veřejnosti (8310); bučiny asociace *Luzulo-Fagetum* (9110); lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích (9180); smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0); středoevropské lišejníkové bory (91T0); bobr evropský (*Castor fiber*); losos obecný (*Salmo salar*); vydra říční (*Lutra lutra*); žabníček vzplývavý (*Lurionium natans*).

Lokalita **Porta Bohemica**, rozloha 6 113,3 ha. Zasahuje na území obce Ludvíkovice.

Předmětem ochrany jsou bahnitě břehy řek s vegetací svazů *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (3270); vápnité nebo bazické skalní trávníky (*Alyso-Sedion albi*) (6110); středoevropské silikátové sutě

(8150); vápnité sutě pahorkatin a horského stupně (8160); lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklicích (9180); bobr evropský (*Castor fiber*); losos obecný (*Salmo salar*)

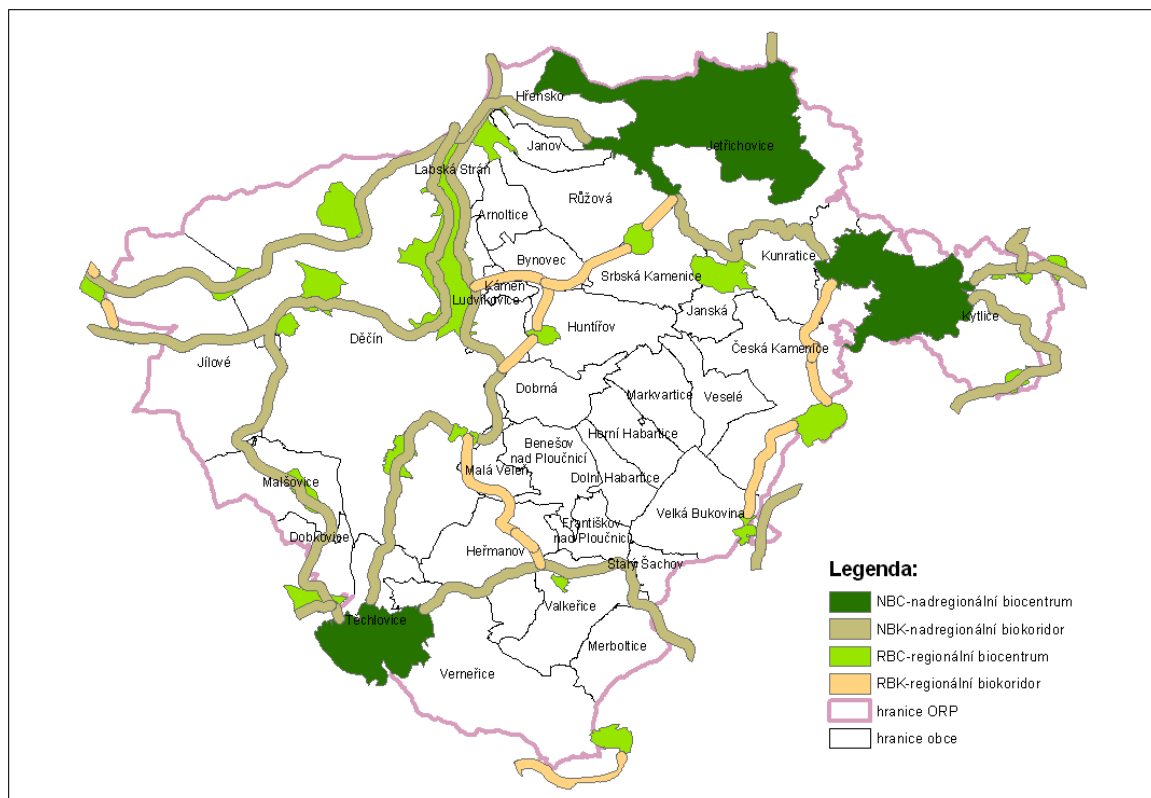
Zdroj: <https://drusop.nature.cz/>, <http://www.nature.cz/>

Ptačí oblasti

Na území mikroregionu České Švýcarsko se nachází **ptačí oblast CZ0421006 Labské pískovce**, která zaujímá většinou rozlohu NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce.

Charakteristické pro zdejší oblast jsou výrazné skalní útvary, které slouží jako hnízdiště pro dva cílové druhy - sokola stěhovavého (*Falco peregrinus*) a výra velkého (*Bubo bubo*). Další cílový druh datel černý (*Dryocopus martius*) je typickým lesním zástupcem a vzhledem k velké lesnatosti území je poměrně hojně zastoupen. V oblasti je poměrně výrazně zastoupena také zemědělská krajina, která si dodnes uchovala značnou pestrost a díky tomu se zde vyskytuje také řada druhů typických pro toto prostředí včetně čtvrtého kritériového druhu chřástala polního (*Crex crex*). Díky rozmanitým typům prostředí je avifauna této oblasti poměrně bohatá, hnízdění nebo velmi pravděpodobné hnízdění bylo prokázáno u více než 140 druhů ptáků.

Na území mikroregionu České Švýcarsko je vymezen v rámci ZÚR Ústeckého kraje **územní systém ekologické stability (ÚSES)** regionální a nadregionální (biocentra, biokoridory), který je na úrovni územně plánovacích obcí zpřesňován a doplňován o skladebné části ÚSES lokálního.

Obr. 6.9 Přehled nadregionálního a regionálního ÚSES, zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

Památné stromy

Údaje o registrovaných památných stromech předává Agentura ochrany a přírody (AOPK). Na území mikroregionu České České Švýcarsko se nachází 4 registrované památné stromy. Jsou to Wornerova lípa v Arnolticích, Dub v Janově, Borovice u obrázku v Růžové a Wernerův dub v Růžové.

Obr. 6.10 Wernerův dub

<https://mapy.cz/turisticka?x=14.2910993&y=50.8442046&z=15&skialp=1&source=base&id=2108577&gallery=1>

Zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Děčín (4. úplná aktualizace 2016)

6.2.2. STŘETY ROZVOJOVÝCH ZÁMĚŘŮ S OCHRANOU PŘÍRODY (POTENCIÁLNÍ)

Z pohledu ochrany přírody a krajiny, stejně tak jako z pohledu ochrany jednotlivých složek životního prostředí, by mohlo dojít ke střetu s rozvojovými záměry obcí mikroregionu v následujících případech:

- zhoršení tranzitní dopravy nákladní dopravy (Ludvíkovice)
- zábor zemědělského půdního fondu ve volné krajině (na místo revitalizace brownfields)
- podpora investic do technologií s vysokou spotřebou vody
- podpora investic do velkých zdrojů znečištění ovzduší
- absence vsakovacích technologií u záborů půdy v intravilánu,
- nadměrné využití volné krajiny pro sport a rekreaci

6.2.3. PROBLÉMY OCHRANY PŘÍRODY V OBCÍCH MIKROREGIONU

Mezi nejvýznamnější či nejvíce frekventované problémy v oblasti ochrany přírody a krajiny, stejně tak jako v oblasti ochrany jednotlivých složek životního prostředí, patří především:

- čistota vodních toků a vodních ploch
- výkopové práce v ochranných pásmech památných stromů
- nepovolené kácení dřevin rostoucích mimo les
- černá těžba v lesích
- ničení ptačích hnízdišť a netopýřích kolonií při zateplování obvodových plášťů
- vysoká intenzita tranzitní dopravy na silnici I/13
- špatná péče o zeleň v soukromém vlastnictví – narušení vzhledu obce
- nekoncepční řešení péče o nalezená a odebraná zvířata
- černé skládky v okrajových částech obcí a na lesních pozemcích
- domácí topeniště – spalování odpadů

Tab. 6.4 SWOT analýza za kapitolu Životní prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
přírodně hodnotná krajina se značným potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch (NP, CHKO, Natura 2000 – evropsky významná lokalita, ptačí oblast, NPR, PP, PR)	zhoršená kvalita ovzduší
vysoký podíl lesních pozemků na celém území	domácí topeniště – spalování odpadů
nenachází se žádný významný zdroj znečištění	vysoká intenzita tranzitní dopravy na silnici I/13
celkově mikroregion s velmi příznivým životním prostředím	ničení ptačích hnízdišť a netopýřích kolonií při zateplování obvodových plášťů
	výkopové práce v ochranných pásmech památných stromů
	nepovolené kácení dřevin rostoucích mimo les a černá těžba v lesích
	černé skládky v okrajových částech aglomerace a na lesních pozemcích
Příležitosti	Hrozby
využití potenciálu území z hlediska hodnotného přírodního prostředí – rozvoj služeb v oblasti cestovního ruchu, rekreace	devastace přírodního prostředí nadměrným cestovním ruchem, rozvojem nevhodných průmyslových odvětví nebo intenzivních forem zemědělství
rozvoj turistických tras a cyklotras	šíření nepůvodních druhů živočichů a rostlin
realizace záměrů obchvatů a přeložek silnic vedoucích k odvedení části silniční dopravy ze zastavěných částí měst a obcí (Ludvíkovice)	nárůst emisí z plošných zdrojů – vytápění domácností v důsledku používání nešetrných paliv

posílení ekologických způsobů dopravy	vysoké stavy některých druhů zvěře
obnova původních zanedbaných starých sadů a ovocných stromů	vzrůstající podíl individuální dopravy
zvýšená péče o městskou zeleň	velké množství starých ekologických zátěží – rizika kontaminace půdy a podzemních vod, zvýšené množství nelegálních skládek
	povolování výstavby ve volné krajině (mimo zastavěná území obcí), degradace krajinného rázu
	extrémní projevy klimatických změn (povodně, sucha apod.)

Strategie rozvoje mikroregionu Dobrovolného svazku obcí České Švýcarsko na období od 2020 do 2030

Arnoltice

Bynovec

Janov

Kámen

Labská Stráň

Ludvíkovice

Růžová

NÁVRHOVÁ ČÁST

Měsíc a rok zpracování: leden 2021

Strategie rozvoje mikroregionu Dobrovolného svazku obcí České Švýcarsko na období od 2020 do 2030 byla zpracována v rámci projektu: Strategické řízení v obcích DSO České Švýcarsko, reg. č. projektu: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009976.

Finální verze dokumentu byla schválena jednotlivými členskými obcemi v rámci veřejného jednání zastupitelstva obce a to následovně:

Obec Janov schváleno dne 8. 3. 2021 – Usnesení č. 167/01/2021

Obec Kámen schváleno dne 16. 3. 2021 – Usnesení č. 12/5

Obec Růžová schváleno dne 17. 3. 2021 – Usnesení č. 5/21

Obec Arnoltice schváleno dne 30. 3. 2021 – Usnesení č. 186/2021

Obec Bynovec schváleno dne 12. 4. 2021 – Usnesení č. 9/4/2021

Obec Ludvíkovice schváleno dne 19. 4. 2021 – Usnesení č. ZO 2021-04-19/0116

Obec Labská Stráň schváleno dne 19. 4. 2021 – Usnesení č. 2

Úvod	93
b. NÁVRHOVÁ ČÁST	94
1. Stanovení vize, strategických cílů, specifických cílů, opatření a aktivit	94
1.1 Principy	94
1.2 Vize	94
1.3 Klíčové oblasti rozvoje území	95
1.3.1. Práce, vzdělávání, služby	95
1.3.2. Doprava a infrastruktura	97
1.3.3. Životní prostředí	98
1.3.4. Cestovní ruch a komunitní rozvoj	99
1.4 Popis cílů	100
Strategický cíl 1. Zlepšit podmínky pro zaměstnávání a podnikání se současným zvyšováním kvality vzdělávání a služeb	100
Strategický cíl 2. Zkvalitnit dopravu, infrastrukturu a možnosti volnočasového vyžití.	101
Strategický cíl 3. Zlepšit kvalitu životního prostředí	102
Strategický cíl 4. Zvýšit atraktivnost regionu pro návštěvníky a posílit spolupráci a komunitní rozvoj ..	102
1.5 Opatření a aktivity	105

ÚVOD

Tento dokument je zpracován v rámci projektu Strategické řízení v obcích DSO České Švýcarsko, Registrační číslo projektu: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009976. Tento projekt je financován z ESF prostřednictvím OPZ (Operační program Zaměstnanost).

Cílem projektu je v 7 obcích DSO České Švýcarsko posílit a zkvalitnit strategické řízení, posílit schopnost využívat kvalitně zpracované strategie a využít vhodným způsobem rozvojové dokumenty pro kvalitní spolupráci obcí v regionu Českého Švýcarska.

Předkládaná Strategie rozvoje mikroregionu Dobrovolného svazku obcí (DSO) České Švýcarsko navazuje na předchozí Strategii rozvoje mikroregionu České Švýcarsko z r. 2005 a na Integrovaný plán mikroregionu České Švýcarsko – projektová, organizační a finanční připravenost mikroregionu na využití strukturálních fondů v období 2007 – 2013, zpracovaná v r. 2007.

Předkládaná Strategie vznikala v období květen 2020 až leden 2021.

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

7. STANOVENÍ VIZE, STRATEGICKÝCH CÍLŮ, SPECIFICKÝCH CÍLŮ, OPATŘENÍ A AKTIVIT

V návrhové části je vyjádřena představa o rozvoji území mikroregionu České Švýcarsko, a je navržen způsob jejího dosažení. Základní kapitoly návrhové části jsou tvořeny strategickou vizí, strategickými cíli, specifickými cíli, opatřeními, rozvojovými aktivitami.

1.5 PRINCIPY

Součástí vize jsou principy, na nichž Dobrovolný svazek obcí České Švýcarsko (dale DSO České Švýcarsko) bude stavět rozvoj území. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje definuje soubor činností vedoucí k udržitelnému rozvoji území v působnosti DSO České Švýcarsko. Tyto činnosti musí naplňovat následující principy:

- zachování kulturního a přírodního bohatství
- udržitelný rozvoj
- partnerství
- spolupráce
- transparentnost.

Průřezovými nástroji jsou mezisektorová a meziregionální spolupráce, podpora sítí na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni a představení příkladů dobré praxe a jejich implementace v území.

1.6 VIZE

Charakteristika území, popsaná v předchozích kapitolách, výsledky převzatých i vlastních analýz byly podkladem k rozvojové vizi, která je popisem žádoucího stavu mikroregionu České Švýcarsko v budoucnosti a tvoří základní rámec pro návrhovou část strategie.

Strategická vize

Mikroregion České Švýcarsko je prosperujícím regionem, který na principech udržitelného rozvoje vytváří podmínky pro kvalitní život místních obyvatel, zvyšuje svou atraktivnost pro návštěvníky a podporuje partnerství, spolupráci a inovace.

Tato vize představuje dlouhodobý obraz budoucnosti regionu.

Strategické vize se opírá o identifikované rozvojové oblasti. Aspekty, ze kterých se vize skládá a na kterých vize staví, jsou:

Prosperující mikroregion – vyjadřuje pozitivní vyhlídky do budoucnosti a vůli veřejného, soukromého a neziskového sektoru ve společném úsilí pozdvihnout mikroregion do žádoucího stavu, kdy se věci daří, rozvíjejí a kde existuje naděje do budoucna, je spojený zejména s hospodářským rozvojem.

Principy udržitelného rozvoje – budou zohledňovány takové způsoby rozvoje mikroregionu, které vyváženě zohledňují hospodářský a sociální pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí.

Kvalitní život místních obyvatel – budou se vytvářet takové podmínky, které v souhrnu umožní zajistit místním obyvatelům přístup k široké škále oblastí, od nichž se kvalita života odvíjí – kvalitní veřejné a základní služby, životní příležitosti, lékařská péče, vzdělání, bydlení, uspokojivá policejní ochrana, práva a svoboda bez diskriminace, kvalita životního prostředí apod., zkráceně umožní místním obyvatelům růst životní úrovně v souladu s osobní spokojeností a radostí ze života.

Atraktivnost pro návštěvníky – rozvoj území je podmíněn rozvojem cestovního ruchu, který je zase podmíněn zachováním kvality životního prostředí a ochranou zdrojů, kvůli kterým sem návštěvníci primárně jezdí. Úsilí aktéru tak bude směřovat k trvalému zvyšování konkurenceschopnosti regionu zlepšováním kvality služeb, zlepšováním infrastruktury, rozšiřováním volnočasových nabídek a nepolevujícím úsilím o zvyšování kvality, ochranu přírody a krajiny.

Partnerství, spolupráci a inovace – České Švýcarsko je mikroregion otevřený pro spolupráci vnitřních i vnějších aktérů a zainteresovaných skupin, postavený na rozvoji a využití inovačních kapacit. Bude vytvářet platformy a projekty pro partnerství a spolupráci a společně hledat řešení klíčových úkolů v oblastech, která jsou zásadní pro hospodářský růst regionu a jeho sociálně vyrovnaný rozvoj, bude posilovat spolupráci soukromého, veřejného a neziskového sektoru a využívat inovací k rychlejšímu přenosu inovativních myšlenek na místní trh.

1.7 KLÍČOVÉ OBLASTI ROZVOJE ÚZEMÍ

Na základě hlavních závěrů analytické části byly pro naplnění stanovené vize určeny 4 klíčové oblasti rozvoje území, jimiž jsou:

1. Práce, vzdělávání, služby
2. Doprava a infrastrukturu
3. Životní prostředí
4. Cestovní ruch a komunitní rozvoj

7.3.1. PRÁCE, VZDĚLÁVÁNÍ, SLUŽBY

Na tuto rozvojovou oblast je potřeba klást největší důraz, vykazuje největší potřeby, problémy a současně potenciál rozvoje. V mikroregionu se trvale vykazuje oproti celorepublikovému průměru vyšší míra nezaměstnanosti a místní trh práce disponuje malou nabídkou pracovních míst pro uplatnění kvalifikovaných zaměstnanců, což vede k odlivu vzdělaných a kvalifikovaných lidí z mikroregionu. Území mikroregionu je charakteristické nadprůměrným zastoupením zemědělství a absencí zastoupení průmyslu v jednotlivých obcích. Velmi perspektivním obor zde má cestovní ruch, zejména jeho šetrné formy s ohledem na chráněná území (Národní park České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce). Podporu je proto potřeba směřovat na vytváření podnikatelských a pracovních příležitosti v uvedených odvětvích a spolu s tím usilovat o stabilizaci a posilování kapitálu ve všech jeho podobách, to je finanční, sociální i znalostní. Zejména podpora rozvoje malého a středního podnikání, vč. zakládání sociálních podniků a vytváření podmínek pro spolupráci zaměstnavatelů a škol by měla být prioritní. Je třeba se také zaměřit na efektivní využívání dotačních programů v souvislosti s podporou opatření umožňujících růst zaměstnanosti i formou veřejně prospěšných prací. Také podpora místní zemědělské produkce a podpora místních řemeslných produktů zajistí větší diverzifikaci ekonomických činností, podpoří lokální ekonomiku a dohromady povede k vyšší konkurenceschopnosti regionu a jeho hospodářskému rozvoji.

V oblasti vzdělávání je potřeba zpružnit a zkvalitnit systém vzdělávání s orientací na technické obory a jazykové vzdělávání, zejména němčiny s ohledem na sousedící Německo a potenciál spolupráce s touto zemí. Školy musí více spolupracovat s místními podniky při zohledňování potřeb trhu práce a praktických dovedností svých žáků, zejména se to týká širokého spektra středních škol v okolních městech. Je potřeba dále zlepšovat školskou infrastrukturu a vybavení škol na všech stupních vzdělávání, od mateřských škol po školy střední, podporovat celoživotní vzdělávání.

V obcích DSO České Švýcarsko se nacházejí sociálně slabé skupiny obyvatel. Jsou to osoby žijí jednotlivě (po rodinách), avšak netvoří sociálně vyloučené lokality. Nejbližší sociálně vyloučené lokality jsou v Děčíně a v České Kamenici.

Přestože se na území mikroregionu nenacházejí sociálně vyloučené lokality a výraznější negativní sociální jevy, je potřeba preventivně podporovat prevenci kriminality, volnočasové aktivity mládeže, komunitní centra, odborné sociální poradenství, sociální práci a zlepšovat dostupnost sociálního bydlení pro rodiny a osoby, které nedosáhnou na tržní nájemné a jsou ohroženy sociálním vyloučením, nebo bydlí v nevyhovujících podmínkách na ubytovnách pro sociálně slabé.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vyplynula z analytické části k naplnění vize:

- využít možnosti příhraničního regionu (Německo)
- posilovat segment malých a středních podniků
- snižovat vysokou míru nezaměstnanosti
- měnit strukturu uchazečů o zaměstnání v souladu s očekávaným vývojem na trhu práce
- zvyšovat přidanou hodnotu v zemědělství
- diverzifikovat zemědělské i nezemědělské činnosti
- zvyšovat nedostatečnou potravinovou soběstačnost regionu
- zlepšovat stav zemědělské techniky a hospodářských budov
- zvyšovat vzdělanost v segmentu zemědělství

- zlepšovat provázanost, informovanost a koordinaci v sociální oblasti
- zvyšovat počet pracovníků v sociální a zdravotnické oblasti a jejich kvalifikaci
- zlepšovat dostupnost terénních služeb, sociální práce a poradenství
- navyšovat infrastrukturu a zároveň kapacitu základní sítě sociálních a zdravotních služeb
- zavádět bezpečnostní opatření pro lepší pocit bezpečí obyvatel
- zvyšovat dostupnost sociálního bydlení
- rozvíjet vzdělávání a posilovat komunikaci mezi školami a zaměstnavateli
- zvyšovat dostupnost a kvalitu vzdělávání

7.3.2. DOPRAVA A INFRASTRUKTURA

Mikroregion v oblasti dopravy může využívat silniční propojení do Německa (zejména přes Hřensko), ale je potřeba zlepšit technický stav komunikací. S ohledem na bezpečnost v dopravě je potřeba se zaměřit na budování bezpečnostních prvků a rozvoj cyklodopravy, bez kontaktu s automobilovou dopravou. Na území Národního parku České Švýcarsko je problémem nedostatek parkovacích ploch pro návštěvníky a nedostatečná veřejná přeprava v atraktivních oblastech. Příležitostí v oblasti dopravy je rozvoj veřejné a turistické dopravy v návaznosti na budování odstavných parkovacích ploch s využitím přeshraniční železniční trati pro udržitelné formy turistiky a služeb kolem Národních parků České a Saské Švýcarsko. Potřeba je také napojení na tranzitní síť.

S ohledem na často nevyhovující stav bytového fondu a nízkou intenzitu bytové výstavby, je potřeba podporovat výstavbu bytů a rodinných domů, i z toho důvodu, že dostupnost bydlení je jeden z hlavních faktorů, podle kterého se občané rozhodují, zda v regionu zůstat nebo se odstěhovat. V obcích mikroregionu je potřeba budovat chybějící kanalizaci.

Je potřeba zlepšovat stavebně-technický stav veřejných a školních budov a zařízení pro volný čas a mimoškolní vzdělávání. V mikroregionu se nachází stabilizovaná síť mateřských a základních škol, i když některé obce trápí jejich horší dostupnost.

Na území mikroregionu je poměrně i dost kulturních a sportovních zařízení. Ta jsou ale často ve špatném technickém stavu, a chybí finanční prostředky na jejich provoz.

U obcí je potřeba se zaměřit na větší digitalizaci a elektronizaci veřejné správy a více využívat podpor na energetické úspory stávajících veřejných objektů.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vyplynula z analytické části k naplnění vize:

- lépe využít potenciálu silničního propojení do Německa
- zlepšit technický stav komunikací (silnice, chodníky atd.)
- zavést bezpečnostní prvky v dopravě
- investovat do infrastruktury pro alternativní způsoby dopravy (cyklodoprava)
- zvýšit počet parkovacích ploch pro návštěvníky NP ČŠ

- posílit veřejnou dopravu v atraktivních částech regionu
- zintenzivnit bytovou výstavbu a výstavbu rodinných domů
- zabezpečit odkanalizování v obcích
- zlepšit stavebně-technický stav veřejných budov a zařízení pro volný čas a mimoškolní vzdělávání
- posilovat elektronizaci veřejné správy na obcích

7.3.3. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Území mikroregionu je výjimečné svou polohou napříč tří velkoplošných chráněných území, na kterých se nachází celým svým územím. Zasahuje do chráněných krajinných oblastí Labské pískovce a České Středohoří (Ludvíkovice) a dvě obce (Janov, Růžová) zasahují na území Národního parku České Švýcarsko. Tato skutečnost, umocněná vysokou lesnatostí území a převažujícím způsobem zemědělského využití (trvalé louky a pastviny), je příčinou vysoké ekologické stability krajiny.

Ve vztahu k aktivní ochraně přírody lze nalézt následující priority související se zvyšováním biodiverzity prostředí, stabilizací přirozených funkcí krajiny, zprůchodněním a mírněním následků fragmentace kulturní krajiny:

- tvorba a obnova biotopů zvláště chráněných druhů,
- zásahy směřující proti šíření invazních druhů rostlin,
- rozčlenění velkých půdních bloků a výsadba původních dřevin rostoucích mimo les (remízy, biokoridory, aleje, krajnotvorné sady)

Základním předpokladem ochrany vzácných stanovišť je zajistit nekontrolovatelné šíření invazních druhů. Invazní rostliny mají sklony vytvářet souvislé porosty, čímž souvisle vytlačují původní vegetaci. Mezi nejagresivnější druhy patří křídlatky, netýkavka žláznatá, borovice vejmutovka a další. Potencionální riziko představuje bolševník velkolepý.

Aktuálním problémem v mikroregionu je nízká efektivita likvidace a třídění komunálního odpadu ve vztahu k jeho následnému využití.

Protože území mikroregionu bývá ovlivňováno povodněmi i suchem, je potřeba se preventivně zaměřit na revitalizaci rybníků a drobných vodních nádrží.

Kvalita životního prostředí představuje jedna ze základních hodnot území mikroregionu, a proto je do budoucna potřeba kvalitní a čisté životní prostředí uchovat.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vyplynula z analytické části k naplnění vize:

- udržet vysoký koeficient ekologické stability a celkově příznivé životní prostředí
- zlepšovat biodiverzitu, oživovat a obnovovat staré sady, ovocné stromy a nelesní zeleň
- omezit šíření nepůvodních druhů živočichů a rostlin a likvidovat invazní druhy rostlin a živočichů
- zlepšit efektivitu a třídění komunálního odpadu a jeho včasnou likvidaci
- budovat infrastrukturu pro čištění odpadních vod

- revitalizovat rybníky a drobné vodní nádrže jako prevenci proti povodním a suchu
- posilovat nízkoenergetické a alternativní zdroje energií a jejich šetrnou spotřebu a zlepšovat čistotu vzduchu
- zavádět opatření na ochranu před extrémními projevy klimatických změn (povodně, sucha apod.)

7.3.4. CESTOVNÍ RUCH A KOMUNITNÍ ROZVOJ

Na území mikroregionu je cestovní ruch vnímán jako jedna z hlavních priorit ekonomického rozvoje. Turismus má v oblasti navíc dlouhodobou tradici. Území mikroregionu se nachází v nejatraktivnější části, v Národním parku České Švýcarsko, který disponuje množstvím přírodních a kulturních atraktivit, které jsou propojeny hustou sítí značených turistických tras. Problémy jsou naopak identifikovány v souvislosti s kratší turistickou sezónou, s absencí vícekapacitního ubytovacího zařízení, s nedostatečnou kvalitou ve službách cestovního ruchu (ubytování a stravování), nízkou úrovní spolupráce mezi poskytovateli služeb v cestovním ruchu a slabší propagací regionu v ČR i v sousedním Německu. Na region, který se deklaruje jako přeshraniční, je potřeba posilovat znalost cizích jazyků poskytovatelů služeb, zejména němčiny. Velký potenciál zde má rozvoj agroturistiky, ekoturistiky, cykloturistiky a sakrální turistiky v návaznosti na doplnění systému značení k propojení turistických cílů. Příležitostí k dalšímu rozvoji je navázání užší spolupráce s dalšími subjekty cestovního ruchu a poskytovateli služeb v území. Velkým problémem je špatný stavebně technický stav některých památek, které vyžadují rozsáhlé investice.

Velké množství aktivních spolků s dlouhodobou činností a s fungujícím příhraničním partnerstvím je solidním základem pro komunitní rozvoj, překážkou pak nedostatečné vybavení a zázemí těchto spolků. Potenciál pro rozvoj komunitního života tkví ve spolupráci (i přeshraniční) spolků, obcí a podnikatelů. Důležité je vytváření prostředí pro tuto spolupráci, např. prostřednictvím komunitních škol a využíváním mimoškolních prostor.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vyplynula z analytické části k naplnění vize:

- šetrně využívat přírodních i kulturních atraktivit
- rozvíjet příhraniční partnerství
- rozšiřovat nabídku v cestovním ruchu (ubytování, stravování a doplňkové služby)
- zlepšovat stavebně technický stav některých památek
- navazovat užší spolupráci s dalšími subjekty cestovního ruchu a poskytovateli služeb v území
- zvyšovat propagaci regionu v celé ČR a sousedním Německu
- zvyšovat kvalifikaci pracovníků v CR, zlepšit znalosti cizích jazyků, zejména Němčiny
- zvyšovat podporu místních NNO
- zaměřovat marketing i na méně známá atraktivní místa regionu a na prodloužení turistické sezóny
- využívat potenciál agroturistiky, ekoturistiky, cykloturistiky a sakrální turistiky
- více propojovat turistické cíle (turistické okruhy, naučné stezky)

- budovat komunitních školy a mimoškolní prostory
- posilovat podporu a spolupráce spolků, obcí a podnikatelů, vč. přeshraniční spolupráce
- zvyšovat kvality služeb
- zlepšovat stav objektů pro cestovní ruch
- zaktivňovat společenské akce kvalitními programy
- více podporovat spolkový život

Problematika, možnosti rozvoje a uvedená témata k řešení v klíčových oblastech rozvoje území vedla zpracovatele k naformulování čtyř dlouhodobých strategických cílů. Pro každou oblast rozvoje je stanoven následující strategický cíl:

Klíčová oblast rozvoje	Strategický cíl
1. Práce, vzdělávání, služby	Zlepšit podmínky pro zaměstnávání a podnikání se zvyšováním kvality vzdělávání a služeb.
2. Doprava a infrastruktura	Zkvalitnit dopravu, infrastrukturu a možnosti volnočasového vyžití.
3. Životní prostředí	Zlepšit kvalitu životního prostředí (podporovat biodiverzitu, diverzifikovat zemědělské činnosti, zachovat vysokou biologickou a estetickou hodnotu krajiny)
4. Cestovní ruch a komunitní rozvoj	Zvýšit atraktivnost regionu pro návštěvníky a posílit spolupráci a komunitní rozvoj

Realizací těchto strategických cílů bude naplňována vize. Tyto cíle vyjadřují žádoucí stav regionu, kterého by mělo být dosaženo do konce platnosti integrované strategie a vedle zajišťování naplňování vize budou zabezpečovat i kontinuitu rozvoje území. Každý strategický cíl se poté skládá ze specifických cílů, které formulují způsoby naplňování strategických cílů a prostřednictvím nich vizi. Následuje popis těchto cílů.

1.8 POPIS CÍLŮ

STRATEGICKÝ CÍL 1. ZLEPŠIT PODMÍNKY PRO ZAMĚSTNÁVÁNÍ A PODNIKÁNÍ SE SOUČASNÝM ZVYŠOVÁNÍM KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ A SLUŽEB.

Pro naplnění tohoto strategického cíle byly stanoveny dva specifické cíle:

1.1 Rozvoj podnikání a zaměstnanosti

1.2 Rozvoj kvality vzdělávání a veřejných služeb

1.1 Rozvoj podnikání a zaměstnanosti

Tento specifický cíl je zaměřen na řešení oblasti s nejvyšší prioritou s ohledem na dlouhodobě vysokou mírou nezaměstnanosti, typickou pro strukturálně postižený region. Pro naplňování tohoto cíle je důležité zajistit zejména podporu a stabilizaci podnikatelského prostředí, rozvoj malého a středního podnikání a tím vznik nových pracovních míst. Vedle vysoké nezaměstnanosti je potřeba i vytvářet podmínky pro zastavení odlivu kvalifikovaných lidí do vnitrozemí. Cíl se zaměřuje na podporu zemědělských a nezemědělských podnikatelů. Hodně bude akcentována podpora sociálního podnikání, aby se zlepšovaly podmínky pro sociálně a zdravotně znevýhodněné obyvatele při omezených možnostech uplatnit se na volném pracovním trhu. S ohledem na dlouhodobou absenci cílených investic budou umožňovány modernizace zařízení, navyšování výrobních kapacit podnikatelů, investice do živočišné a rostlinné výroby, investice do zařízení a technologií, stavební rekonstrukce apod. Cíl také obsahuje efektivní využívání dotačních programů v souvislosti s podporou opatření umožňujících růst zaměstnanosti, a to i formou veřejně prospěšných prací. Akcentována bude podpora místní produkce a lokální ekonomiky s cílem napomoci diverzifikaci činností ve venkovském prostoru.

1.2 Rozvoj kvality vzdělávání a veřejných služeb

Druhá oblast, kterou bude naplňován Strategický cíl č. 1, se zaměřuje na vzdělávání a veřejné služby, včetně služeb sociálních. Naplněním tohoto cíle se zvýší kvalita a dostupnost školských a sociálních služeb. Velký důraz bude kladen na prevenci a bezpečnost, zejména jde o prevenci vandalizmu, protidrogovou prevenci, prevenci kriminality i zajištění preventivních aktivit pro děti a mládež. Základem všeho je pak zvyšovat kvalitu vzdělávání v regionu se zaměřením na praktické dovednosti žáků a potřeby praxe, což umožní investice do infrastruktury pro předškolní, základní, střední, celoživotní vzdělávání i pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže. Naplňování cíle bude realizováno také podporou dalších sociálních služeb a sociální práce, jako jsou odborné sociální poradenství, terénní programy, sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pro osoby se zdravotním postižením, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, chráněné bydlení, sociální rehabilitace apod. Důležitou součástí pro naplňování bude podpora sociálního bydlení. Naplněním tohoto cíle se také zvýší transparentnost veřejné správy a samosprávy a její efektivita a kvalita, neboť důležitou součástí realizace tohoto cíle je i zlepšování dostupnosti úřadů a zvyšování účasti občanů na veřejném dění, včetně podpory tvorby územních plánů a strategií rozvoje.

STRATEGICKÝ CÍL 2. ZKVALITNIT DOPRAVU, INFRASTRUKTURU A MOŽNOSTI VOLNOČASOVÉHO VYŽITÍ.

Pro naplnění tohoto strategického cíle byly stanoveny dva specifické cíle:

2.1 Zkvalitnění mobility

2.2 Zlepšení veřejné infrastruktury

2.1 Zkvalitnění mobility

Tento strategický cíl zahrnuje zlepšení stavu komunikací, bezpečnosti na komunikacích, zlepšení bezmotorové dopravy a zkvalitnění veřejné dopravy. Naplněním cíle se má celkově zlepšit kvalita dopravní infrastruktury a veřejné přepravy a tím zvýšit atraktivita regionu pro návštěvníky i zlepšit

Životní podmínky pro místní obyvatele. Navýšením plochy parkovišť také dojde k lepšímu využití regionu v oblasti cestovního ruchu, spojeného zejména s Národním parkem České Švýcarsko. V oblasti bezpečnost bude cíl naplněn budováním bezpečnostních prvků a rozvojem cyklo dopravy bez kontaktu s automobilovou dopravou.

2.2 Zlepšení veřejné infrastruktury

Cíl směřuje na zkvalitnění občanské vybavenosti a rozvoj kulturního a společenského života v regionu. Naplnění cíle bude dosaženo zlepšováním špatného technického stavu kulturních a sportovních zařízení, stejně jako výstavbou a obnovou veřejných prostranství. Životní podmínky obyvatel v oblasti budou zkvalitňovány rekonstrukcemi bytového fondu obcí, zasíťováním pozemků a celkově opatřeními směřovanými na podporu rodinného bydlení.

STRATEGICKÝ CÍL 3. ZLEPŠIT KVALITU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Pro naplnění tohoto strategického cíle byl stanoven jeden specifický cíl:

3.1 Zvýšení ekologické stability

3.1 Zvýšení ekologické stability

Na území mikroregionu se nacházejí tři velkoplošná chráněná území, z toho jedno nese značku nejvyšší ochrany a významu - Národním park České Švýcarsko. Toto přírodní dědictví vyžaduje pokračující péči o ochranu zdrojů, už jen proto, že samo o sobě znamená ekonomický potenciál mikroregionu do budoucna. Cílem je posilovat ochranu přírody a krajiny a zvyšovat ekologickou stabilitu území, aby se zajistilo uchování kvalitního a čistého životního prostředí i pro příští generace, chránila fauna a flora, chránily zdroje pro zdravý život místních obyvatel a zachovala „divokost“ přírody a tím i atraktivnost pro návštěvníky regionu. Cíle bude dosaženo zvyšováním podílu čistění odpadních vod, dostupnějším a efektivnějším odpadovým hospodářstvím, zvyšováním kvality vzduchu, revitalizací rybníků a drobných vodních nádrží jako prevence proti povodním a proti suchu, odstraňováním invazivních druhů a posilováním biodiverzity obnovou a výsadbou sadů, alejí a stromořadí. Tématem je také zvyšování energetické soběstačnosti regionu prostřednictvím udržitelného, ekologického a úsporného využívání energie a zvyšování retenční schopnosti zemědělské půdy i lesních pozemků.

STRATEGICKÝ CÍL 4. ZVÝŠIT ATRAKTIVNOST REGIONU PRO NÁVŠTĚVNÍKY A POSÍLIT SPOLUPRÁCI A KOMUNITNÍ ROZVOJ

Pro naplnění tohoto strategického cíle byly stanoveny dva specifické cíle:

4.1 Rozvoj cestovního ruchu

4.2 Rozvoj občanské společnosti

4.1 Rozvoj cestovního ruchu

Tento cíl využívá silné stránky regionu, a to strategické polohy regionu na pomezí přeshraničních turistických oblastí Českého a Saského Švýcarska, s výskytem velkého množství přírodních a kulturních atraktivit a hodnot (např. národní park, jedinečná architektura podstávkových domů, fenomén skalních útvarů, vyhlídky a rozhledny, Labská cyklostezka apod.), které jsou propojeny hustou sítí značených národních i přeshraničních turistických tras. V rámci cíle bude využit potenciál pro rozvoj agroturistiky, ekoturistiky, cykloturistiky, hipoturistiky a sakrální turistiky v návaznosti na doplnění systému značení k propojení turistických cílů a posílena spolupráce s dalšími subjekty cestovního ruchu a poskytovateli služeb v území na obou stranách hranice. Strategie podporou cestovního ruchu a intenzivnější spoluprací aktérů přispěje k hospodářskému rozvoji území.

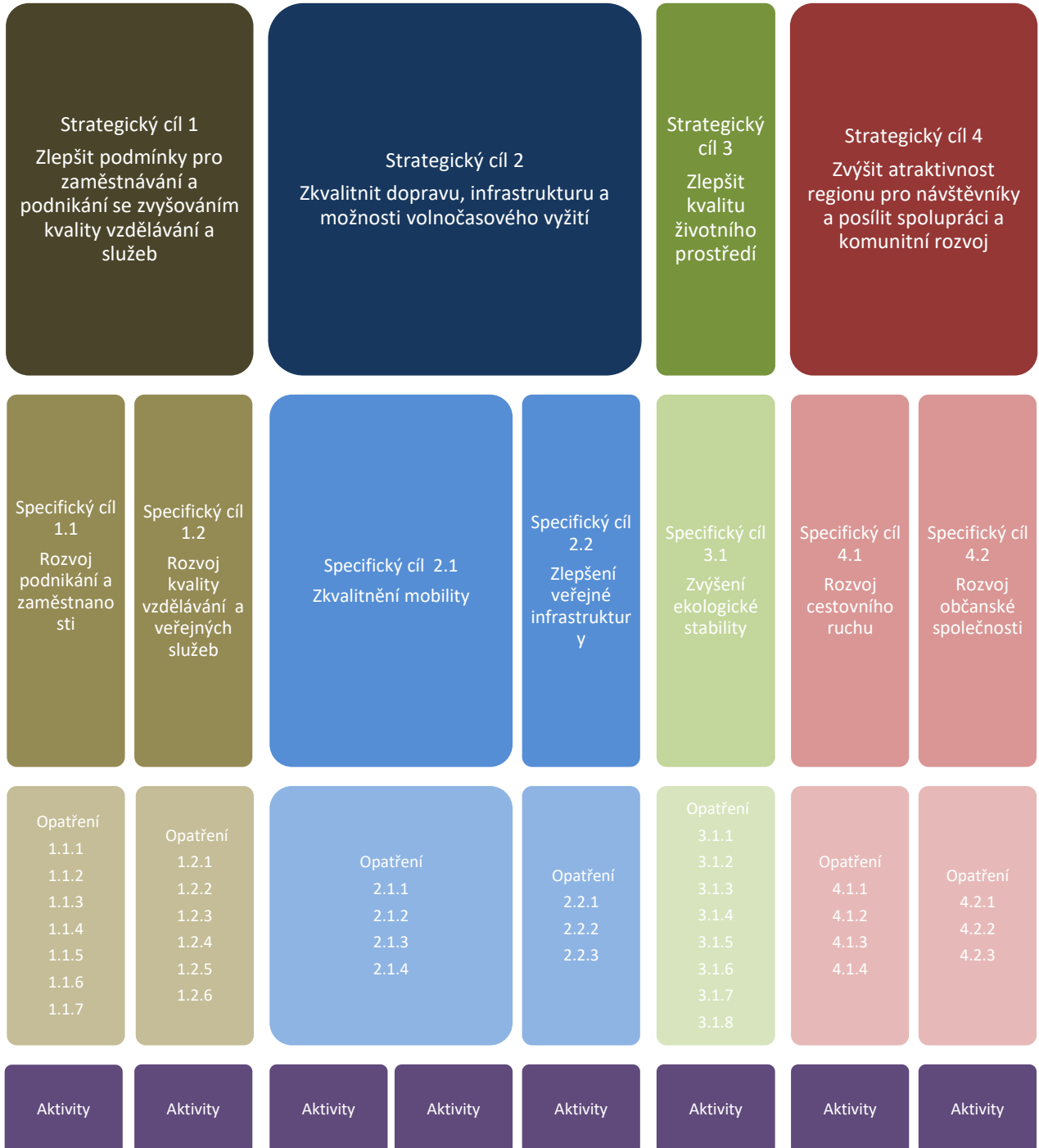
4.2 Rozvoj občanské společnosti

Pro rozvoj občanské společnosti v místním měřítku je podstatná podpora činnosti spolků, budování jejich kapacit a zapojování do veřejného dění v obcích a společenských a rozhodovacích procesů. V rámci cíle bude rozvíjen místní občanský a společenský život, podporována spolupráce, včetně přeshraniční a zahraniční a tím i zvyšována absorpční kapacita mikroregionu. Cíle bude dosahováno také podporou sportovních, kulturních a společenských akcí, divadelních souborů, koncertů, přednášek, exkurzí, soutěží, podporou odbytu místní produkce, propagací místních výrobků a služeb, pořádáním konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, podporou vybavení kulturních a spolkových zařízení apod.

Základní struktura, která ukazuje vazbu mezi vizí, strategickými cíli, specifickými cíli, opatřeními a rozvojovými aktivitami vypadá následovně:

VIZE

Mikroregion České Švýcarsko je prosperujícím regionem, který na principech udržitelného rozvoje vytváří podmínky pro kvalitní život místních obyvatel, zvyšuje svou atraktivnost pro návštěvníky a podporuje partnerství, spolupráci a inovace

1.9 OPATŘENÍ A AKTIVITY

Specifický cíl zastřešuje soubor opatření ke stanovému tématu. Jednotlivá opatření jsou pak naplňována prostřednictvím realizace konkrétních rozvojových aktivit v celém programovém období. Aktivita označuje konkrétní činnosti v rámci opatření.

Splnění vize a dlouhodobých strategických cílů tak bude postupně zajišťováno realizací dílčích průběžných aktivit, které povedou k plnění opatření, tak k plnění specifických cílů a specifické cíle ke splnění cílů strategických. Následující tabulky rozdělené na 4 strategické cíle znázorňují vazby mezi specifickými cíli, opatřeními a jednotlivé aktivitami přiřazenými k nastaveným opatřením:

Strategický cíl 1: Zlepšit podmínky pro zaměstnávání a podnikání se zvyšováním kvality vzdělávání a služeb.		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
1.1: Rozvoj podnikání a zaměstnanosti	1.1.1 Podpora zaměstnanosti	Veřejně prospěšné práce, vytváření podmínek pro investice v regionu, naplnění podnikatelských zón, dostupné zaměstnávání
	1.1.2 Podpora sociálního podnikání	Aktivity sociálního podnikání, modernizace výrobních kapacit, podpora vzniku nových sociálních podniků, rozšiřování kapacit stávajících sociálních podniků, pořízení potřebného vybavení
	1.1.3 Infrastruktura pro sociální podnikání	Investiční aktivity - výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků
	1.1.4 Investice do zemědělských podniků	Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice v živočišné a rostlinné výrobě, je určena na investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro školkařskou produkci. Podporovány budou též investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku
	1.1.5 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Způsobitelné výdaje jsou investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) a investic souvisejících se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování. Způsobitelné jsou rovněž investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, investice související s uváděním zemědělských a potravinářských produktů na trh (včetně investic do marketingu) a investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu
	1.1.6 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh	Podpora je poskytována na pořízení strojů a technologií určených pro hospodaření na lesních pozemcích jako např. stroje a technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů včetně přibližování, stroje ke zpracování potěžebních zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním, stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost. Podpora se může týkat též výstavby či modernizace dřevozpracujících provozoven včetně technologického vybavení. Investice související s používáním dřeva jako suroviny nebo zdroje energie jsou omezeny na všechny pracovní operace před průmyslovým zpracováním; za průmyslové zpracování se nepovažuje mechanické zpracování dřeva na různé polotovary (např. výroba řeziva a jeho základní opracování)
	1.1.7 Podpora investic na založení nebo rozvoj MSP	Investice do podnikatelské infrastruktury malých a středních podniků

1.2 Rozvoj kvality vzdělávání a veřejných služeb	1.2.1 Prevencí ke zvyšování bezpečnosti	Prevence vandalismu, protidrogová prevence, kamerové systémy, asistenti prevence kriminality, preventivní aktivity pro děti a mládež
	1.2.2 Zlepšování kvality a dostupnosti vzdělávání	Investice do infrastruktury pro předškolní, základní, střední, celoživotní vzdělávání a pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže
	1.2.3. Sociální práce	Koordinace obcí v meziobecní a mezíresortní spolupráci v oblasti sociálních služeb, odborné sociální poradenství, terénní programy, sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi, osoby se zdravotním postižením, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, chráněné bydlení, sociální rehabilitace
	1.2.4 Infrastruktura pro sociální služby a sociální bydlení	Pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení, výstavba komunitních center. Rekonstrukce bytového domu, při které dojde ke změně dispozic bytových jednotek (např. rozdělení větších bytů na menší) za účelem vytvoření sociálních bytů. Nástavba nebo půdní vestavba bytů na stávající bytový dům. Podpora rodin, dětí a mládeže a lidí ohrožených sociálním vyloučením a vyloučených. Podpora samostatnosti znevýhodněných osob.
	1.2.5 Efektivní veřejná správa a služby	Zlepšení dostupnosti úřadů, zkvalitňování informačních a monitorovacích systémů úřadů a obcí, zvyšování účasti občanů na veřejném dění, územní plány a zvyšování efektivnosti a kvality VS pomocí elektronických nástrojů
	1.2.6 Předávání znalostí a informační akce	Činnosti v oblasti odborného vzdělávání a získávání dovedností ve venkovském prostoru formou vzdělávacích kurzů a workshopů .

Strategický cíl 2: Zkvalitnit dopravu, infrastrukturu a možnosti volnočasového vyžití.		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
2.1 Zkvalitnění mobility	2.1.1 Oprava komunikací	Preference oprav páteřních komunikací, komunikací u objektů občanské vybavenosti a u turisticky atraktivních cílů
	2.1.2 Bezpečnost na komunikacích, cyklodoprava	Zvyšování bezpečnosti dopravy, např. bezbariérový přístup zastávek, chodníky, zvuková a jiná signalizace pro nevidomé, přizpůsobení komunikací pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací aj. Výstavba a modernizace cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací, na kterých je vyloučená automobilová doprava. Výstavba a modernizace cyklotras se zaměřením na podporu integrovaných řešení, např. cyklistické pruhy na komunikacích nebo víceúčelové pruhy. Podpořeny mohou být cyklostezky a cyklotrasy sloužící k dopravě do zaměstnání, škol a za službami.
	2.1.3 Údržba a obslužnost	Zimní a letní údržba silnic a železnic, sněhové zábrany, základní dopravní obslužnost, vč. napojení na turistickou infrastrukturu
	2.1.4 Kvalitní veřejná doprava	Informační dopravní systémy, výstavba, rekonstrukce a humanizace autobusových a železničních zastávek, nákup moderních vozidel pro veřejnou dopravu
2.2 Zlepšení veřejné infrastruktury	2.2.1 Sportovní a zábavní vyžití	Výstavba a rekonstrukce dětských hřišť, sportovišť, kulturních domů, kin
	2.2.2 Zkvalitňování veřejného prostoru	Výstavba a rekonstrukce veřejných prostranství, veřejného osvětlení, obecního rozhlasu, internetu a dalších inženýrských sítí
	2.2.3 Popora bydlení	Rekonstrukce bytového fondu měst a obcí, včetně regenerace bytových domů, zasíťování pozemků, podpora bydlení

Strategický cíl 3: Zlepšit kvalitu životního prostředí		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
3.1 Zvýšení ekologické stability	3.1.1 Čistota odpadních vod	Podpora individuálního čištění u provozoven a objektů (penziony) malých a středních podnikatelů, kteří se nemohou napojit na kanalizaci, napojení na stávající ČOV
	3.1.2 Ekologická stabilita přírody a krajiny	Zmírňování důsledků fragmentace krajiny, ekologická opatření v lesích, aplikace metod lesního a zemědělského hospodaření chránících životní prostředí, zvyšování průchodnosti krajiny, zvyšování diverzity biotopů, management chráněných území.
	3.1.3 Odpadové hospodářství	Podpora třídění, podpora zpracování bioodpadů, výstavba a rekonstrukce sběrných dvorů, provozovny zpracovávající odpady, kompostárny, podpora efektivního svozu odpadů, sběrné nádoby, svozová zařízení
	3.1.4 Čistota vzduchu	Kotlíkové dotace, zvyšování energetické efektivity rodinných domů, snižování prašnosti v obcích, výsadba izolační zeleně, netradiční zdroje vytápění, společné zdroje tepla
	3.1.5 Čistota vody	Protierozní a protipovodňová opatření, zvyšování retenční schopnosti krajiny, podpora technologií šetřících vodou, podpora využití srážkové vody, budování drobných nádrží, výstavba a rekonstrukce vodovodních řadů
	3.1.6 Úspora energií ve veřejných budovách	Výstavba a rekonstrukce obecních úřadů, všech stupňů škol, zdravotních středisek, muzeí a dalších veřejných budov
	3.1.7 Posílení biodiverzity	Likvidace a omezování výskytu vybraných invazních druhů rostlin (např. bolševník velkolepý a druhy rodu křídlatka)
	3.1.8 Posílení přirozené funkce krajiny	Výsadba dřevin na nelesní půdě v územích se schválenými plány péče

Strategický cíl 4. Zvýšit atraktivnost regionu pro návštěvníky a posílit spolupráci a komunitní rozvoj		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
4.1 Rozvoj cestovního ruchu	4.1.1 Zvyšování kvality služeb CR	Výstavba a rekonstrukce ubytovací a stravovací kapacity, parkoviště, podpora provázanosti služeb v cestovním ruchu
	4.1.2 Turistická infrastruktura	Výstavba a rekonstrukce atraktivit pro turisty - např. sportovní vyžití pod střechou, turistické trasy, naučné stezky, hipostezky, lyžařské trasy, rozhledny, muzea
	4.1.3 Podpora udržitelného cestovního ruchu	Publikační činnost, značení turistických tras, spolupráce různých subjektů v oblasti cestovního ruchu, přeshraniční spolupráce
	4.1.4 Ochrana a propagace kulturního dědictví	Opravy, revitalizace, restaurování a zpřístupnění nemovitých památek, záchrana a restaurování movitých památek, odborná publikační činnost a propagace památek
4.2 Rozvoj občanské společnosti	4.2.1 Podpora aktivit občanské společnosti	Podpora činnosti spolků a kulturních zařízení vč. zázemí pro jejich činnosti a vybavení, podpora aktivit komunitních škol, podpora tradičních řemesel a výrobků, podpora fungujících neziskových organizací, podpora zapojování občanů do dění v obcích
	4.2.2 Podpora akcí a projektů spolupráce	Podpora sportovních, kulturních a společenských akcí, divadelních souborů, koncertů, přednášek, exkurzí, soutěží
	4.2.3 Komunitně vedený místní rozvoj	Příprava a administrace projektů pro členy DSO České Švýcarsko, semináře, workshopy, podpora zapojení veřejnosti do rozhodování v obcích, komunikace a spolupráce v obcích